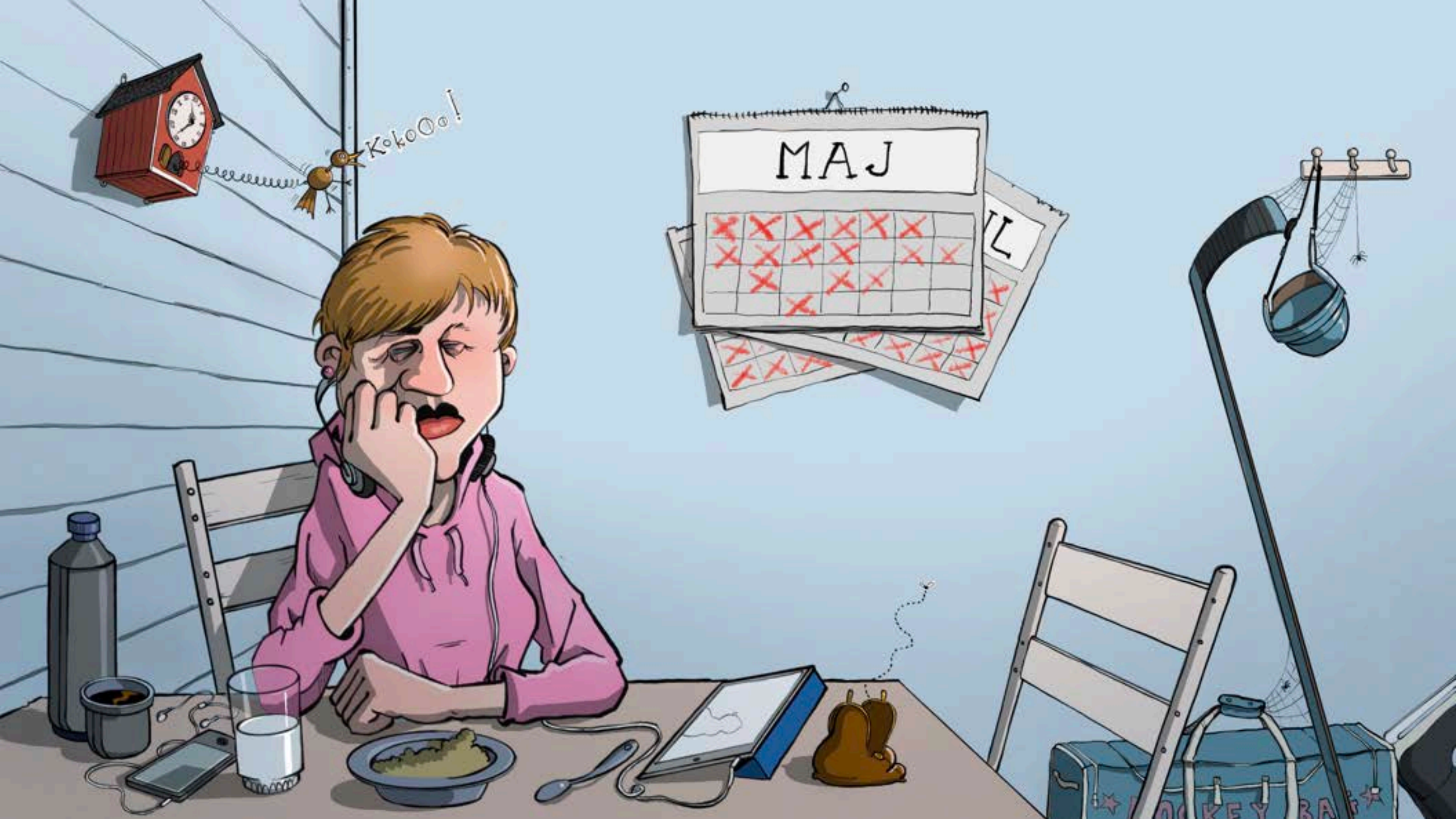


# CORONA OCH SVENSKFINLAND

TANKESMEDJAN  
**AGENDA**  
AJATUSHAUTOMO



KokoOo!





## FÖRORD

Denna vår har på många sätt varit exceptionell. Finland hamnade mitt i en global pandemi på grund av viruset covid-19, som ledde till att statsrådet i samverkan med republikens president konstaterade att undantagsförhållanden råder. Det i sin tur föranledde att beredskapslagen togs i bruk för första gången i Finlands fredstida historia. På grund av coronakrisen blev vi tvungna att stänga ner skolor, begränsa befolkningens rätt att röra sig fritt, stänga restauranger och caféer samt bland annat rekommendera att äldre personer över 70 år och personer som hör till någon riskgrupp undviker närkontakt med andra.

Denna unika och högaktuella Agendaundersökning ger en omfattande bild av hur finlandssvenskarna har upplevt coronakrisen. Den visar hur många som gått över till distansjobb, hur många som ändrat på sina motionsvanor eller blivit tvungna att avstå från hobbyer, samt hur svårt det varit för många att kombinera distansarbete med att ha barnen hemma från dagvårdneller så att de gått i skola på distans.

Rapporten visar också på de olika känslor som finlandssvenskarna upplevt under krisen. Huvudsakligen har man varit frustrerad, trött eller till och med irriterad, men många har också varit oroliga för sin egen och sina närmastes hälsa, och för finländarnas ekonomi och utkomst.

Endast en knapp fjärdedel har känt sig otrygga, vilket jag tror visar på att myndigheterna agerat rätt.

Det är glädjande att se att regeringen får goda vitsord för de åtgärder den vidtagit. Hela 86 procent av respondenterna ansåg att regeringen skött sig bra. Det är ett mycket gott betyg.

Det har varit en exceptionell vår på många sätt, vilket också framkommer ur denna rapport. Detsom ändå varit glädjande att se är att finländarna när det gäller nog sluter upp och tar sig ur väldigt svåra situationer.

Det ska alla ha ett stort tack för.

*Helsingfors i juni 2020*

*Anna-Maja Henriksson  
Justitieminister, Agendas styrgruppsordförande*



# ÅSA VON SCHOULTZ: En kritisk vändpunkt?

*Våren 2020 har präglats av coronaviruset. Pandemin som sveper över världen har lämnat få oberörda. För många har det inneburit att livet skakats om i sina grundvalar på ett sätt som är svårt att jämföra med något annat i modern tid. Nästan över en natt stängde stora delar av vårt samhälle ned, trafiken avstannade, människor stängde dörren till omvärlden och bonade in sig i sina hem.*

Stora samhällskriser och omställningar sägs ha förutsättningar att fungera som kritiska händelser. Omvälvningar som innebär att våra levnadsbanor ruckas kan skapa nya sätt att tänka, leda till omvärdering av sånt som tidigare har tagits för givet. På samhällsnivån kan en kris skapa förutsättningar för stora förändringar; tidigare omöjliga politiska beslut kan plötsligt kännas självklara och det kan ske stora omkastningar i politikens sätt att fungera. Men stora samhällskriser behöver inte nödvändigtvis leda till omprövning och förändring, de kan också förstärka status quo, och få människor att sluta upp bakom det de har snarare än att söka nya vägar, strukturer och innehåll.

Bokslutet från den nu pågående pandemin får vi ännu vänta länge på, och det är långt ifrån säkert att svaret på den kris som nu sveper över hela världen kommer att se likadant ut i alla länder. Krisen kommer också sannolikt att påverka människor inom samma land på olika sätt. Kanske kommer den här våren att bidra till

att forma värderingar och vanor hos unga vuxna som befinner sig i en formativ ålder, medan de bestående avtrycken hos äldre generationer blir få. Den undersökning som Agenda har genomfört ger ändå en försmak på vartåt det lutar. Min försiktiga tolkning är att det finländska samhället inte står inför en avgörande vändpunkt. Snarare tyder det mesta i undersökningen på att finländarna, åtminstone de svenskspråkiga, inte låter sig ruckas i sina banor.

Av den ekonomiska och mänskliga kris som medierna rapporterar och som myndigheterna varnar för syns förvånansvärt lite i det digra material som vi har fått ta del av. Vad Agendas undersökning istället visar, på ett nästan övertydligt sätt, är hur anpassningsbara människor är. Snabbt har många av oss gjort stora strukturella förändringar i vår vardag. Två tredjedelar av alla som svarat anger att de under den pågående krisen har tillbringat sin fritid helt isolerade eller endast träffat ett fåtal personer ur den närmaste kretsen. Endast var tionde har regelbundet träffat andra människor. Hälften av de i arbetslivet har gått över till att jobba så gott som helt på distans och ytterligare 15 procent har ökat andelen distansarbete. Över hälften har varit tvungna att sluta med sina vanliga hobbyer.

Resor har ställts in, arbetsplatsen och skolan har flyttat in i hemmet, fester och hobbyer har ställts in och plötsligt är det virtuella mötet det nya vanliga. På bara några veckor, kanske

månader, vande sig många av oss vid en helt annan vardag, med radikalt annorlunda förutsättningar. Samtidigt visar fråga efter fråga att livet för de allra flesta inte har brakat samman, eller att grundläggande rutiner och vanor skulle ha förändrats märkbart. Visst rapporterar en klar majoritet (80%) av de svarande att situationen har medfört negativa känslor som frustration, irritation, trötthet och stress, särskilt vanligt är detta bland de unga och de som inte tillhör någon riskgrupp. Men många rapporterar samtidigt om positiva effekter som mindre stress, lugnare vardag och mer tid med familjen. De stora omställningarna har inte heller inneburit att folk gör uppror och har svårt att acceptera begränsningarna som har pålagts dem. Tvärtom visar det sig att vi är beredda att göra radikala ingrepp i våra liv och i våra rättigheter, förutsatt att vi tror att de fyller en viktig funktion.

Mitt övergripande intryck av undersökningen är det både på det privata planet och i vår relation till det omgivande samhället väl kan beskrivas med ett av vår tids modeord, inlånat från engelskan, nämligen resilience. Det tycks finnas en häpnadsväckande spänst och förmåga till anpassning i våra liv och i vårt samhälle i stort, som gör att vi klarar av att hantera svåra tider och ta oss igenom svårigheter utan att klappa ihop. Som statsvetare känner jag mig främst kallad att diskutera det politiska perspektivet och kommer därför vidare att resonera kring det faktum att

coronakrisen inte tycks vara en politisk kris och hur det kan förstås.

## EN REGERING MED FINGERTOPPSKÄNSLA

Statsvetenskaplig forskning har återkommande noterat att samhällen under tider av yttre hot sluter upp bakom sina beslutsfattare. I första hand har man antagit att det gäller krig och internationella hotbilder. När krig råder eller det finns en extern, gemensam fiende av något slag förenas man i kampen mot denna. Förklaringen kan sökas i social identitetsteori och människans behov av gruppbildning, av att höra till. I tider av kris krymper utrymmet för interna skiljeliner. De konflikter som vanligtvis syns i vardagen skjuts åt sidan och vi förenas i kampen mot det yttre hotet. Det skapar i sin tur en utmärkt grogrund för stigande popularitetssiffror för beslutsfattare, och kan även stärka förtroendet för centrala samhällsinstitutioner och för det politiska systemet i stort.

Den sorts uppslutning, eller ”rally round the flag” -beteende, har i tidigare forskning främst knutits till krig, där fienden på ett uppenbart sätt finns utanför det egna samhället. I interna kriser, som till exempel naturkatastrofer, verkar reaktionerna i större utsträckning vara beroende av beslutsfattarnas agerande och deras förmåga att läsa av människors förväntningar. Klassiska exempel på makthavare som har bestraffats för

sin valhanta hantering av kriser av det här slaget är den svenska regeringens misslyckade kommunikation i samband med tsunami-katastrofen 2004, eller George Bushs fortsatta semestrande i samband med orkanen Katrina 2005. I båda fallen antas den misslyckade krishantering ha bidragit till sjunkande förtroende och till förlust i följande val.

Coronapandemin är ur det här perspektivet intressant. Kan viruset liknas vid en extern fiende som ska bekämpas med gemensamma krafter och som tenderar att vara enbart positivt för makt-havare, eller är det mer likt en naturkatastrof där politikerns och myndigheternas agerande avgör hur stödet utvecklar sig? Enligt alldeles rykande färsk europeisk forskning har nedstängningarna av samhällen runt om i Europa ökat stödet för de ansvariga beslutsfattarna med i [genomsnitt fyra procent](#). Mönstret känns igen här hemifrån. Upprepade opinionsmätningar har visat att stödet för statsministerpartiet Socialdemokraterna har vuxit kraftigt sedan tiden före krisen. Det starka förtroendet för regeringens agerande syns även bland deltagarna i Agendas undersökning, som i snitt ger regeringen ett toppbetyg på hela 8,6.

Mycket tyder alltså på att viruset fungerar som en klassisk yttre fiende, inför vilken vi för- enas och sluter upp bakom våra makthavare. Men det finns även signaler som tyder på att stödet för beslutsfattare är kopplat till hur nöjda människor

är med de åtgärder som har vidtagits, snarare än att det skulle vara en oreflekterad reaktion på en hotfull situation. I Sverige och Storbritannien, två länder som har drabbats hårt av krisen och där myndigheterna antingen har varit senfärdiga med att införa kraftiga begränsningar, eller har agerat mer återhållsamt, ser vi nu att stödet sjunker. Det visar att det finns inslag av genuin analys från medborgarnas sida, och att stödet för beslutsfattare under den här pandemin trots allt inte kommer per automatik.

Agendas undersökning bidrar här med en nyanserad bild av läget på hemmaplan och tyder på en välutvecklad fingertoppskänsla från regeringens sida. 70 procent av de svarande är av den åsikten att regeringen har vidtagit rätt åtgärder vid rätt tidpunkt och att man, trots viss förvirring kring vad som egentligen gällde för de äldre, och om gränserna är stängda eller inte, berömmar kommunikationen från regeringens sida.

Dessutom har regeringen nyligen beslutat att lyfta just de restriktioner som deltagarna i undersökningen under första halvan av maj angav att de skulle ha svårast att acceptera i längden: stängda caféer och restauranger, skolor och den strikta mötesbegränsningen till tio personer. Däremot visar undersökningen en större acceptans för fortsatt isolering av de äldre och för besöksförbud på äldreboenden; restriktioner som efter vissa nyanseringar och förtydliganden från regeringens sida fortfarande är i kraft. Det

sammantagna intrycket är alltså att regeringen har pulsen på folket, eller åtminstone att folks verklighetsuppfattning är i linje med beslutsfattarnas, vilket är central utgångspunkt för att det starka förtroendet och stödet för beslutsfattarna ska bibehållas.

Undersökningen visar också att man står bakom den linje som regeringen har valt med undantagslagar och stängda gränser, och att man tar avstånd från de mjukare åtgärder baserade på frivillighet som har använts på andra sidan Östersjön. Trots att undersökningen genomfördes innan den svenska strategin började kritiseras mer intensivt i internationell press, var det endast drygt var tionde (13%) som uttryckte en önskan om att gå in för den svenska linjen i hanteringen av epidemin.

Den nyligen publicerade europeiska studien, som hänvisades till ovan, visar att det inte bara är det ytterst ansvariga partiet som belönas av ett kraftfullt agerande mot pandemin. Att stänga ner samhällen bidrog också till att öka stödet för demokratin i stort. Motsvarande fråga ingick inte i Agendas undersökning, men vi det tycks finnas en nationell stolthet i hur krisen har hanterats, där hela 80 procent av de svarande instämmer i att krisen har visat på det finländska samhällets handlingsförmåga.

Sammantaget verkar det som att det starka stödet för regeringen och den hårda linje man gick inför inte har kommit gratis. Svaren i under-

sökningen kan tolkas som att regeringen har haft en utmärkt uppfattning om hur medborgarnas förväntningar ser ut, och var gränserna för vad man är beredd att tolerera går; en fingertoppskänsla man nu belönas för. Att man dessutom får med beröm godkänt för sitt sätt att kommunicera är inte heller det oviktigt.

## INGEN REVOLUTION I SIKTE

Kommer den nu pågående pandemin att fungera som en kritisk händelse, en vändpunkt som innebär att samhället utvecklas i en ny riktning? Agendas undersökning ger inte mycket stöd för en dylik slutsats. Snarare tyder svaren i undersökningen på en anmärkningsvärd anpassningsförmåga från både medborgarnas och samhällets sida.

Agendas undersökning omfattar ett stort antal svenskspråkiga finländare, i olika åldrar, regioner samt inkomstklasser och ger en intressant lägesbild under en svår tid. Enkäten bygger inte på ett slumpmässigt urval och det finns orsak att anta att de som drabbats hårdast av krisen inte har deltagit i så stor utsträckning. Detta påverkar hur vi ser på resultatet.

Vi ska också komma ihåg att den är genomförd bland svenskspråkiga finländare; en grupp som tenderar att stå sig stark vad gäller social sammanhållning och nätverk, just den typen av kapital som kan vara avgörande för människors



förmåga att ta sig helskinnade igenom olika kris-situationer. Det finns alltså flera orsaker till att reflektera över den bild som här förmedlas samt anta att den inte nödvändigtvis är tillrättavisande för hela det finländska samhället.

Brasklappen oaktat tyder ändå mycket på att den här mycket speciella perioden snart kommer att betraktas som en tillfällig parentes och att den inte kommer att förändra vårt samhälle i grunden. Stödet för regeringen har stärkts, liksom vår tro på samhällets förmåga att hantera kriser. Visst har de varit en tuff tid för många, inte minst för dem som befinner sig i riskgrupp, för dem som varit tvungna att utvidga hemmet till att omfatta både skola och kontor, eller för dem som har förlorat jobbet. Men för många har det inneburit en välbehövlig andningspaus och en möjlighet att återknyta banden till familj och partner. Vi har vänt oss inåt, återknutit banden till de närmaste och tvingats lägga fokus på dem som står oss närmast.

#### REVOLUTIONEN ÄR KNAPPAST I SIKTE.

Vi ska ändå komma ihåg att alla revolutioner inte sker över en natt. Trots att tecknen på kraftiga omvälvningar, liksom de vi i skrivande stund bevittnar i USA, lyser med sin frånvaro, kommer inte allt nödvändigtvis att fortsätta i sin vanliga lunk. Kanske kan pandemin skapa förutsättningar för den omställning mot en mer klimatvänlig politik som alla talar om, men som få hittills

har varit beredda att uppoffra något för. Och vem vet, kanske kommer de som jobbar inom sjukvården eller med våra äldre att via denna kris få välförtjänt upprättelse i form av höjda löner. Osvuret är bäst.

*Skribenten är professor i statslära vid Helsingfors universitet.*



# **HARRY LUNABBA:** **Hur familjer i Svenskfinland upplevde och hanterade första vågen av coronapandemin**



Det finns mycket som tyder på att man i Finland kan vara rätt nöjd över hur vi hanterat den första vågen av coronapandemin. I dagsläget har man kunnat konstatera att restriktionerna och de olika åtgärderna för social distansering gett önskad effekt. Finlands sjukvårdskapacitet har inte varit hotat en enda gång. Trots fadäserna beträffande anskaffningen av skyddsutrustning kan man med fog konstatera att läget är under kontroll och antalet döda och smittade i internationell jämförelse har varit på en rimlig nivå. Antalet smittor har också stadigt börjat minska sedan medlet av april och samhället har börjat öppna upp igen.

Man kan dessutom konstatera att det råder en ganska utbredd förnöjsamhet över hur man hanterat den första vågen av pandemin i Finland.

Optimism och framtidstro präglar också till stora delar det intryck man får av tanke-smedjan Agendas enkätstudie, som samlade ihop 1003 respondenter från Svenskfinland. De flesta uppger sig varit framgångsrika i om-organiseringen av vardagen både i fråga om det egna arbetet, men likväl då det kommer till att bygga upp rutiner och strukturer för barnens distansundervisning. Familjer, föräldrar, skolor och arbetsplatser har alla visat prov på både flexibilitet och förnyelseförmåga att ta i bruk digitala verktyg och ställa om sig till en ny situation där det mesta går på distans.

Men likaväl kan man också säga att vi befinner oss i ett läge då vi ännu inte riktigt vet vad som kommer att bli pandemins reella inverkan på familjers liv. I denna text ämnar jag ta fasta på tre aspekter med hänvisning till enkätens resultat som jag ser anledning att uppmärksamma både i konsekvensbedömningen av den första vågen, men också i fråga om hur man hanterar pandemin framöver.

#### FAMILJER ÄR INTE STANDARDISERADE ENHETER

Klyschan om att vi alla sitter i samma båt har spridits runt aktivt, framförallt i början av pandemin, men det finns anledning att ifrågasätta hur berättigat det är att hävda att alla familjer möter sammanslags utmaningar. De familjebåtar som ridit ut den första coronavågen har nämligen väldigt varierande utrustning och det finns också stora ojämlikheter mellan olika besättningar och passagerare.

Det som framförallt sticker ut i de öppna svaren, där man frågat efter erfarenheter av distansarbete då man haft barnen hemma, är att barnens ålder är en alldeles avgörande faktor i fråga om hur familjelivet utformat sig. Grundregeln är att de äldre barnen i större utsträckning reder sig själva då det kommer till distansundervisning, medan barn i lägre klasser och på daghem behöver mera närvaro av en

vuxen. Variationerna handlar dock inte bara om ålder, utan även barn med specialbehov kan vara en stor utmaning för en familj. Kontrasterna i familjens erfarenheter är därför märkbara, där vissa finner erfarenheten av distansundervisningen som mycket positiv, medan andra har haft stora svårigheter att få arbete och skola att gå ihop.

”Det fungerade inte alls. Barn under skolåldern behöver konstant underhållning och barn i skolåldern behöver hjälp hela tiden.”

”Enkelt för barnen är redan i tonåren.”

Utmaningarna blir framförallt påtagliga i familjer med bara en förälder. Många ensamförsörjare rapporterar hur de har känt sig otillräckliga i sitt föräldraskap. Det är inte bara undervisningen eller dagvården som ställer till med utmaningar, utan även matlagning blir en utmaning om man inte har någon att dela detta ansvar med.

”Utmanande. Man känner sig som en dålig förälder att inte kunna ge den uppmärksamhet barnet behöver.”

”Inget vidare, svårt att räkna till för båda.”

”Barnens skolgång har varit svår att hålla koll på, speciellt det ena barnet som behöver speci-

alundervisning har halkat efter (barnet får delvis ännu närundervisning). Jag har 3 barn i mycket olika åldrar, så det är utmanande. Eftersom de är hemma måste man laga mat mer och sköta mer hushållsarbete, samtidigt som man ska jobba.”

Utöver barnens ålder och antalet föräldrar i hushållen utgör också arbetsituationen något som kan betecknas som en faktor som försätter familjer i olika positioner. Alla föräldrar har inte samma möjligheter till distansarbete. Av samtliga svaranden uppgav 22 procent att de inte har möjlighet att jobba på distans, vilket försätter olika familjer i olika situationer.

Ena eller båda föräldrars permittering eller uppsägning är också en omställning som drabbar familjer väldigt olika. I enkäten framgår det att för vissa familjer har en permittering kommit som en lättnad för att få familjepusslet att gå ihop. Men permitteringar som blir långvariga, liksom uppsägningar, innebär en stor osäkerhetsfaktor för familjer.

Det framgår också i enkäten att familjer också förhåller sig väldigt olika till smittorisken. I fall det finns en person i familjen som hör till en riskgrupp innebär detta en omställning för alla familjemedlemmar i familjen. Det är antagligen familjer där barn tillhör riskgrupper som också ställer sig mest kritiska till att skolorna öppnades, samtidigt som dessa familjer, av allt att döma, har det största behovet att få

avlastning med barnvården. Därav finns det indikationer på att den problematik som kan förknippas med pandemin hopar sig bland vissa utsatta grupper och familjer.

#### TIDSPERSPEKTIVET ÄR AVGÖRANDE I BEDÖMNINGEN AV PANDEMINS KONSEKVENSER

Man kan fråga sig i vilken utsträckning den till stora delar positiva tonen i samhället utgörs av att man i vidare utsträckning uppfattar pandemin och dess konsekvenser i ett relativt kort tidsperspektiv? Många familjer har anpassat sig till rådande omständigheter och gjort sina bedömningar i den tron att det handlar om en tillfällighet som varar under våren. När man inte heller i övrigt under våren kunnat observera några märkbara skador i samhället blir bedömningen kanske också därför överoptimistisk?

Men hurdan blir bedömningen om man betraktar pandemin och undantagstillståndets konsekvenser i ett längre tidsperspektiv? Anmärkningsvärt är, att då respondenter bedömer coronavirusets hot mot ekonomin, så är det över hälften av respondenterna som uppger att de inte ser sin egen ekonomiska situation som hotad. Samtidigt uppger över 90 procent av de svarande att de ser ekonomin för Finlands befolkning som delvis eller mycket hotande.

Denna paradox kan ha en förklaring i hur

människan tenderar att uppfatta sig själv i relation till andra. Respondenterna i enkäten tenderade också vara i större utsträckning bekymrade över sina anhörigas hälsa än den egna hälsan. En annan möjlighet till motstridiga bedömningar om ekonomi är att man bedömer sin egen situation på kort sikt, medan man betraktar den allmänna ekonomiska situationen i ett längre tidsperspektiv.

En annan iakttagelse är att trots att man i familjer ofta gör en bedömning att man hanterat de aktuella omställningarna i regel bra, finns det en stor grupp människor, hela 43 procent, som uppgivit att det har varit svårt att ställa om vardagen för distansarbete. Tillfälliga svårigheter och svackor kan i viss utsträckning släta ut sig själv ifall man återupptar normalläget relativt snabbt. Samtidigt finns det risk att svårigheterna och svackorna fördjupas om undantagsläget drar ut på tiden.

Tid påverkar med all sannolikhet också hur olika familjer förhåller sig till olika restriktioner. Regeringen får i regel ett högt betyg för hur de hanterat pandemin, både då det kommer till beslut om begränsningar, men också i fråga om i vilken takt man börjat öppna upp samhället igen. De största meningsskiljaktigheterna tycks vara i förhållningsätten till att öppna skolorna för de sista veckorna under vårterminen. Att öppna skolorna har ett knappt stöd bland majoriteten av familjerna, men det finns en

betydande andel familjer som, av statistiken att bedöma, gärna skulle ha återvänt till skolan först på hösten.

Det finns tydligen beredskap att ge avkall på sina friheter och att restriktioner respekteras, men ifall begränsningar blir utdragna blir bedömningar av deras nödvändighet och ändamålsenlighet troligen en annan. Därav är det avgörande att man tar hänsyn till tid både då det kommer till konsekvensbedömningar, men också i planeringen av framtida åtgärder och restriktioner.

#### BEHOV FÖR UPPSÖKANDE VERKSAMHET OCH FLEXIBILITET

Det finns en utmaning med representation i enkätstudier och denna utmaning är framförallt påtaglig då det kommer till grupper som kan antas vara utsatta. Till exempel bland svarande barnfamiljer är uppskattningsvis andelen ensamförsörjarfamiljer bara sex procent, medan man beräknar att deras andel av alla barnfamiljer i Finland är över 20 procent. Man kan tänka sig att personer som befinner sig i en utmanande livssituation är mindre benägna att svara på enkäter, framförallt om man tampas med tidsutmaningar eller utmaningar med den egna orken.

Fastän det för stunden inte finns några entydiga uppgifter om att pandemin och restriktionerna skulle ha drabbat familjer särskilt hårt,

kan man anta att man ännu inte har en klar och heltäckande uppfattning om läget. Sociala problem tenderar att ha en längre inkubationstid än de flesta virus och det kan dröja innan vi ser vilka spår undantagstillståndet och pandemin lämnar efter sig.

För att analysera hur olika familjer drabbas av pandemin bör man, utöver webbenkäter, samla information genom mera uppsökande metoder och riktade insatser. Helhetsbilden kommer troligen att klarna delvis under hösten, ifall skolorna hålls öppna. Men, det skulle finnas fog för att utöka insatser för uppsökande verksamhet både i bedömningen av pandemin konsekvenser, och framförallt i fråga om att erbjuda stöd till utsatta familjer och grupper. Webbtjänster kan säkert i viss utsträckning möta vissa stödbehov, men det finns också anledning att erbjuda hembesök och mottagning, framförallt till familjer som tillhör riskgrupper eller där barnen och ungdomarna har uteblivit från skolan eller daghem. Särskilda insatser borde framförallt riktas till de barn som missat besök på mödra- och barnrådgivningen under våren.

Med hänsyn till att olika familjer drabbas på olika sätt av pandemin och undantagstillståndet finns det överlag ett behov av att bemöta dessa olikheter med flexibla stödformer. Det finns skäl att utreda och tillgodose möjligheter för daghem och skolor att erbjuda småbarnspe-

dagogik och undervisning flexibelt också till de barn och familjer som inte kan anpassa sig till de generella anvisningarna. I en eventuell situation där skolor tvingas stänga bör man kunna erbjuda alternativ till de barn som inte kan anpassas till distansundervisning. Likaväl bör det finnas möjligheter för distansundervisning för de familjer som inte kan delta i skolundervisning i ett läge där smittorisken är överhängande.

#### SAMMANFATTNING

Den helhetsbild man får från enkäten är att familjer har hanterat och anpassat sig väl till pandemin och undantagstillståndet. Familjer är också i regel positivt inställda till hur situationen hanterats av beslutfattare och myndigheter. Det framgår samtidigt att familjer har påverkats olika av pandemin och de restriktioner som pandemin gett upphov till. Barnens ålder är en avgörande aspekt som påverkat på hur man lyckats styra upp vardagslivet i familjer. Yngre barn tenderar att kräva mera tid av föräldrar vilket påverkar föräldrars förutsättningar till distansarbete. Det finns också variationer i hur mycket stöd äldre barn behöver från sina föräldrar. Vissa utmaningar nämndes framförallt i familjer med barn med specialbehov. Föräldrarnas arbetssituation, liksom huruvida man bor i parförhållande, har också en betydelse för hur familjer upplevt vardagen.

Även om helhetsintrycket är att de flesta lyckats väl med att anpassa sig till undantagstillståndet, har en tydlig majoritet av föräldrar upplevt det svårt att kombinera distansarbete med att ha barnen hemma. Därav kan man anta att denna påfrestning också kommer att prägla familjers välmående ifall restriktioner och stängning av skolor samt daghem blir långvariga. Tidsperspektivet är en avgörande aspekt, som måste tas i hänsyn i såväl bedömningen av konsekvenser, men också i hur man lägger upp restriktioner under ett eventuellt kommande undantagstillstånd.

I och med att familjers situation och utmaningar varierar måste stödverksamheten kunna erbjudas flexibelt. Överlag bör åtgärder planeras med den utgångspunkten att familjer drabbas på olika sätt både av smittorisken, som av eventuella kommande restriktioner.

*Skribenten är universitetslektor i socialt arbete och barn- och ungdomsforskare vid Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet.*



# HEIDI SCHAUMAN: Företagarna tar den största smällen



*Två saker dominerar i den ekonomiska delen i tankesmedjan Agendas undersökning; hur utsatta företagen är i den pågående krisen samt hur det stora flertalet finlandssvenskar bedömer att de inte kommer att ta någon värre smäll av coronavirusepidemiens ekonomiska följder, trots omfattande ekonomisk skada på nationell nivå.*

Tankesmedjan Agenda har låtit göra en undersökning där man utreder hur coronapandemin har påverkat Svenskfinland och svenskspråkiga i Finland. Undersökningen gjordes under första halvan av maj 2020 och återspeglar således stämningarna några veckor efter den värsta ekonomiska chocken och de mest omfattande nedstängningarna.

Det finns flera intressanta resultat i undersökningen. Samtidigt finns det också vissa aspekter som skulle behöva vidare undersökningar på grund av vissa konflikter i svaren. Jag lyfter här fram de tre saker jag tycker är de intressantaste i studien;

- finlandssvenskar i stor utsträckning bedömer att de själva inte kommer att skadas av coronakrisen ekonomiskt, men att Finlands befolkning kommer att lida generellt sett.

- de flesta bedömer att coronakrisen inte kommer att påverka deras ekonomi.

- företagen ser väldigt annorlunda på situationen och bedömer att de kommer att lida kännbart ekonomiskt av coronakrisen.

INTE SÅ FARLIGT FÖR MIG, MEN NOG FÖR FINLAND

En av de mest iögonfallande sakerna som framkommer ur rapporten är optimismen gällande sin egen ekonomi, eller pessimismen gällande Finlands utsikter, men kanske framförallt diskrepansen mellan dessa två.

Endast 38% av de svarande anser att epidemins effekter på den egna ekonomin är hotande eller delvis hotande, medan motsvarande siffra för hela Finlands befolkning är 96%. En iögonfallande stor skillnad. Det här är något som är i samklang med de siffror vi ser för Statistikcentralens månatliga konsumentförtroendeindikator i Finland. Också där framträder det att man ser ljusare på sin egen ekonomi än på ekonomin så där generellt.

Således kan man inte tolka resultatet som om svenskspråkiga skulle rida ut den här stormen bättre än övriga språkgrupper ekonomiskt sett, utan tvärtom kan man konstatera att också svenskspråkiga verkar bedöma den egna ekonomiska situationen och utsikterna som rätt så goda, men att det finns en stor övertygelse om att många andra kommer att drabbas hårdare. Denna övertygelse delar finlandssvenskarna med

övriga finländare.

Det är också mycket intressant att uppfattningen om att man själv på något sätt står utanför den värsta risken är genomgående, oberoende om man tittar på åldersgrupp, kön eller region. Alla grupper delar denna övertygelse.

Hur hotande coronavirusepidemin är för ekonomin är ännu oklart. Huruvida det verkligen är så att det är något som kommer att drabba så gott som hela befolkningen eller bara en liten del är ännu oklart, men det man kan konstatera, utgående från tidigare kriser, är att effekterna kommer att vara mycket ojämnt fördelade. Pensionärer kommer att drabbas relativt mildt ekonomiskt sett, på grund av att av att riskerna för inkomstbortfall är små. Företagare är i en riskzon, liksom arbetstagare inom främst den privata sektorn.

Det är slutligen coronakrisens längd och djup som kommer att avgöra hur stora de ekonomiska effekterna på hela vårt samhälle blir. Om krisen blir utdragen ser förväntningarna, så som de som svarat på enkäten tror, ut att hålla sträck då det kommer till alla konsumenter. Men uppfattningen om den egna något gynnade situationen kan visa sig vara rätt om krisen blir kort och kanske lindrigare, än vad vi räknar med som det mest sannolika just nu.

Jag ser det som osannolikt att det skulle gå så som de som svarat på enkäten säger, det vill säga att effekterna skulle vara relativt små

för dem själva, men stora för konsumenterna i snitt.

DE FLESTA BEDÖMER SIG HA EN OFÖRÄNDRAD EKONOMI

Överlag kan man konstatera att de ekonomiska effekterna i Svenskfinland ser ut att vara rätt så likadan som i landet i övrigt. Det stora flertalet av de som besvarar enkäten bedömer att coronaviruspandemin inte kommer att påverka deras egen ekonomi, inte nu och inte i framtiden heller. Detta kan delvis bero på att cirka 30% av de som besvarat enkäten är pensionärer, som har en annan situation då de inte är yrkesverksamma. Detta är en allmänt utjämnande faktor i ekonomin.

Det finns dock de, cirka sju procent, som upplever att den egna ekonomin kommer att få sig en stor törn, troligtvis via permitteringar, uppsägningar och eventuella konkurser. Det är anmärkningsvärt att det bara är sju procent av respondenterna som svarat så här.

Cirka 33% upplever att man kommer att ha en något försämrad ekonomisk situation på längre sikt på grund av coronasituationen. Denna bedömning baserar sig nödvändigtvis inte på någon konkret försämring just nu, utan på en allmän uppfattning om att krisen kommer att leda till utdragna ekonomiska problem generellt sätt.

## FÖRETAGARNA I HETLUFTEN

Det finns en grupp som skiljer sig från de övriga i undersökningen; företagarna. Företagarna, till skillnad från den övriga befolkningen, upplever att det finns ett stort hot mot deras egen ekonomi. Detta återspeglar väl den situation som ses i realekonomin, då åtgärderna för att bromsa pandemin har lett till att just många mindre företagare tvingats stänga ner sin verksamhet tillfälligt, men risken är påtagbar att några månaders nedstängning i kombination med trög omstart under sommaren kan försätta många företag i konkurs, trots stödpaket åt företag i olika former.

Företagarna bedömer också att coronaeffekten kommer att vara rätt så utdragen. Effekterna bedöms avta något om sex månader, men fortfarande hållas på mycket höga nivåer.

Överlag framhäver dessa resultat att finlandssvenskarna bedömer krisens ekonomiska effekter förbli kortvariga och således bara ha en stor påverkan på de som i nuläget redan lidit kännbart. Det finns dock en risk att de som besvarat enkäten är för optimistiska gällande den framtida utvecklingen, men det är sig mycket intressant att den finns en så här stark optimism gällande till exempel arbetsplatserna och löneutsikterna.

Denna optimism, om den håller i sig, kan också bidra till att förstärka den ekonomiska

återhämtningen från krisen, då konsumenterna har förtroende för ekonomin i ett bredare perspektiv.

*Skribenten är chefsekonom vid Swedbank i Finland.*



# AXEL HAGELSTAM:

Coronaepidemin ur ett  
beredskapsperspektiv

## LAGSTIFTNING OCH POLITISK HANDLINGSFÖRMÅGA

Beredskapslagen, som stiftades 2011, har fått utstå en del kritik redan innan den togs i bruk för första gången den 17 mars detta år på grund av coronakrisen. Bland annat har lagen ansetts vara för lång och detaljerad, alternativt för drakonisk, för att riksdagen skulle kunna godkänna en snabb aktivering då läget är hotande. Lagen har också ansetts vara för tungrodd för att kunna tillämpas i praktiken, eller så har man varit orolig för en eventuell inverkan på Finlands kreditvärdighet ifall lagen aktiverades.

Beredskapslagen är förvisso omfattande och detaljerad, men under pågående kris har en stor del av denna kritik kommit på skam. En fördel med beredskapslagen är att den kan aktiveras paragraf per paragraf istället för som en helhet. Aktiveringen kan också begränsas geografiskt, det vill säga lagen kan aktiveras för en del av landet, istället för att automatiskt gälla i hela landet. Denna flexibilitet kom väl till pass. Riksdagen godkände i rask takt propositionen om att aktivera delar av beredskapslagen för att kunna stävja smittspridningen.

Den politiska beslutsamheten och enigheten kring aktiveringen av beredskapslagen var större än väntat. Myndigheter på såväl nationell som kommunal nivå kunde trots tidspress och avsaknad av tidigare erfarenhet rätta sig efter

bestämmelserna och förverkliga specialarrangemang överraskande snabbt.

Begränsningarna, som med fog upplevdes av många som obehagliga och till och med orättvisa, verkar ändå ha accepterats av en majoritet av befolkningen som nödvändiga och befogade för att begränsa smittspridningen. En viktig aspekt med beredskapslagen är att den alltid aktiveras tillfälligt och en förlängning måste likaledes godkännas av riksdagen. Justitiekanslern övervakar om de rådande omständigheterna berättigar till undantagsförhållanden.

## SKOLAN EN KRITISK SAMHÄLLSFUNKTION

En viktig lärdom av den pågående coronaepidemin är att tillgången till arbetskraft inte kan tas för given i kristid. Ett plötsligt och märkbart bortfall bland personalen kan lamslå ett företag eller en myndighet och orsaka omfattande störningar i verksamheten. Detta kan snabbt få allvarliga följder om det handlar om en samhällskritisk funktion såsom el-, värme- eller vattenförsörjning, IT- eller finanstjänster, sjukhus, äldreomsorg etc.

Det är dock inte bara coronasmittan som kan orsaka personalbortfallet. Också beslutet om att stänga skolor och daghem, som fattades av regering och riksdag i medlet av mars, ledde till att många blev borta från jobbet. Då skolorna och daghemmen stängdes stod det klart

att många föräldrar inte kunde ta sig till arbetet eftersom de var tvungna att stanna hemma och sköta sina barn. Effekten var densamma som vid sjukskrivningar och många företag fick allvarliga problem med att upprätthålla sin verksamhet. Situationen underlättades till en del av utökade möjligheter till distansarbete, särskilt efter att den plötsliga ökningen i efterfrågan på bredband och säkra VPN-kontakter (Virtual Private Network) tillfredsstälts, men det finns också mycket som inte skötas på distans.

Som många respondenter har påpekat var distansundervisningen påfrestande för föräldrar, som inte bara var tvungna att handleda eleverna, utan även stå för markservicen: lunch, mellanmål och rastövervakning. Påfrestningen leder lätt till en känsla av otillräcklighet då man varken sköter sitt arbete eller sitt föräldraskap ordentligt. Flexibel arbetstid kan vara till viss hjälp, men då krisen drar ut på tiden tar orken slut. Alla har heller inte möjlighet till distansarbete, utan är tvungna att föra barnen till skolan. För deras del var påfrestningen istället relaterad till ökad smittorisk. Allra värst var detta för föräldrar med barn som hör till en riskgrupp.

I inledningsfasen beslöt regeringens att bara tillåta barn till anställda inom kritiska sektorer att fortsätta i skolan, för att minimera smittoriskerna för dessa. Tanken var helt korrekt ur ett kontinuitetsperspektiv, men den stötte på kravet om jämlik behandling. Inte heller definitionen på

kritiska sektorer och vilka arbetsgivare som kan räknas höra till dessa är enkel. Coronakrisen har gett oss många saker att fundera på, och skolans roll i en krissituation är en av dem.

## ÖKAD ANVÄNDNING AV DIGITALA LÖSNINGAR – ÖKAD CYBERSÅRBARHET

I samma skede som skolorna stängdes utfärdades också allmänna rekommendationer på att distansarbete om möjligt. För många är distansarbete redan ett etablerat arbetssätt, men mestadels som komplement till kontorsarbete. När samhället stängdes ner och distansarbete i ett slag blev regel istället för undantag ökade behoven av tillförlitligt bredband och säkrade nätkontakter enormt. Det var dessutom inte bara distansarbetet, utan också det sociala umgänget och handeln, som plötsligt flyttade till nätet som en följd av restriktionerna. Nätoperatörerna hade svårt att hänga med och för att trygga överföringskapaciteten sänkte bland annat direktuppspelningstjänsten Netflix på resolutionen på sitt programinnehåll. För distansarbete blev särskilt virtuella privatnätverksförbindelser (VPN) viktiga för att kunna garantera informationssäkerheten.

Dessvärre har den ökade användningen av digitala tjänster och plattformar också lett till ökad digital brottslighet. Coronapandemin har gett upphov till oräknliga nätsvindelförsök



och informationsfiske med coronarelaterade teman världen över. Distansarbetet har öppnat för intrång i arbetsgivares interna nätverk eftersom många hemdatorer, som inte tidigare använts som arbetsstationer, har tagits i bruk utan ordentligt virus- och dataskydd. Man kan föreställa sig vilken mardröm det är för IT-stödet då företagets datorpark plötsligt innehåller ett otal totalt okända enheter.

Ett verkligt oroväckande fenomen är riktade anfall mot sjukvårdsinstitutioner såsom sjukhus och laboratorier. I många länder har sjukhusen blivit primära mål för cyberutpressning och informationsfiske och i många fall har man varit tvungen att stänga ner hela IT-system. Fenomenet är inte nytt, men det har ökat markant under coronapandemin med direkt inverkan på patientsäkerheten. Det är knappast överdrivet att säga att det behövs mycket starkare internationella krafter mot cyberbrottslighet för att hindra att detta och andra fenomen förstärks ytterligare.

#### FEJKNYHETER ÖKAR OTRYGGHETEN

Coronakrisen har medfört mycket oro och otrygghet. Oron för den egna eller närståendes hälsa, en plötsligt försvagad ekonomi och avsaknaden av fysisk närvaro kan bli övermäktig. Variationen i hur olika länder har valt att hantera coronakrisen ger också upphov till osä-

kerhet: vems experter ska man slutligen tro på? Situationen förvärras av mängden felaktig och förvrängd information i omlopp. Coronapandemin har gett bördig grogrund för allehanda konspirationsteorier, såsom att coronapandemin orsakats av 5G-kommunikationsnätverk, vilket fick människor att förstöra telemaster, med ett fall även i Finland.

Fejknyheter är en medveten bluff som kan ha farliga och oberäknliga konsekvenser. En del ledare i världen har tagit för vana att använda fejknyheter till att avstyra uppmärksamhet från deras egna tillkortakommanden och uppvigla sin följarskara. Desinformation i sin tur är ett strategiskt redskap som används för att vilseleda i politiskt syfte. Kampen om sanningen angående coronavirusets ursprung utkämpas som bäst med desinformation och politisk påtryckning. Fenomenet är tyvärr här för att stanna och förutsätter goda mediakunskaper och kritisk sinnesnärvaro av oss alla.

Det är ledsamt att en kris som berör alla länder och alla människor i världen på samma sätt ska leda till ökade motsättningar istället för ökad sammanhållning.

#### BÄTTRE HUSHÅLLSBEREDSKAP – 72 TIMMARSKAMPANJEN

Färre butiksbesök kräver hushållsplanering på längre perspektiv. Det ger en bättre uppfattning

om vilka dagligvaror som är nödvändiga och vilka man klarar sig utan. Även om dagligvaruförsörjningen inte varit ifrågasatt under coronakrisen, så uppstod ett överraskande hamstringsfenomen på vardagliga produkter såsom toalettpapper. Men blotta tanken på att butikshyllorna kunde tömmas ger oss alla orsak att tänka igenom vad man kunde ha på lager hemma, för säkerhets skull.

Hushållsberedskapen är ett viktigt element i samhällets helhetsberedskap. Försörjningsberedskapscentralen och Räddningsbranschens centralförbund SPEK, understödda av bland annat Marthaförbundet, har lanserat den så kallade 72-timmarskampanjen för att förstärka kännedomen om hur privathushåll kan förbereda sig på att klara [av tre dagar på egen hand](#). Kampanjen ger värdefull information om hur man med enkla och vardagliga åtgärder kan förbättra sin beredskap. Vattenkärl, batteridrivna radio, kontanter, varma filter och naturligtvis lättlagad mat, läkemedel och en välutrustad förstahjälpväska är små investeringar som bär långt då det kör ihop sig. Och kanske några ansiktsmasker, för säkerhets skull.

#### *Axel Hagelstam*

*Skribenten är specialsakkunnig vid Försörjningsberedskapscentralen. Åsikter och synvinklar presenterade i texten är skribentens egna och reflekterar inte nödvändigtvis Försörjningsberedskapscentralens officiella ståndpunkter.*



# ENKÄTRESULTAT

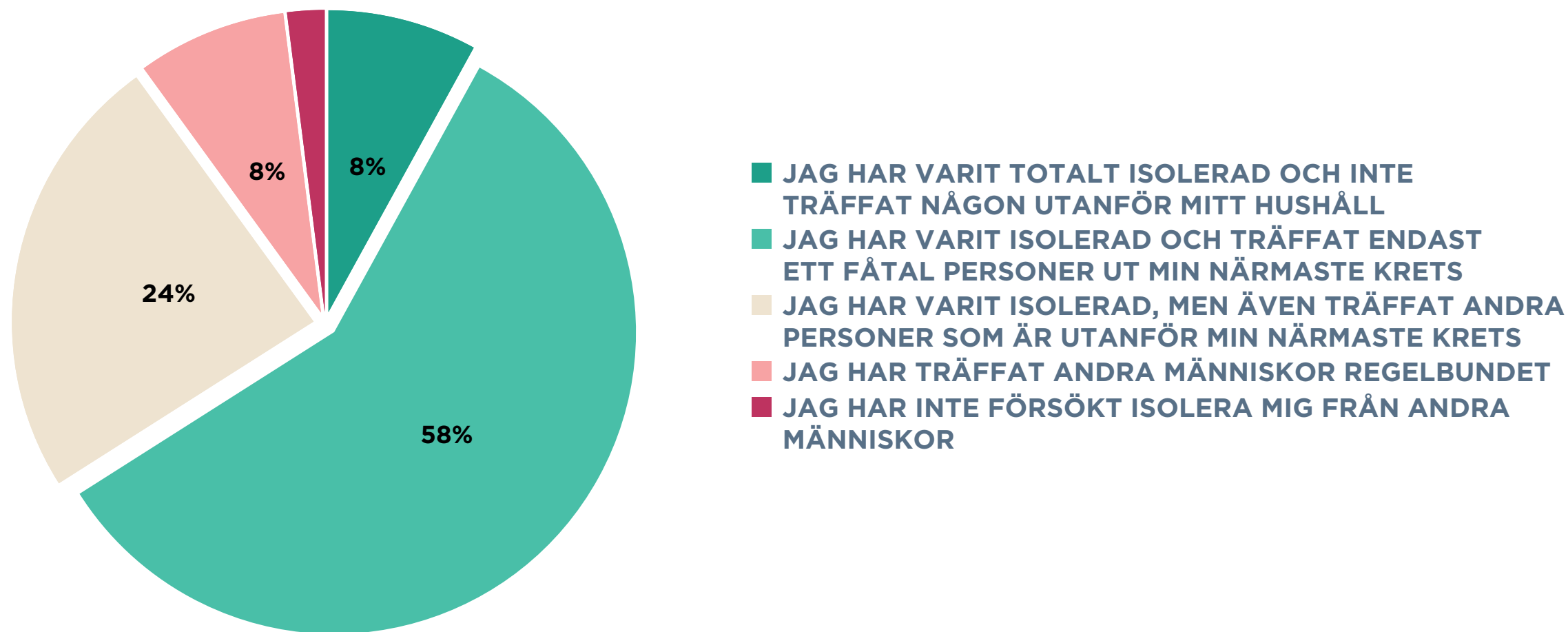
Så här svarade Svenskfinland

# SOCIALT UMGÄNGE



# Har den pågående coronasituationen förändrat på ditt sociala umgänge på fritiden?

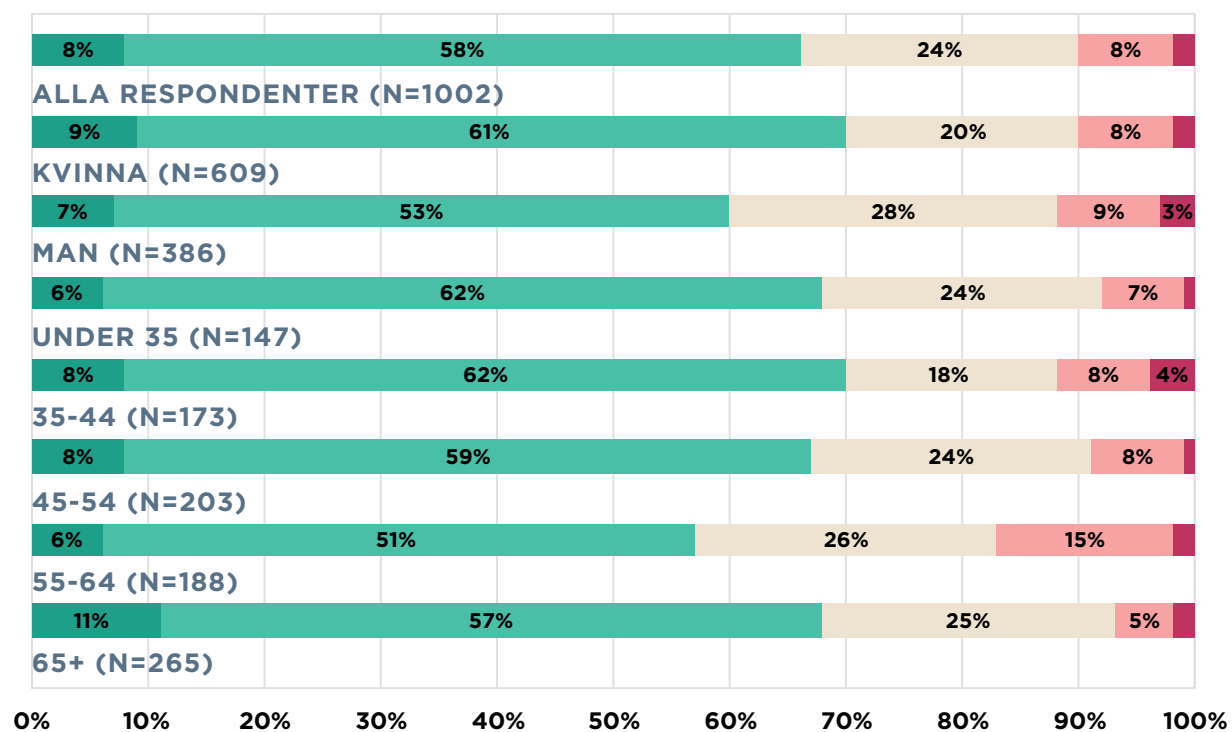
Beakta endast socialt umgänge *inte* t.ex. möjliga nödvändiga butiks- eller apoteksbesök





# Har den pågående coronasituationen förändrat på ditt sociala umgänge på fritiden?

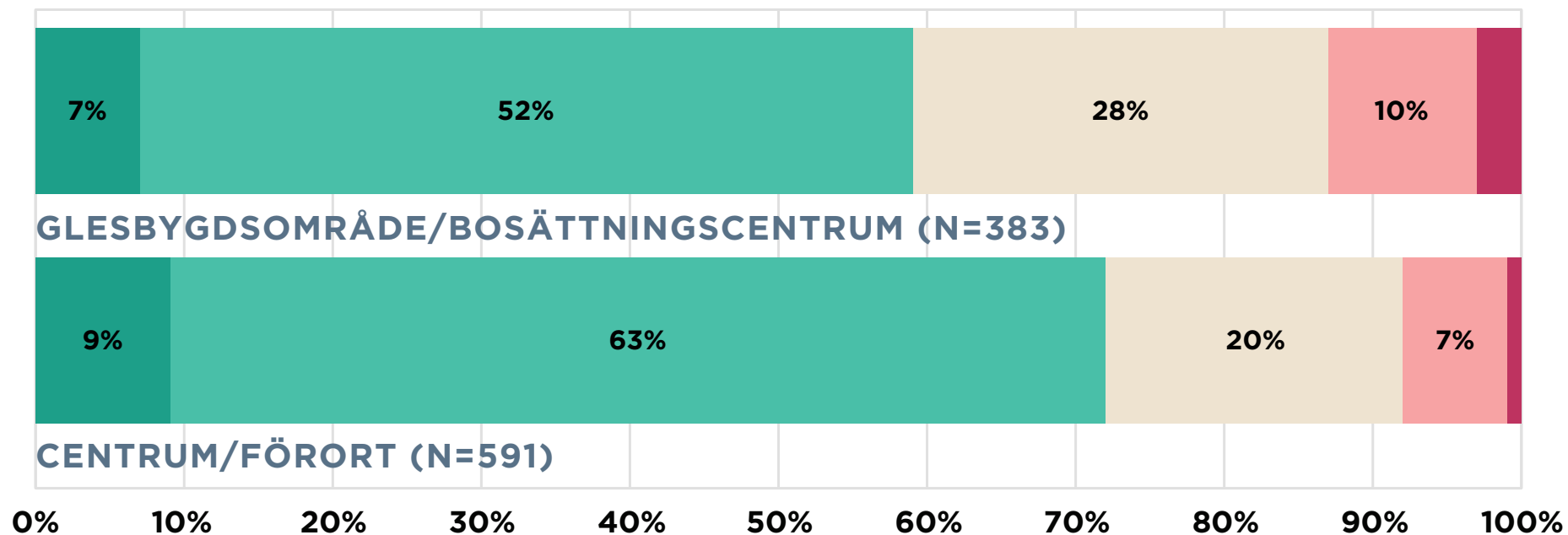
Beakta endast socialt umgänge *inte* t.ex. möjliga nödvändiga butiks- eller apoteksbesök



- JAG HAR VARIT TOTALT ISOLERAD OCH INTE TRÄFFAT NÅGON UTANFÖR MITT HUSHÅLL
- JAG HAR VARIT ISOLERAD OCH TRÄFFAT ENDAST ETT FÅTAL PERSONER UT MIN NÄRMASTE KRETS
- JAG HAR VARIT ISOLERAD, MEN ÄVEN TRÄFFAT ANDRA PERSONER SOM ÄR UTANFÖR MIN NÄRMASTE KRETS
- JAG HAR TRÄFFAT ANDRA MÄNNISKOR REGELBUNDET
- JAG HAR INTE FÖRSÖKT ISOLERA MIG FRÅN ANDRA MÄNNISKOR

# Har den pågående coronasituationen förändrat på ditt sociala umgänge på fritiden?

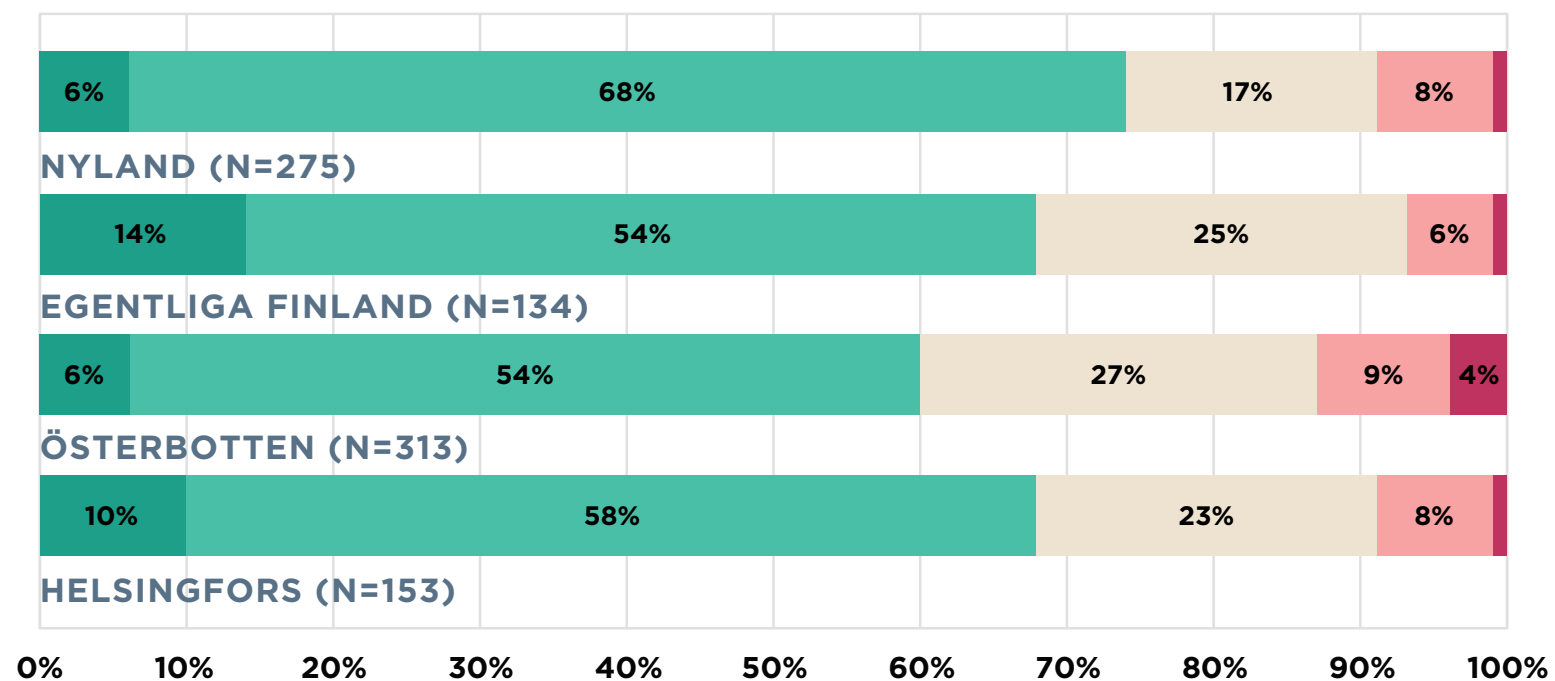
Beakta endast socialt umgänge *inte* t.ex. möjliga nödvändiga butiks- eller apoteksbesök



- JAG HAR VARIT TOTALT ISOLERAD OCH INTE TRÄFFAT NÅGON UTANFÖR MITT HUSHÅLL
- JAG HAR VARIT ISOLERAD OCH TRÄFFAT ENDAST ETT FÅTAL PERSONER UT MIN NÄRMASTE KRETS
- JAG HAR VARIT ISOLERAD, MEN ÄVEN TRÄFFAT ANDRA PERSONER SOM ÄR UTANFÖR MIN NÄRMASTE KRETS
- JAG HAR TRÄFFAT ANDRA MÄNNISKOR REGELBUNDET
- JAG HAR INTE FÖRSÖKT ISOLERA MIG FRÅN ANDRA MÄNNISKOR

# Har den pågående coronasituationen förändrat på ditt sociala umgänge på fritiden?

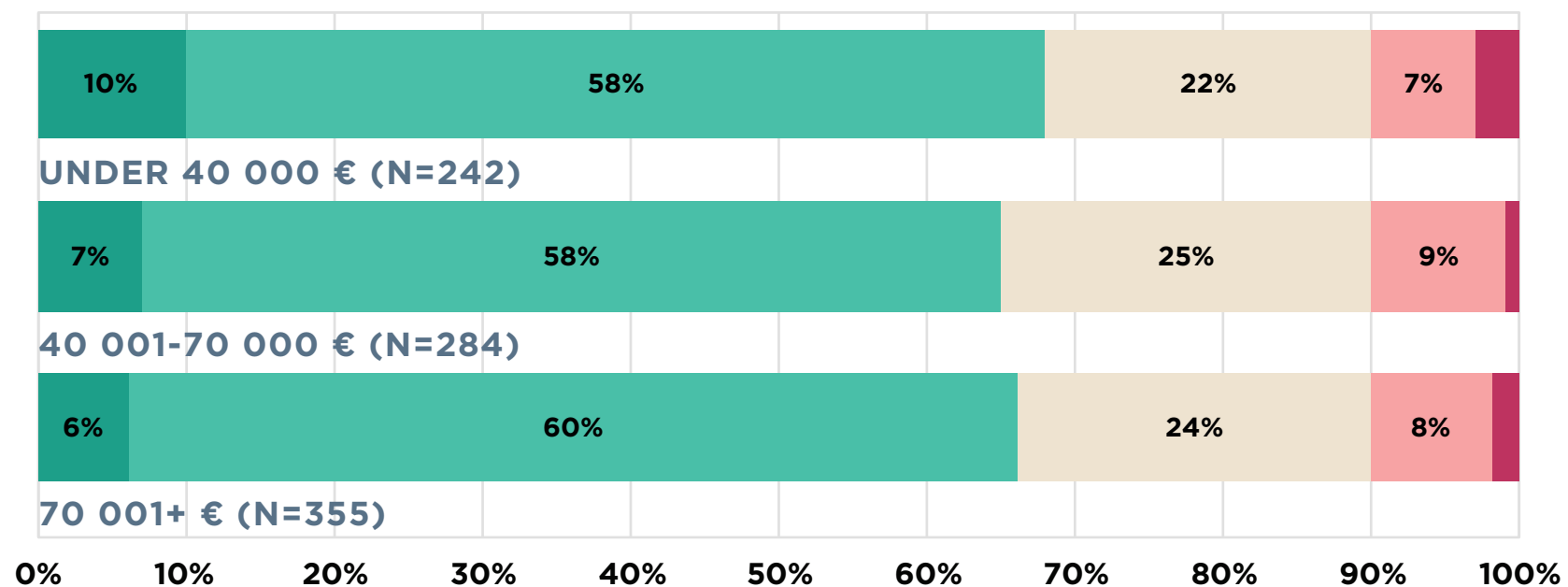
Beakta endast socialt umgänge *inte* t.ex. möjliga nödvändiga butiks- eller apoteksbesök



- JAG HAR VARIT TOTALT ISOLERAD OCH INTE TRÄFFAT NÅGON UTANFÖR MITT HUSHÅLL
- JAG HAR VARIT ISOLERAD OCH TRÄFFAT ENDAST ETT FÅTAL PERSONER UT MIN NÄRMASTE KRETS
- JAG HAR VARIT ISOLERAD, MEN ÄVEN TRÄFFAT ANDRA PERSONER SOM ÄR UTANFÖR MIN NÄRMASTE KRETS
- JAG HAR TRÄFFAT ANDRA MÄNNISKOR REGELBUNDET
- JAG HAR INTE FÖRSÖKT ISOLERA MIG FRÅN ANDRA MÄNNISKOR

# Har den pågående coronasituationen förändrat på ditt sociala umgänge på fritiden?

Beakta endast socialt umgänge *inte* t.ex. möjliga nödvändiga butiks- eller apoteksbesök

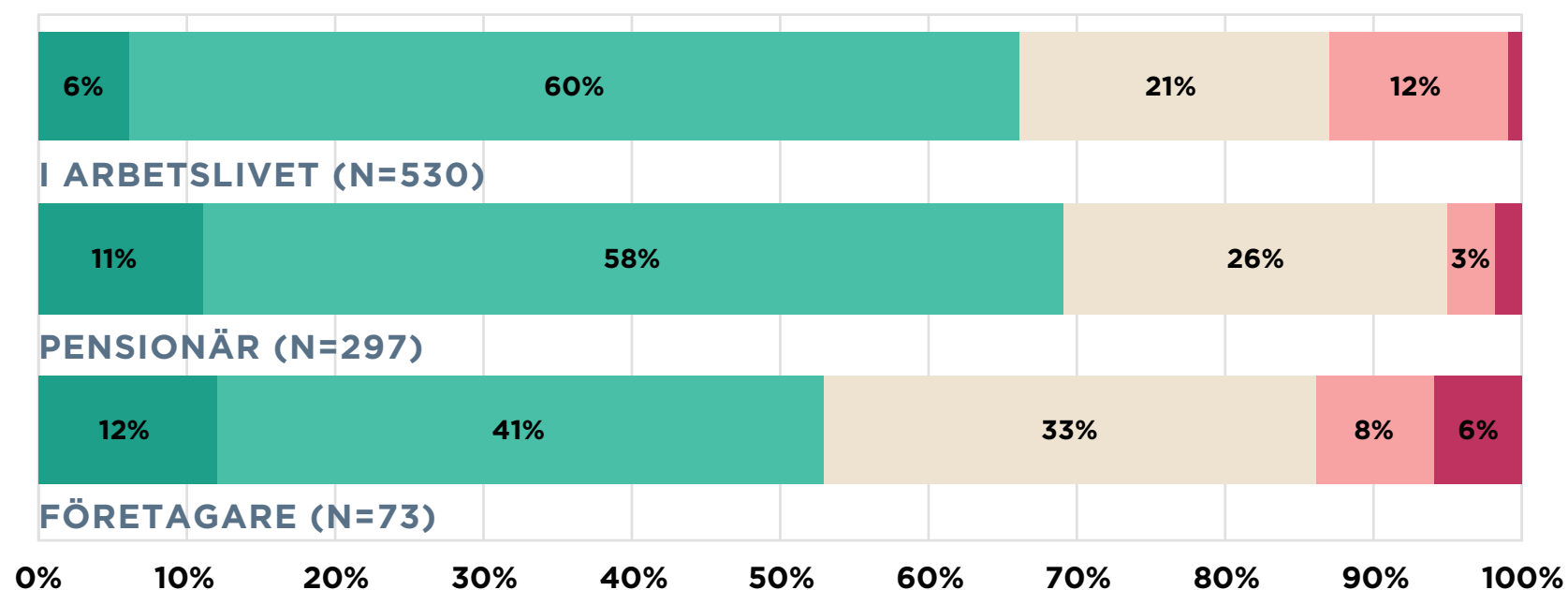


- JAG HAR VARIT TOTALT ISOLERAD OCH INTE TRÄFFAT NÅGON UTANFÖR MITT HUSHÅLL
- JAG HAR VARIT ISOLERAD OCH TRÄFFAT ENDAST ETT FÅTAL PERSONER UT MIN NÄRMASTE KRETS
- JAG HAR VARIT ISOLERAD, MEN ÄVEN TRÄFFAT ANDRA PERSONER SOM ÄR UTANFÖR MIN NÄRMASTE KRETS
- JAG HAR TRÄFFAT ANDRA MÄNNISKOR REGELBUNDET
- JAG HAR INTE FÖRSÖKT ISOLERA MIG FRÅN ANDRA MÄNNISKOR



# Har den pågående coronasituationen förändrat på ditt sociala umgänge på fritiden?

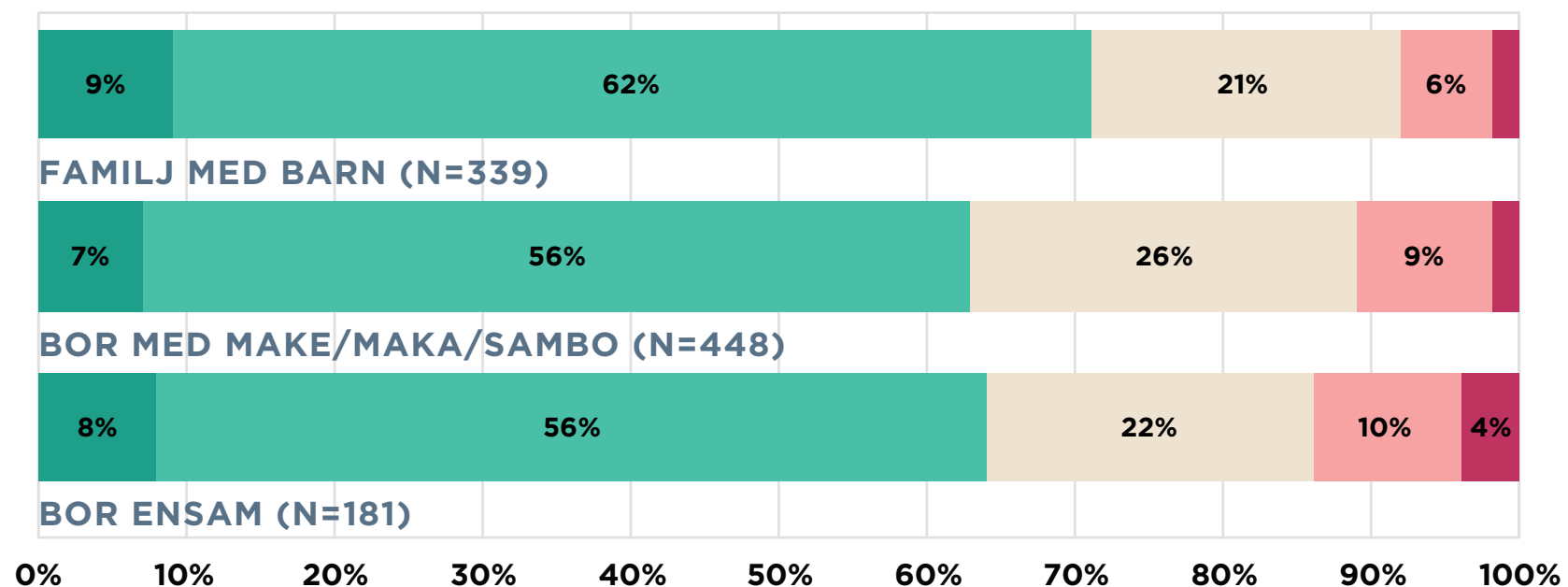
Beakta endast socialt umgänge *inte* t.ex. möjliga nödvändiga butiks- eller apoteksbesök



- JAG HAR VARIT TOTALT ISOLERAD OCH INTE TRÄFFAT NÅGON UTANFÖR MITT HUSHÅLL
- JAG HAR VARIT ISOLERAD OCH TRÄFFAT ENDAST ETT FÅTAL PERSONER UT MIN NÄRMASTE KRETS
- JAG HAR VARIT ISOLERAD, MEN ÄVEN TRÄFFAT ANDRA PERSONER SOM ÄR UTANFÖR MIN NÄRMASTE KRETS
- JAG HAR TRÄFFAT ANDRA MÄNNISKOR REGELBUNDET
- JAG HAR INTE FÖRSÖKT ISOLERA MIG FRÅN ANDRA MÄNNISKOR

# Har den pågående coronasituationen förändrat på ditt sociala umgänge på fritiden?

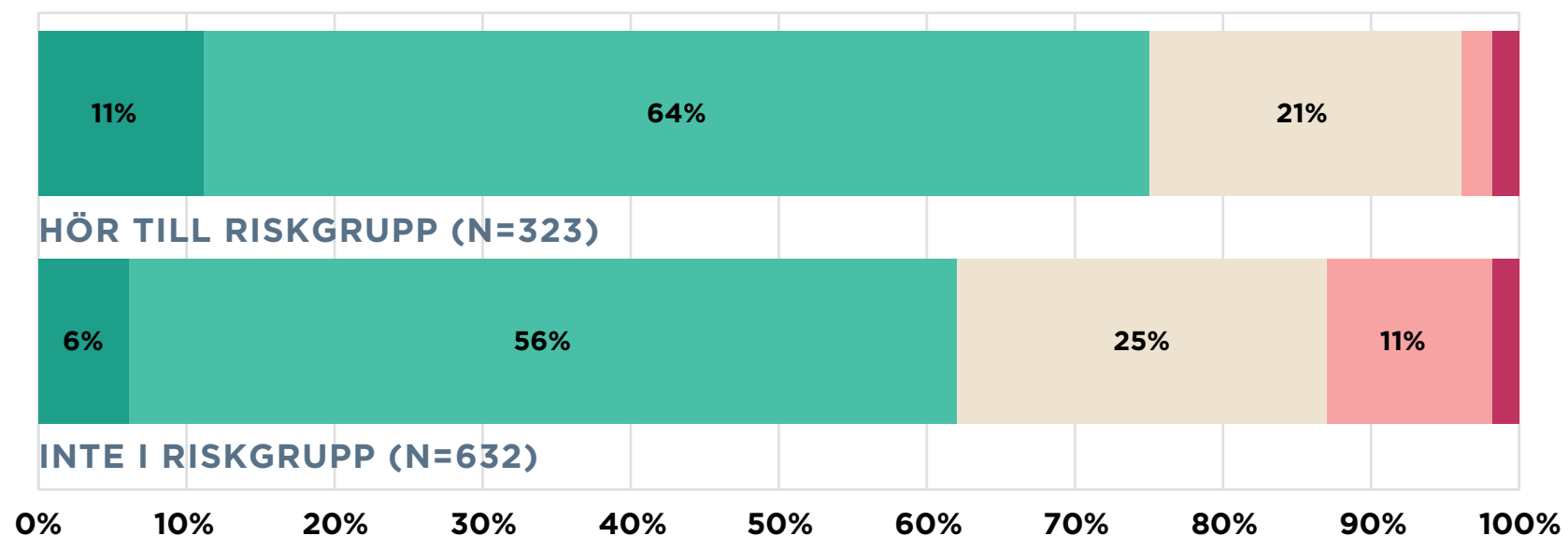
Beakta endast socialt umgänge *inte* t.ex. möjliga nödvändiga butiks- eller apoteksbesök



- JAG HAR VARIT TOTALT ISOLERAD OCH INTE TRÄFFAT NÅGON UTANFÖR MITT HUSHÅLL
- JAG HAR VARIT ISOLERAD OCH TRÄFFAT ENDAST ETT FÅTAL PERSONER UT MIN NÄRMASTE KRETS
- JAG HAR VARIT ISOLERAD, MEN ÄVEN TRÄFFAT ANDRA PERSONER SOM ÄR UTANFÖR MIN NÄRMASTE KRETS
- JAG HAR TRÄFFAT ANDRA MÄNNISKOR REGELBUNDET
- JAG HAR INTE FÖRSÖKT ISOLERA MIG FRÅN ANDRA MÄNNISKOR

# Har den pågående coronasituationen förändrat på ditt sociala umgänge på fritiden?

Beakta endast socialt umgänge *inte* t.ex. möjliga nödvändiga butiks- eller apoteksbesök

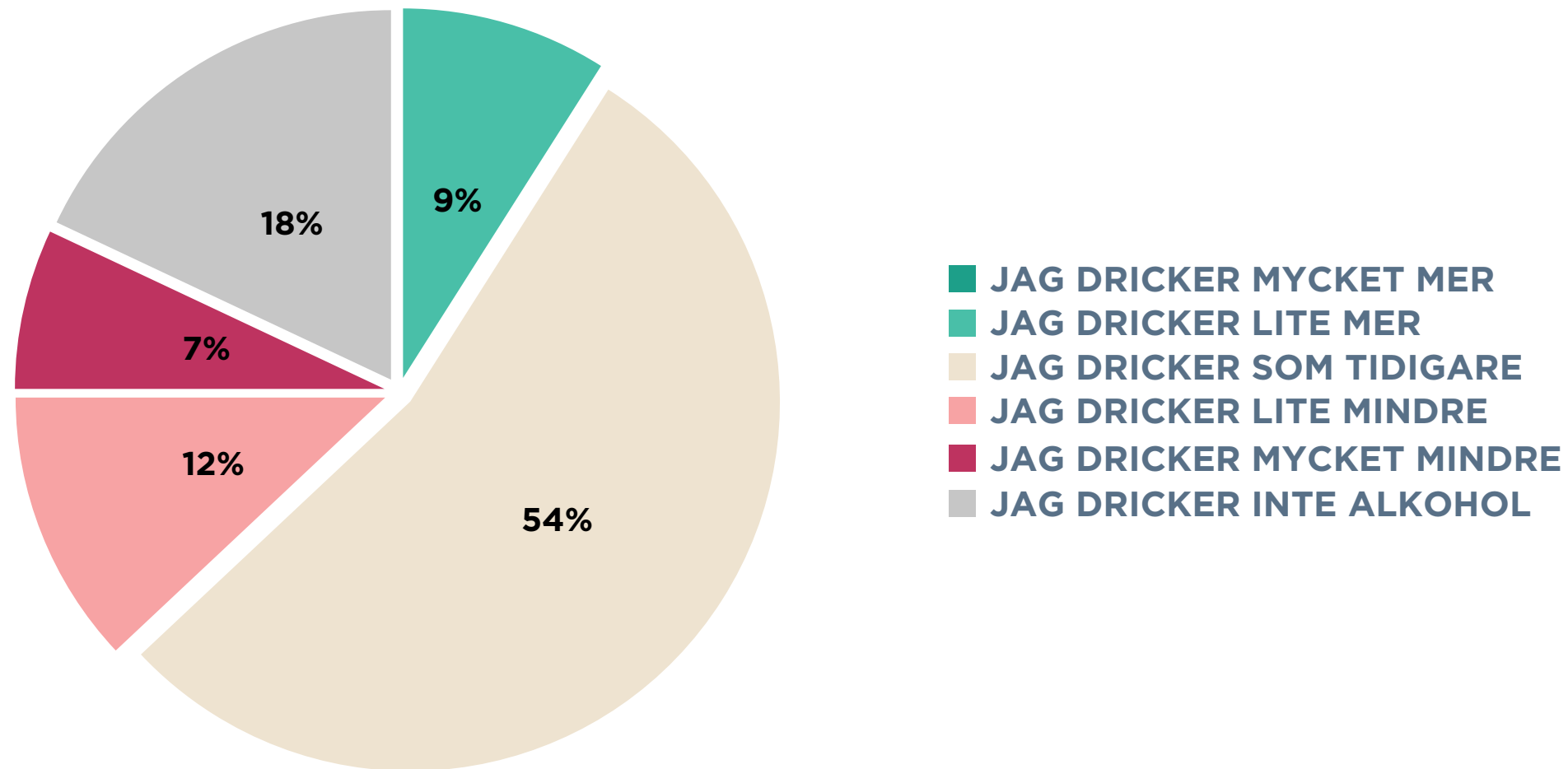


- JAG HAR VARIT TOTALT ISOLERAD OCH INTE TRÄFFAT NÅGON UTANFÖR MITT HUSHÅLL
- JAG HAR VARIT ISOLERAD OCH TRÄFFAT ENDAST ETT FÅTAL PERSONER UT MIN NÄRMASTE KRETS
- JAG HAR VARIT ISOLERAD, MEN ÄVEN TRÄFFAT ANDRA PERSONER SOM ÄR UTANFÖR MIN NÄRMASTE KRETS
- JAG HAR TRÄFFAT ANDRA MÄNNISKOR REGELBUNDET
- JAG HAR INTE FÖRSÖKT ISOLERA MIG FRÅN ANDRA MÄNNISKOR

# ALCOHOL

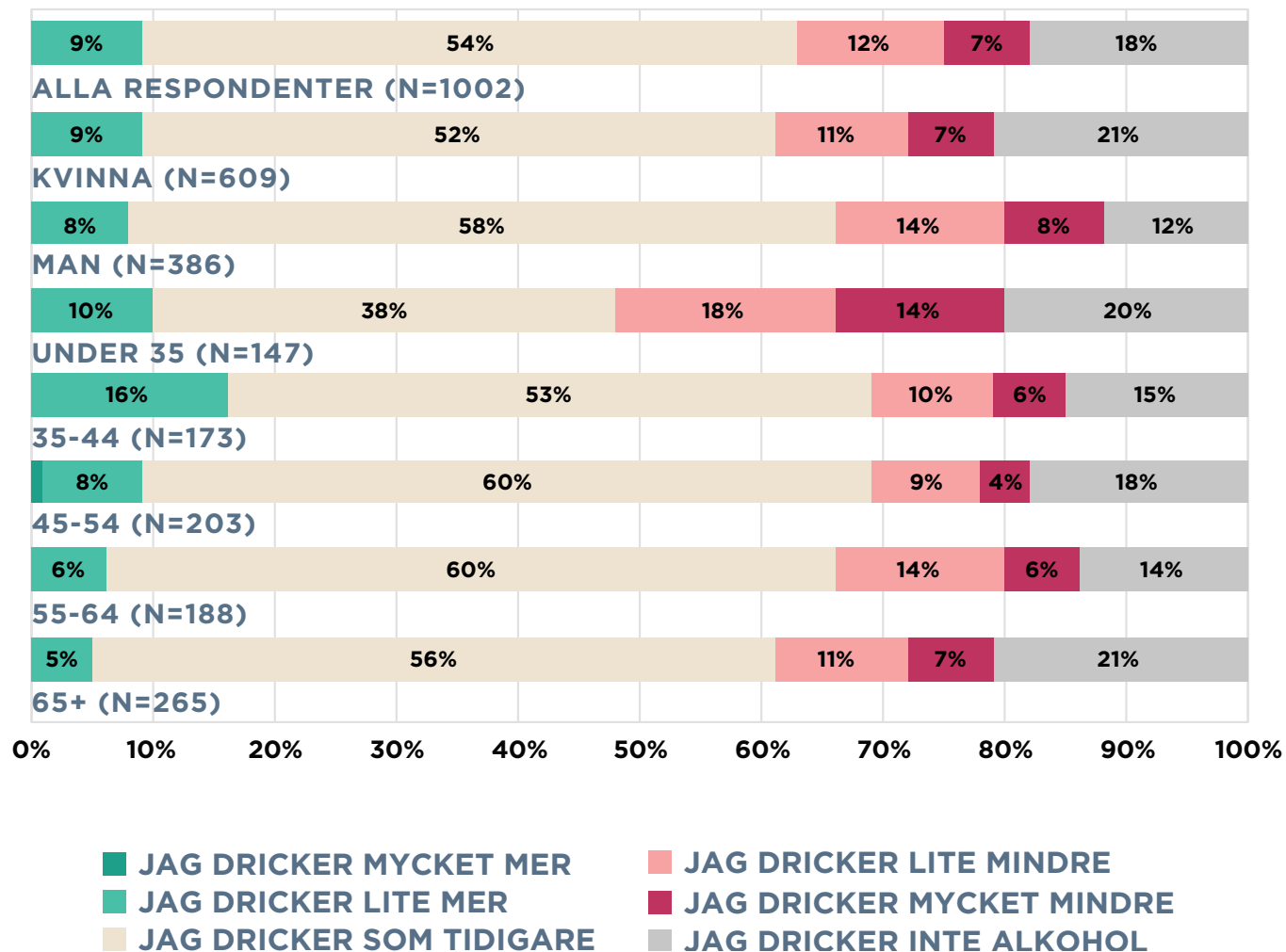


## Har din användning av alkohol ändras under coronasituationen?

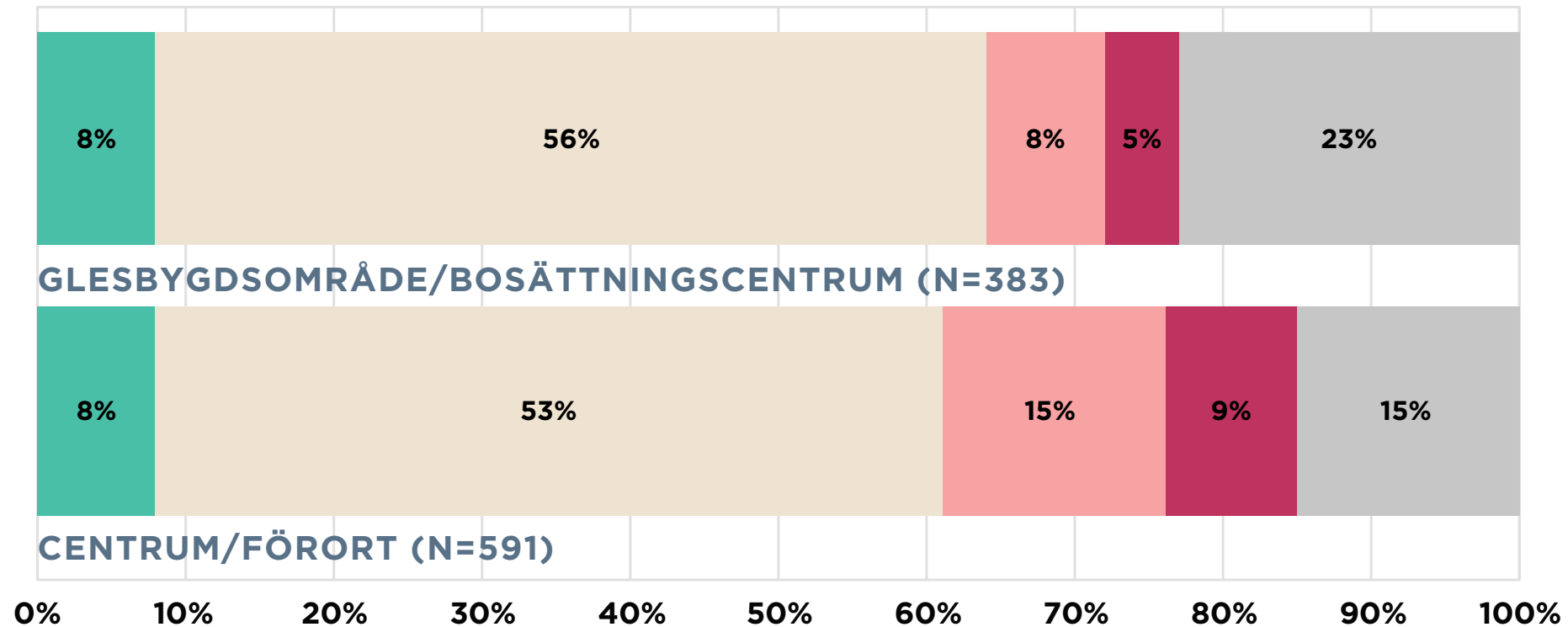




# Har din användning av alkohol ändras under coronasituationen?

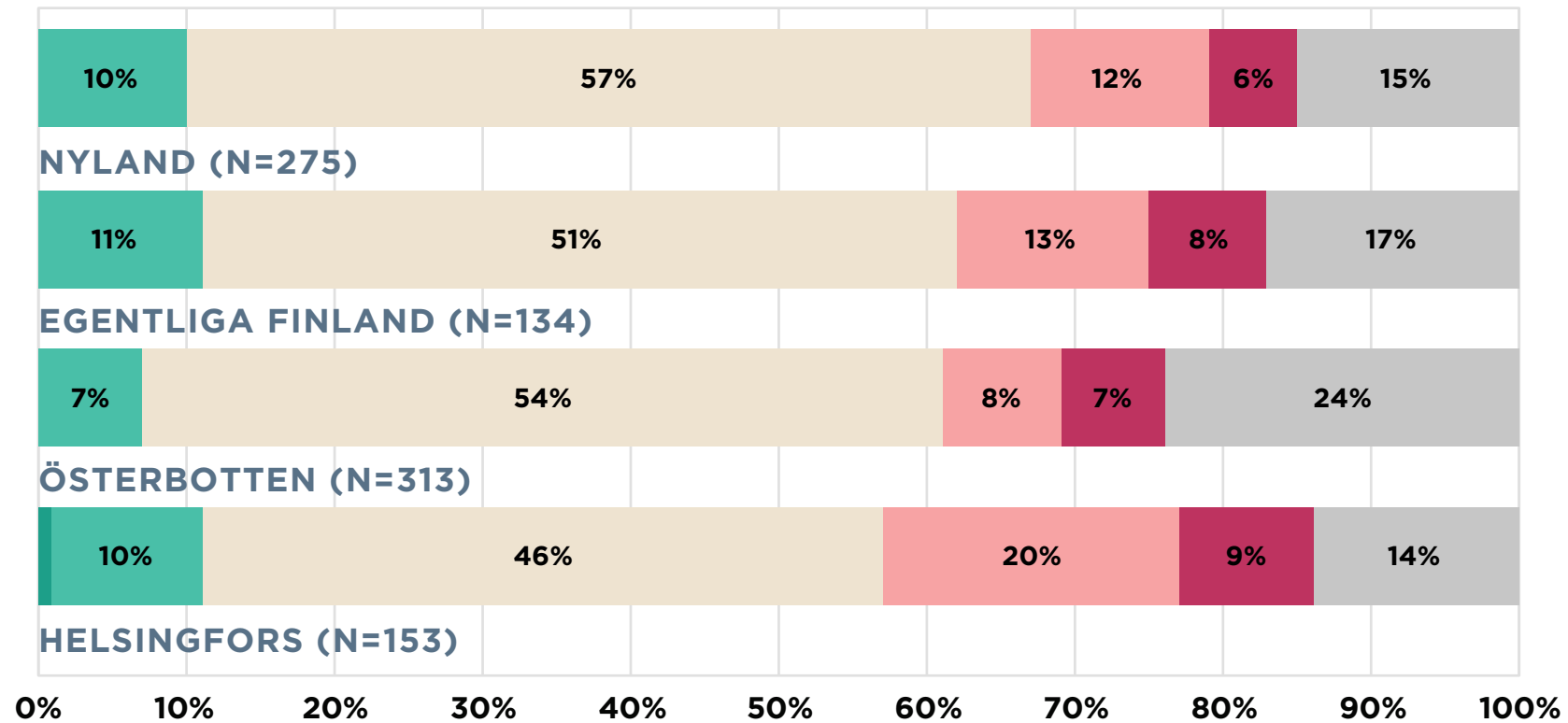


# Har din användning av alkohol ändras under coronasituationen?



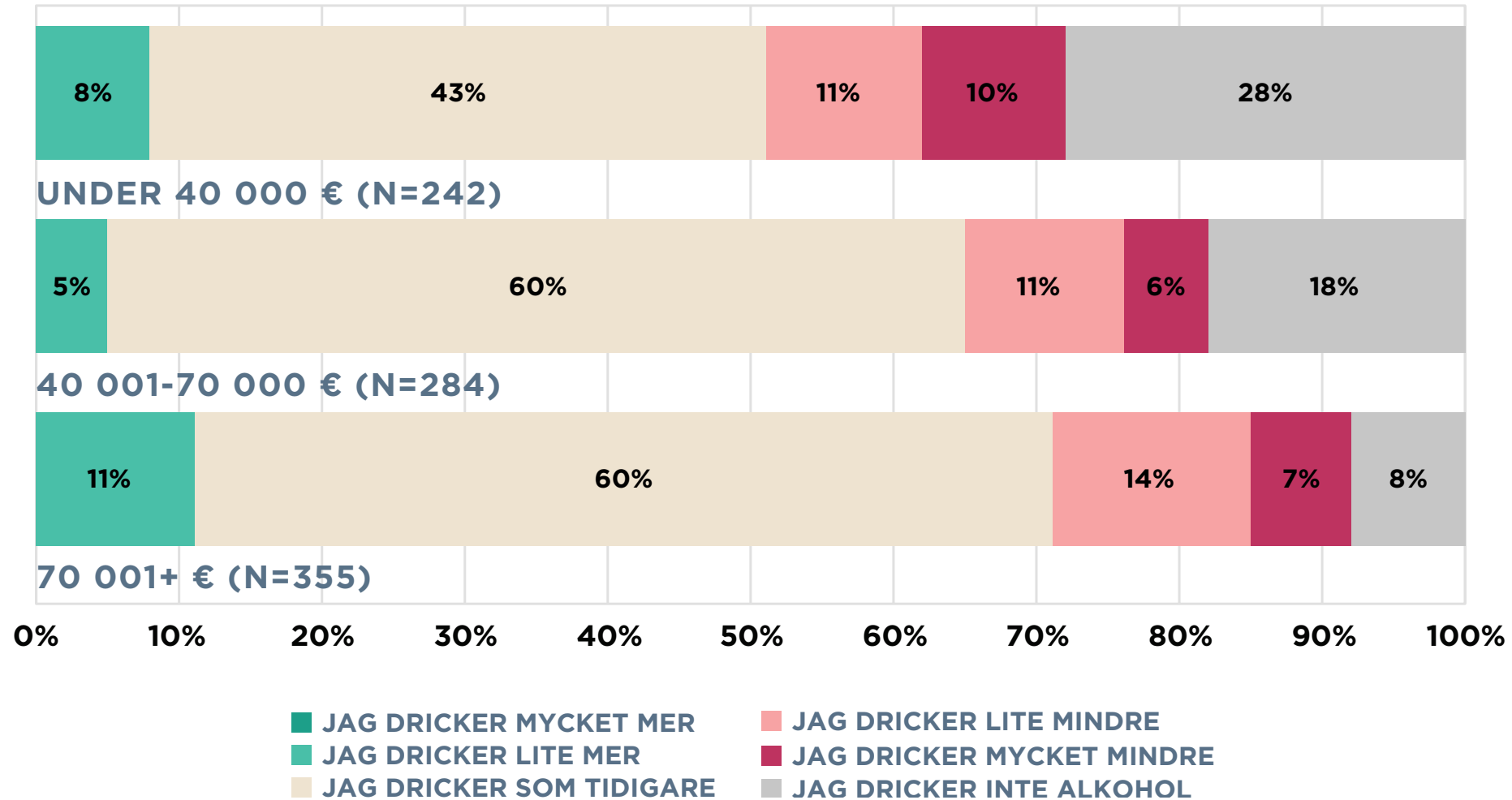
- JAG DRICKER MYCKET MER
- JAG DRICKER LITE MER
- JAG DRICKER SOM TIDIGARE
- JAG DRICKER LITE MINDRE
- JAG DRICKER MYCKET MINDRE
- JAG DRICKER INTE ALKOHOL

# Har din användning av alkohol ändras under coronasituationen?

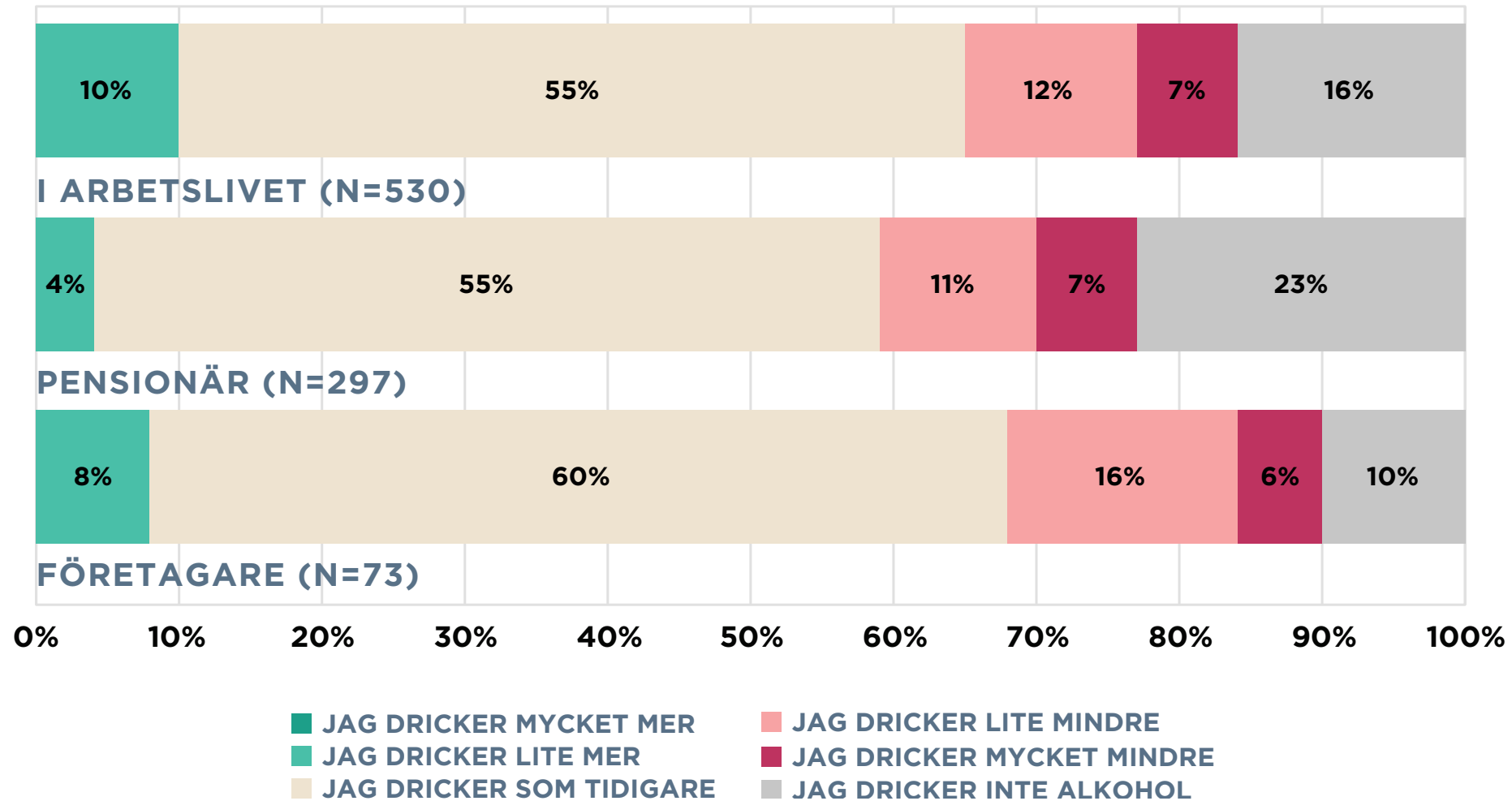


- JAG DRICKER MYCKET MER
- JAG DRICKER LITE MER
- JAG DRICKER SOM TIDIGARE
- JAG DRICKER LITE MINDRE
- JAG DRICKER MYCKET MINDRE
- JAG DRICKER INTE ALKOHOL

# Har din användning av alkohol ändras under coronasituationen?

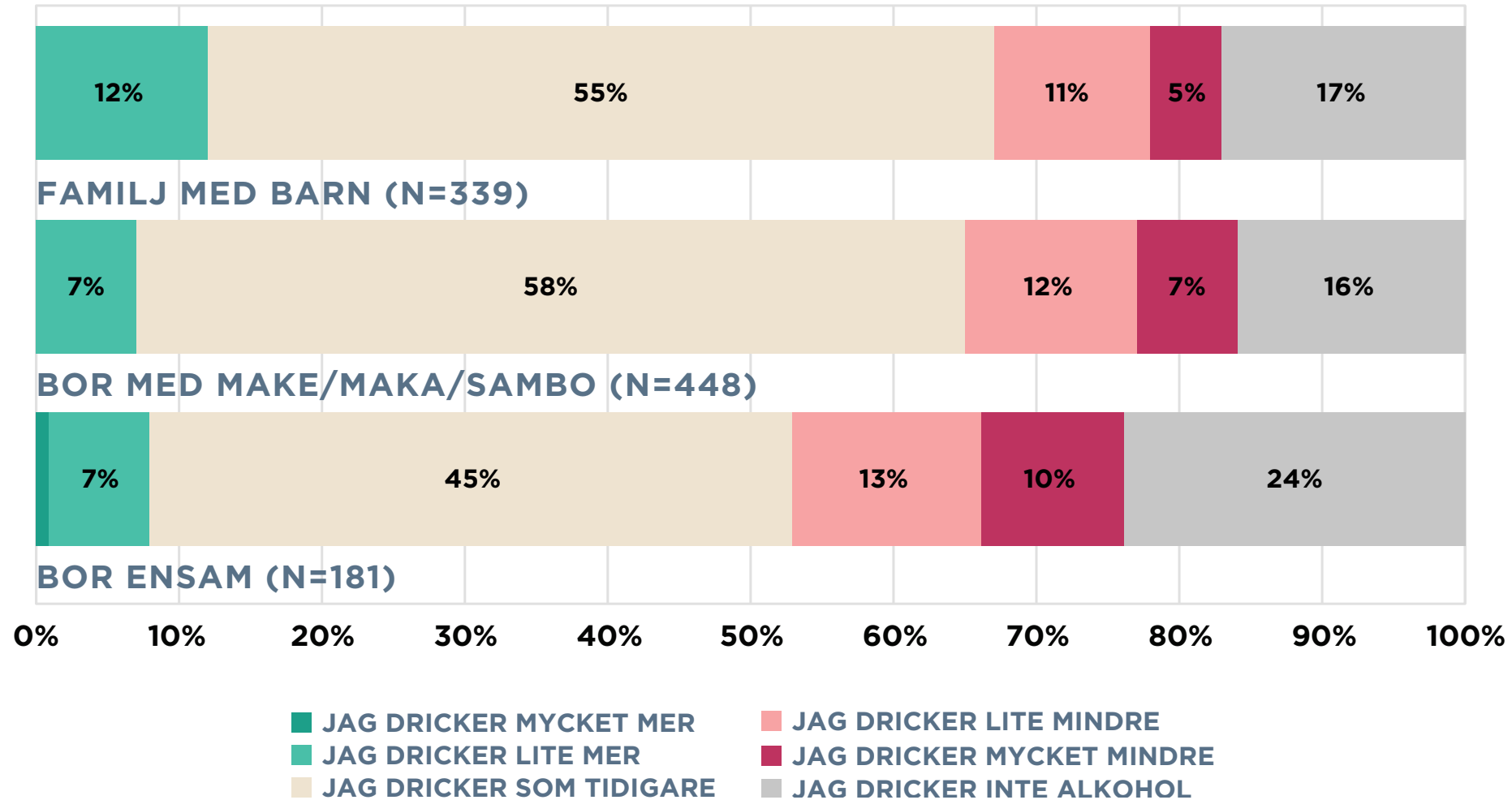


# Har din användning av alkohol ändras under coronasituationen?





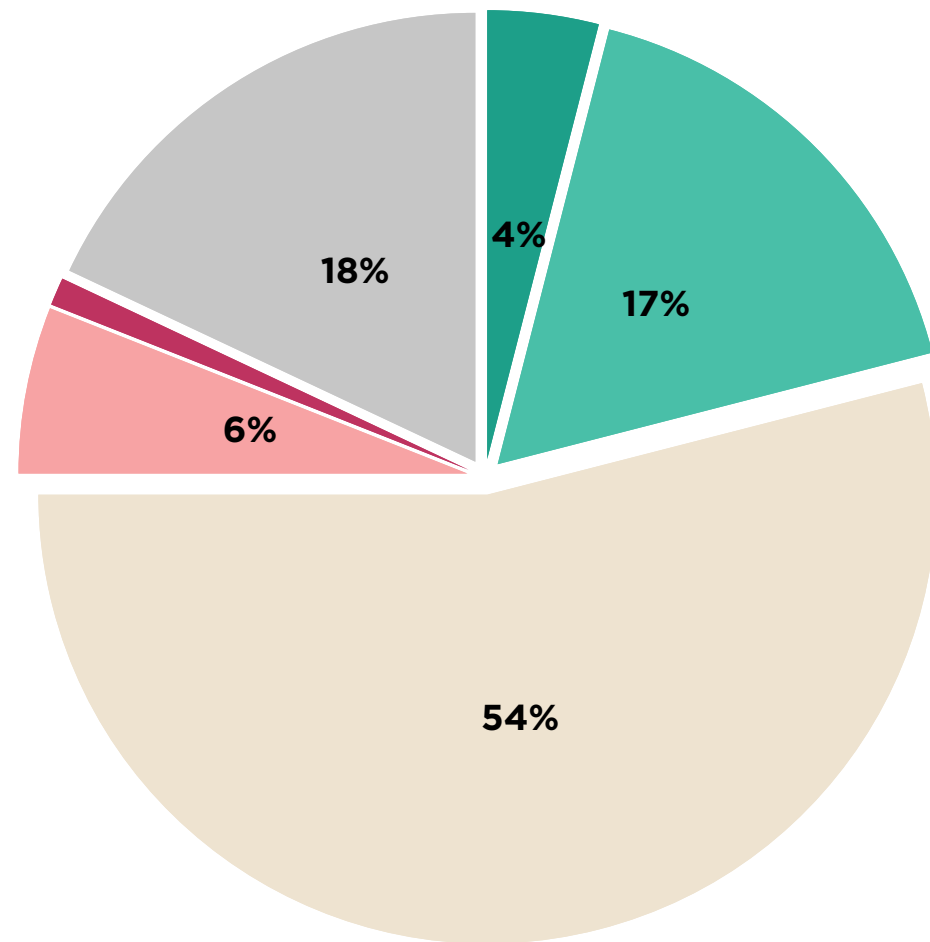
# Har din användning av alkohol ändras under coronasituationen?



# PARFÖRHÅLLANDE

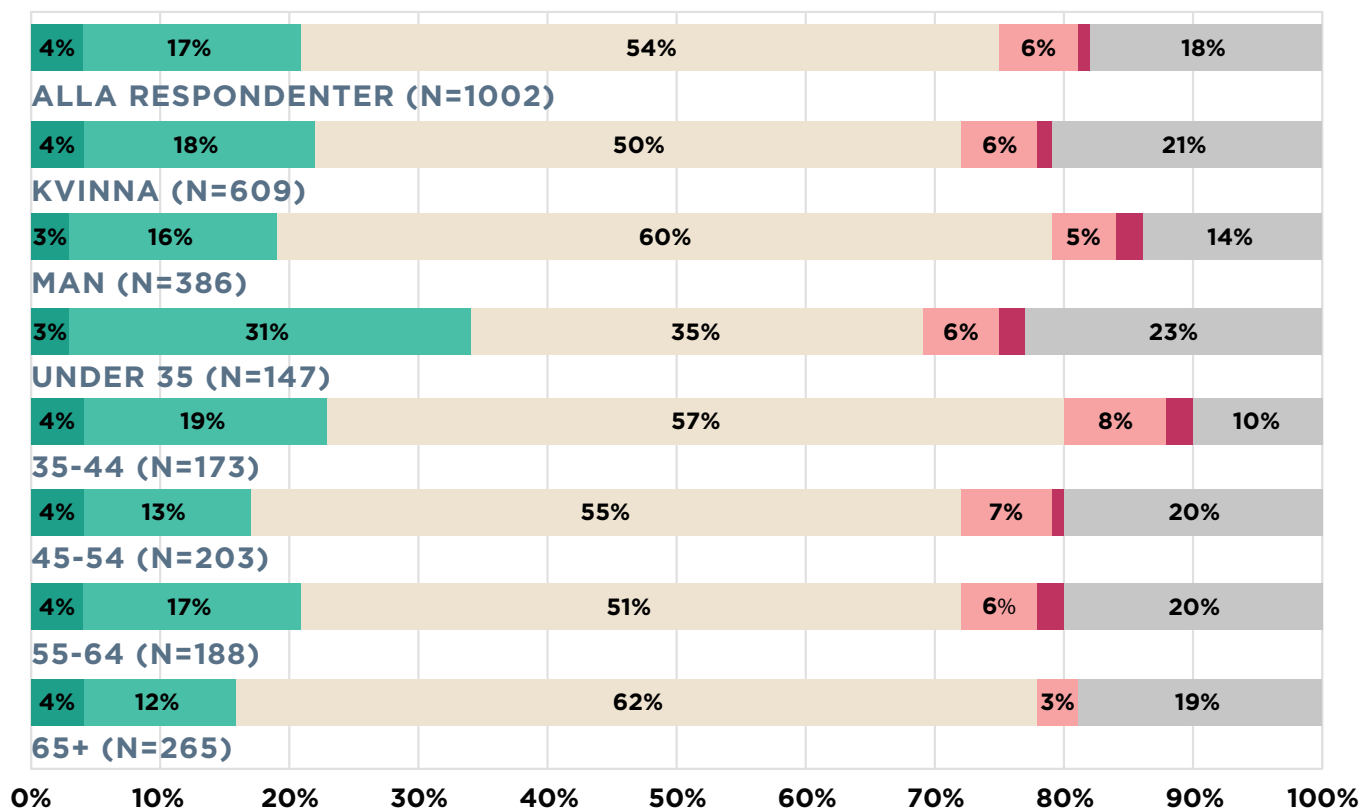


## Har ditt parförhållande förändrats under coronasituationen?



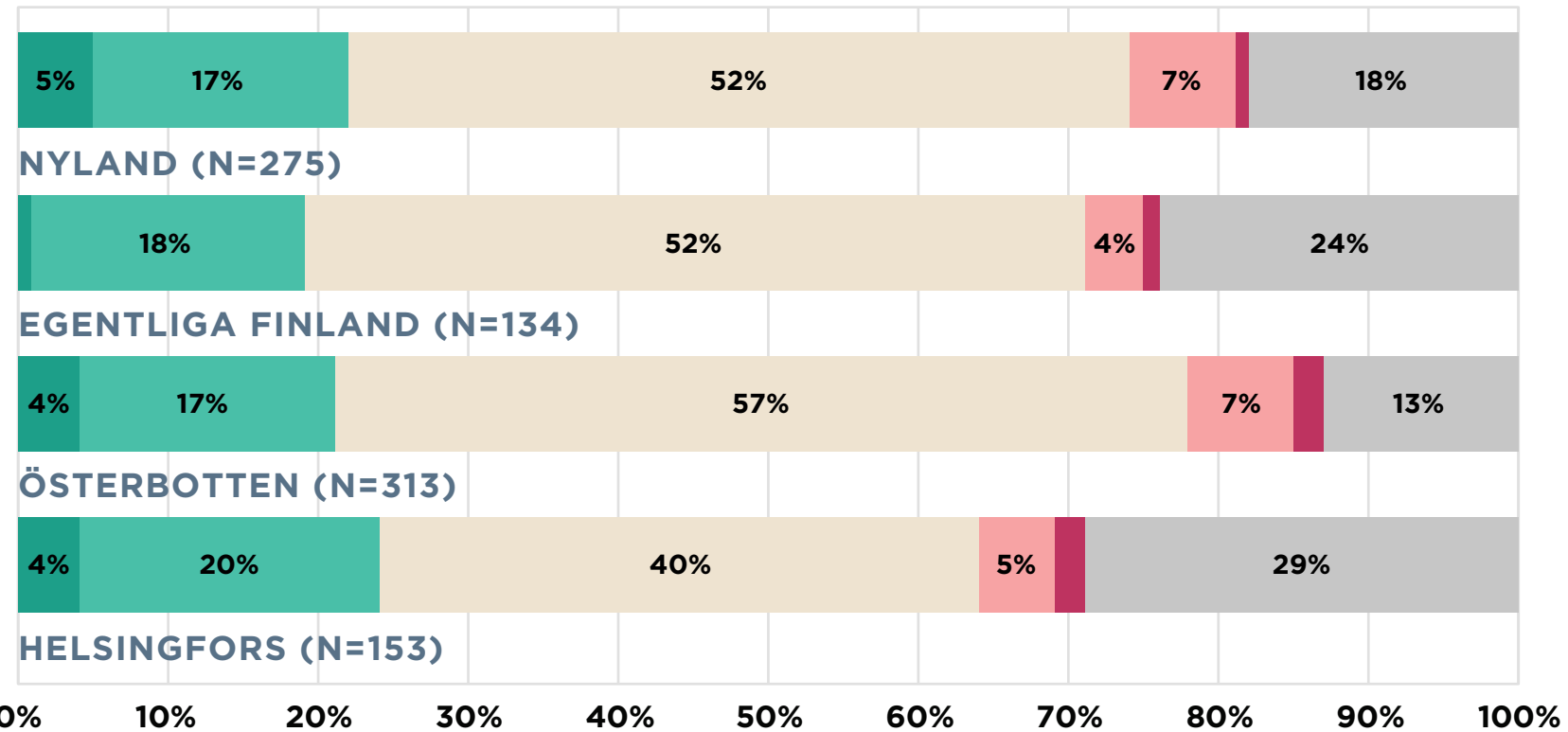
- PARFÖRHÅLLANDET HAR FÖRSTÄRKTS MYCKET
- PARFÖRHÅLLANDET HAR FÖRSTÄRKTS LITE
- PARFÖRHÅLLANDET HAR INTE ÄNDRATS
- PARFÖRHÅLLANDET HAR FÖRSÄMRATS LITE
- PARFÖRHÅLLANDET HAR FÖRSÄMRATS MYCKET
- JAG KAN INTE TA STÄLLNING/JAG ÄR INTE I ETT PARFÖRHÅLLANDE

# Har ditt parförhållande förändrats under coronasituationen?



- PARFÖRHÅLLANDET HAR FÖRSTÄRKTS MYCKET
- PARFÖRHÅLLANDET HAR FÖRSTÄRKTS LITE
- PARFÖRHÅLLANDET HAR INTE ÄNDRATS
- PARFÖRHÅLLANDET HAR FÖRSÄMRATS LITE
- PARFÖRHÅLLANDET HAR FÖRSÄMRATS MYCKET
- JAG KAN INTE TA STÄLLNING/JAG ÄR INTE I ETT PARFÖRHÅLLANDE

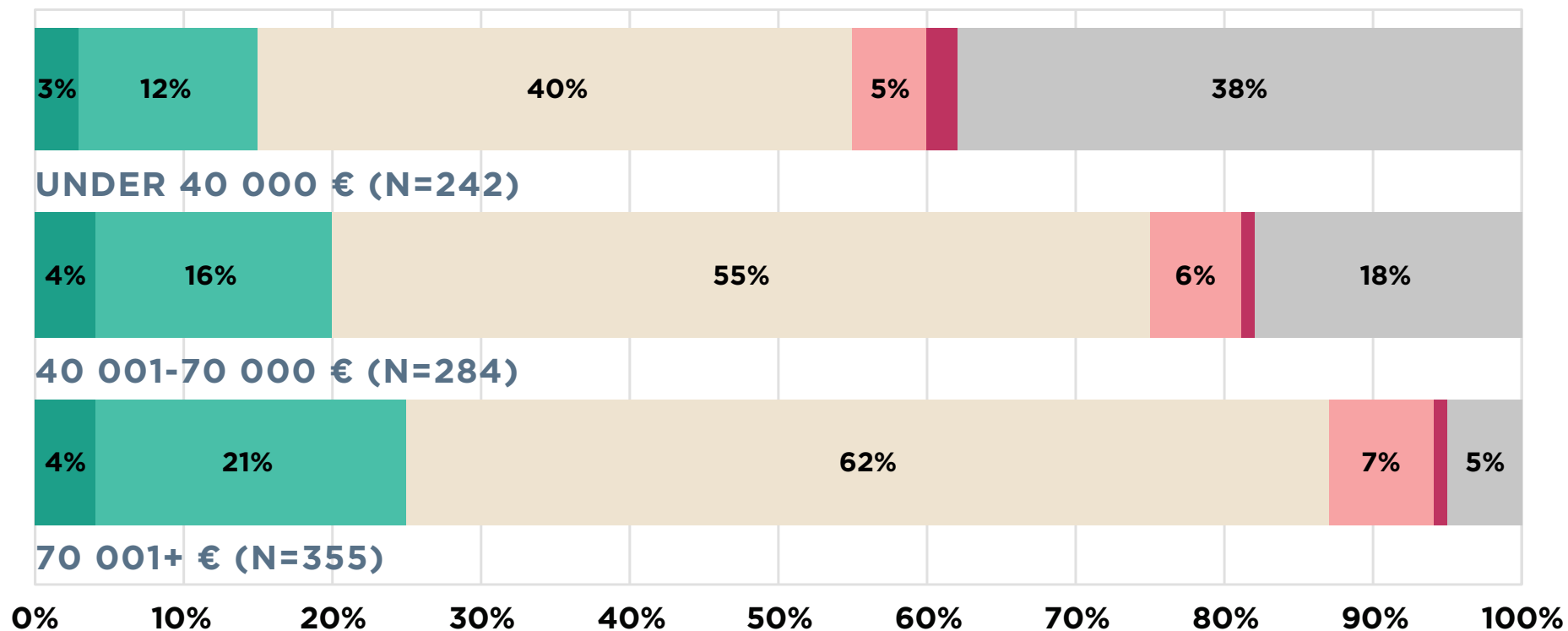
# Har ditt parförhållande förändrats under coronasituationen?



- PARFÖRHÅLLANDET HAR FÖRSTÄRKTS MYCKET
- PARFÖRHÅLLANDET HAR FÖRSTÄRKTS LITE
- PARFÖRHÅLLANDET HAR INTE ÄNDRATS
- PARFÖRHÅLLANDET HAR FÖRSÄMRATS LITE
- PARFÖRHÅLLANDET HAR FÖRSÄMRATS MYCKET
- JAG KAN INTE TA STÄLLNING/JAG ÄR INTE I ETT PARFÖRHÅLLANDE



# Har ditt parförhållande förändrats under coronasituationen?



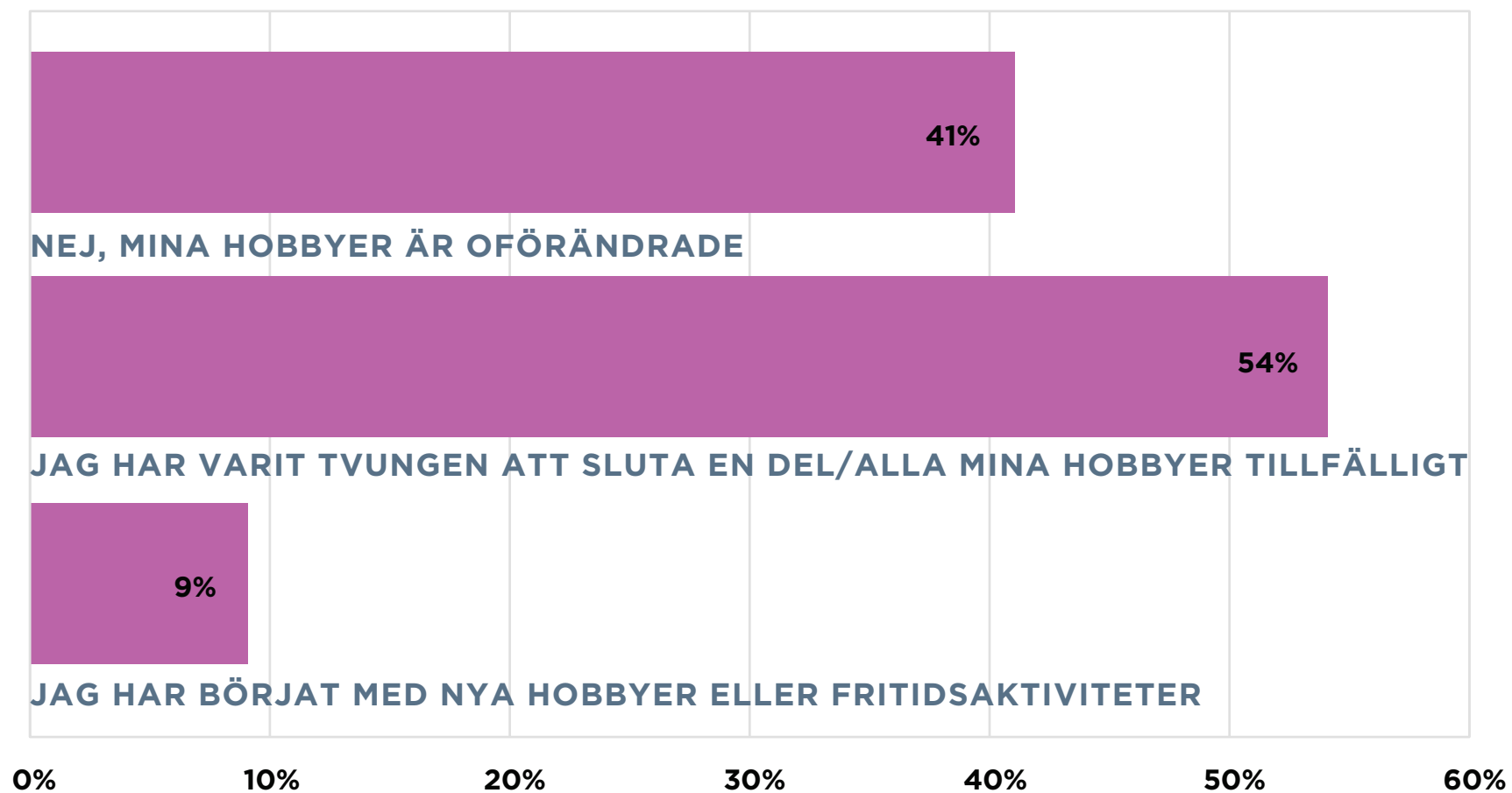
- PARFÖRHÅLLANDET HAR FÖRSTÄRKTS MYCKET
- PARFÖRHÅLLANDET HAR FÖRSTÄRKTS LITE
- PARFÖRHÅLLANDET HAR INTE ÄNDRATS
- PARFÖRHÅLLANDET HAR FÖRSÄMRATS LITE
- PARFÖRHÅLLANDET HAR FÖRSÄMRATS MYCKET
- JAG KAN INTE TA STÄLLNING/JAG ÄR INTE I ETT PARFÖRHÅLLANDE

# HOBBYER



# Har dina hobbyer förändrats under coronasituationen?

(Flersvarsfråga)





“

Tillverkar spel åt mina barn.  
*Man, Nyland*

”



“

Jag har återupptagit programmering och språkinläring (holländska).  
*Man, Nyland*

”



“

Har inte tid med hobbyer, varken före eller efter corona.  
*Kvinna, Nyland*

”



“

Vintersim, bokklubb, mera promenader.  
*Kvinna, Nyland*

”



“

Mer internetsurffande efter opera, konserter av olika slag, museumbesök via nätet över hela världen. Man har hittat kulturliv så levande även här.  
*Man, Nyland*

”



“

Yoga, zumba och jumppa via nätet.

*Kvinna, Egentliga Finland*

”



“

Videospel.  
*Man, Egentliga Finland*

”



“

Eftersom mina träningstillfällen hängt ihop med mina döttrars hobbyer, och de nu är på is, så har jag måsta hitta egna tillfällen för att utöva motion.

*Kvinna, Nyland*

”



“

Haft möjlighet att delta i gymnastikgrupper digitalt.

*Kvinna, Österbotten*

”





“

Jag har fortsatt med mina danslektioner och en del körövningar på distans, men också haft möjlighet att pröva på nya dansstilar via distanslektioner.

*Kvinna, Egentliga Finland*

”



“

Jag har börjat gå vandringsleder med vår tvååring.

*Man, Österbotten*

”



“

Börjat spela mer tv-spel, men också börjat länka och läsa mer.

*Man, Österbotten*

”



“

Korsstygnssömnad.

*Kvinna, Österbotten*

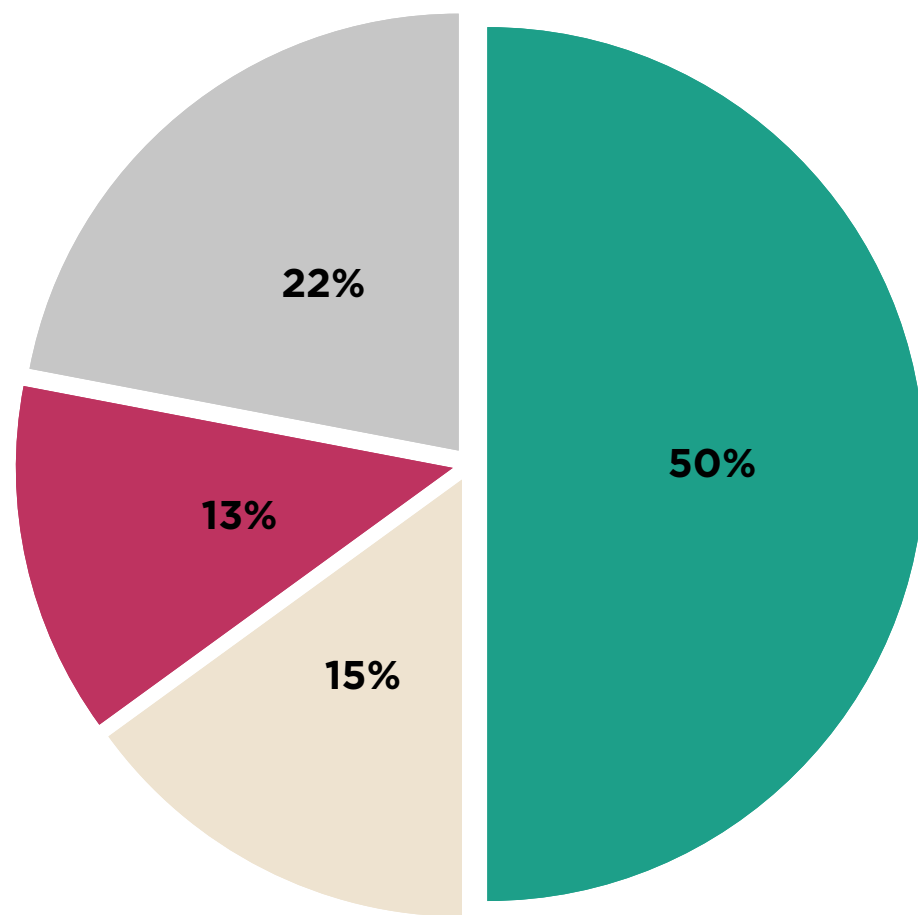
”



# DISTANSARBETE

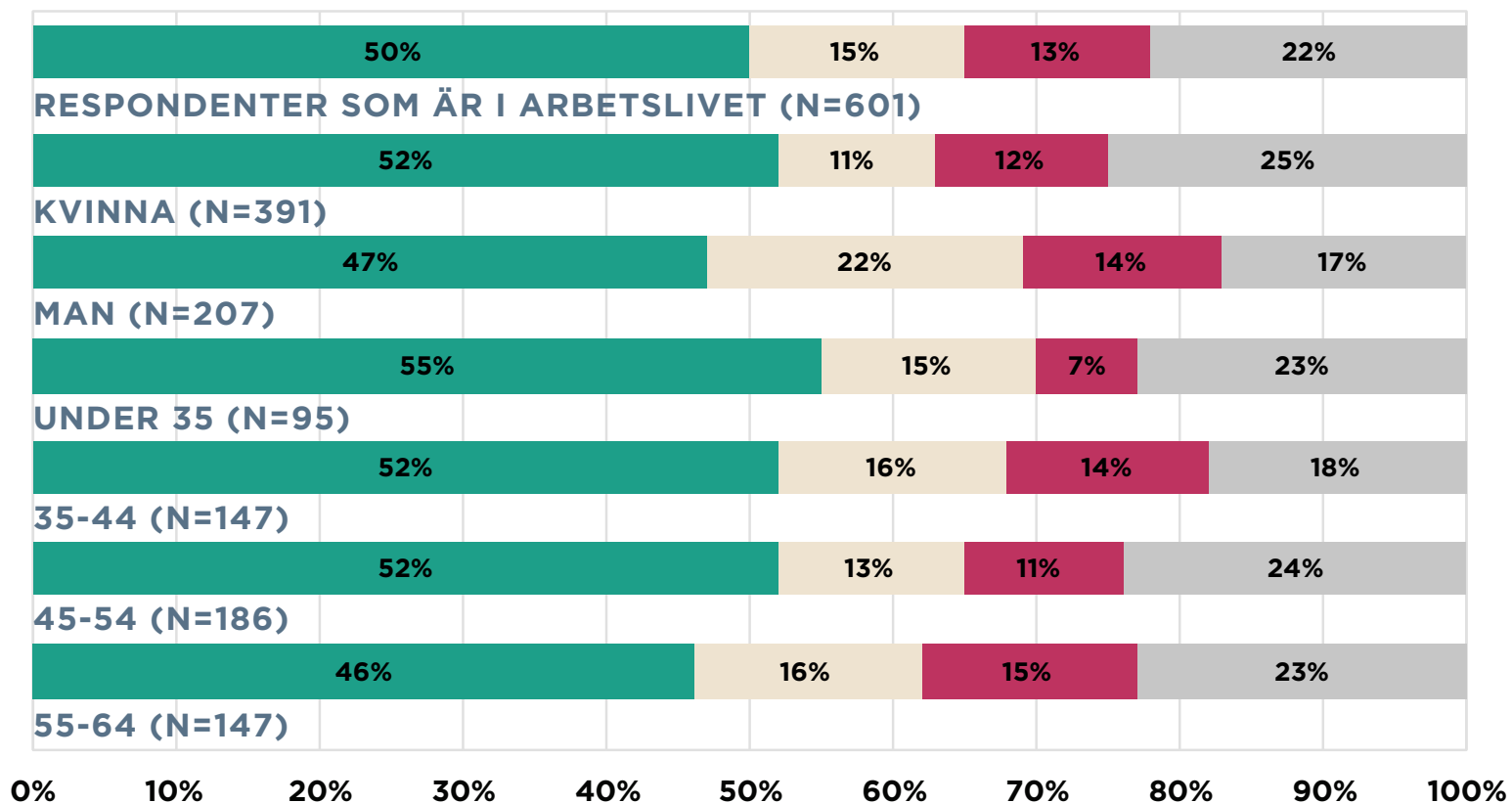


# Har du börjat arbeta på distans under coronasituationen?



- JAG HAR BÖRJAT ARBETA HELT ELLER NÄSTAN HELT PÅ DISTANS
- JAG HAR ÖKAT PÅ ATT ARBETA DISTANS
- JAG HAR INTE ÄNDRAT PÅ MINA ARBETSVANOR
- DET ÄR INTE MÖJLIGT FÖR MIG ATT ARBETA PÅ DISTANS

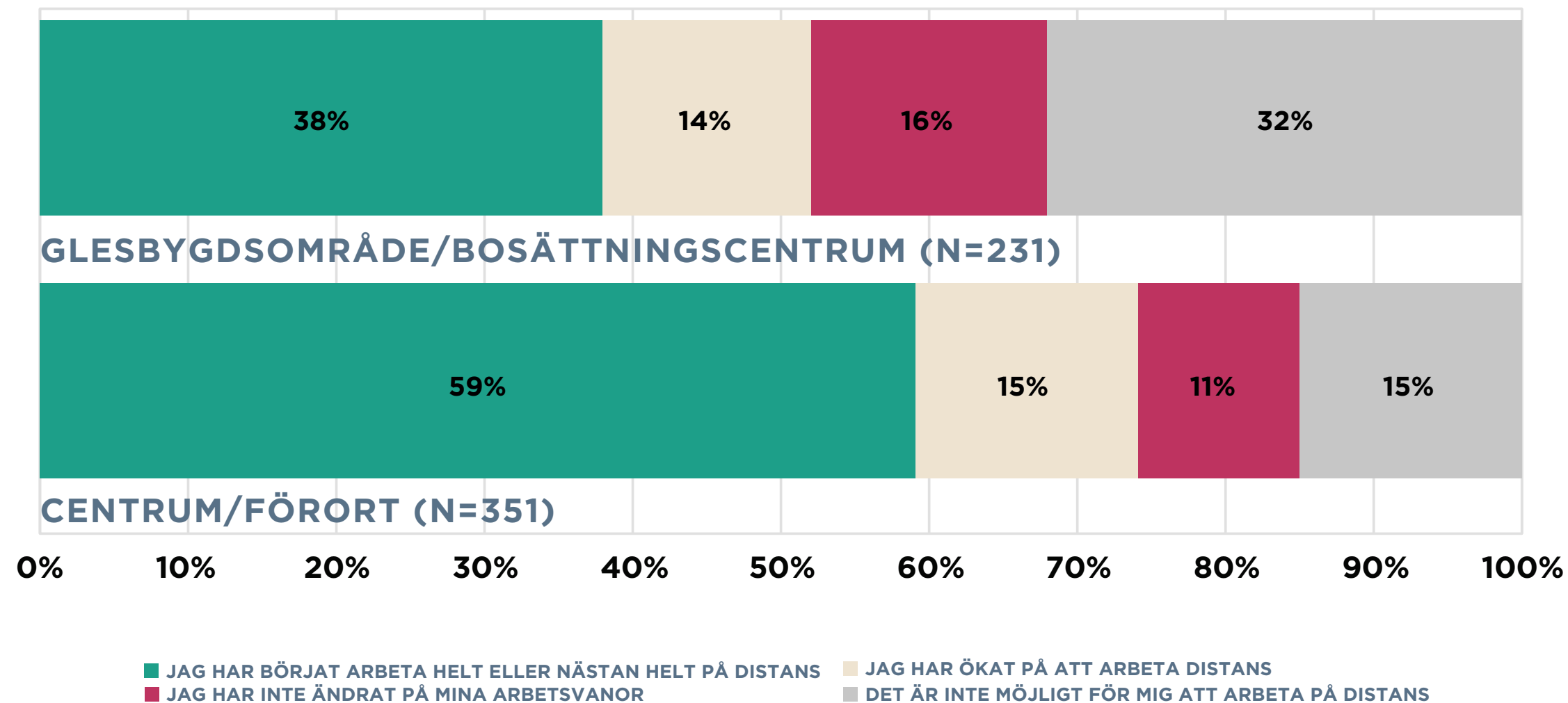
# Har du börjat arbeta på distans under coronasituationen?



■ JAG HAR BÖRJAT ARBETA HELT ELLER NÄSTAN HELT PÅ DISTANS ■ JAG HAR ÖKAT PÅ ATT ARBETA DISTANS  
■ JAG HAR INTE ÄNDRAT PÅ MINA ARBETSVANOR ■ DET ÄR INTE MÖJLIGT FÖR MIG ATT ARBETA PÅ DISTANS

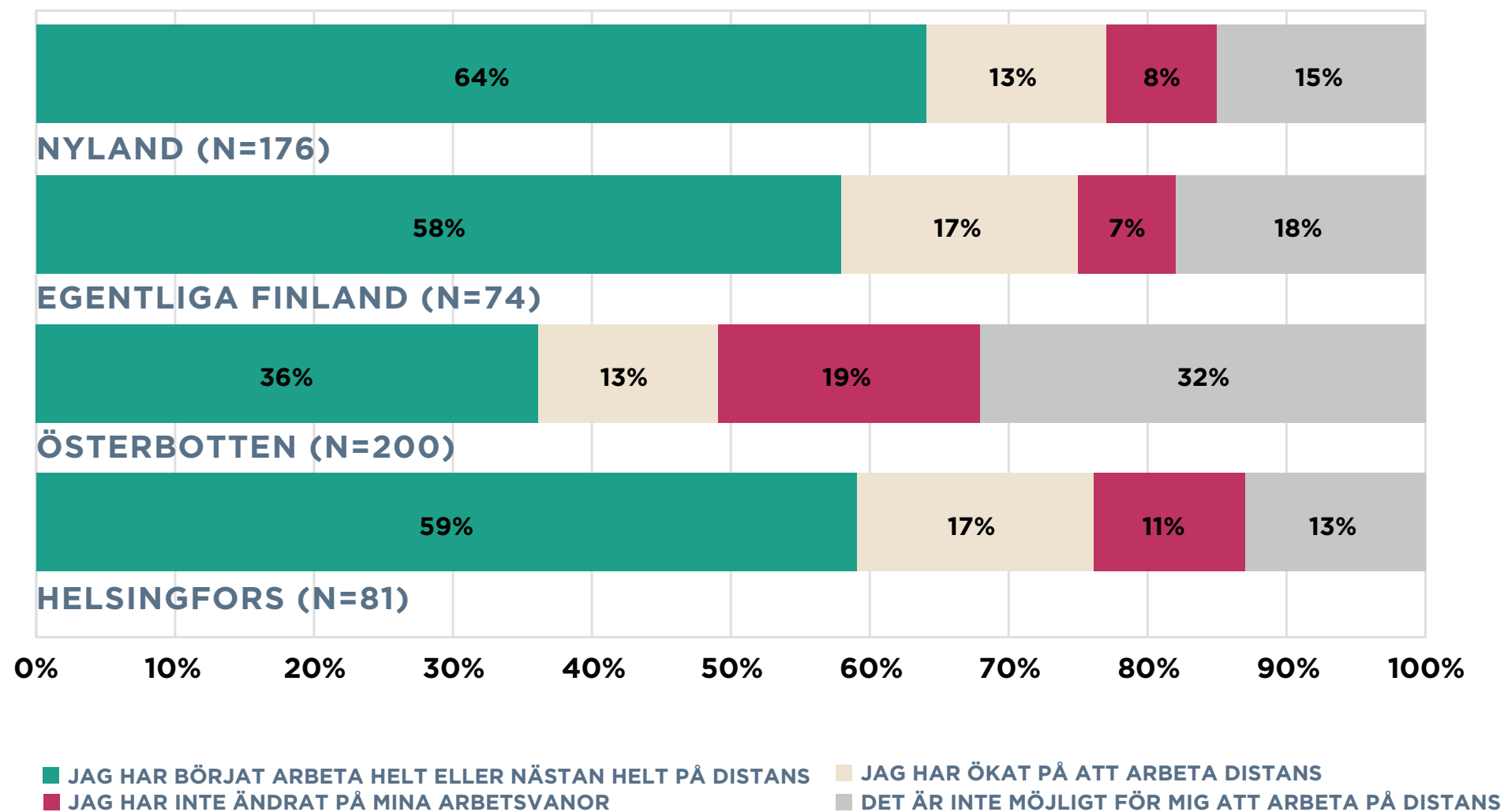
# Har du börjat arbeta på distans under coronasituationen?

BOENDE





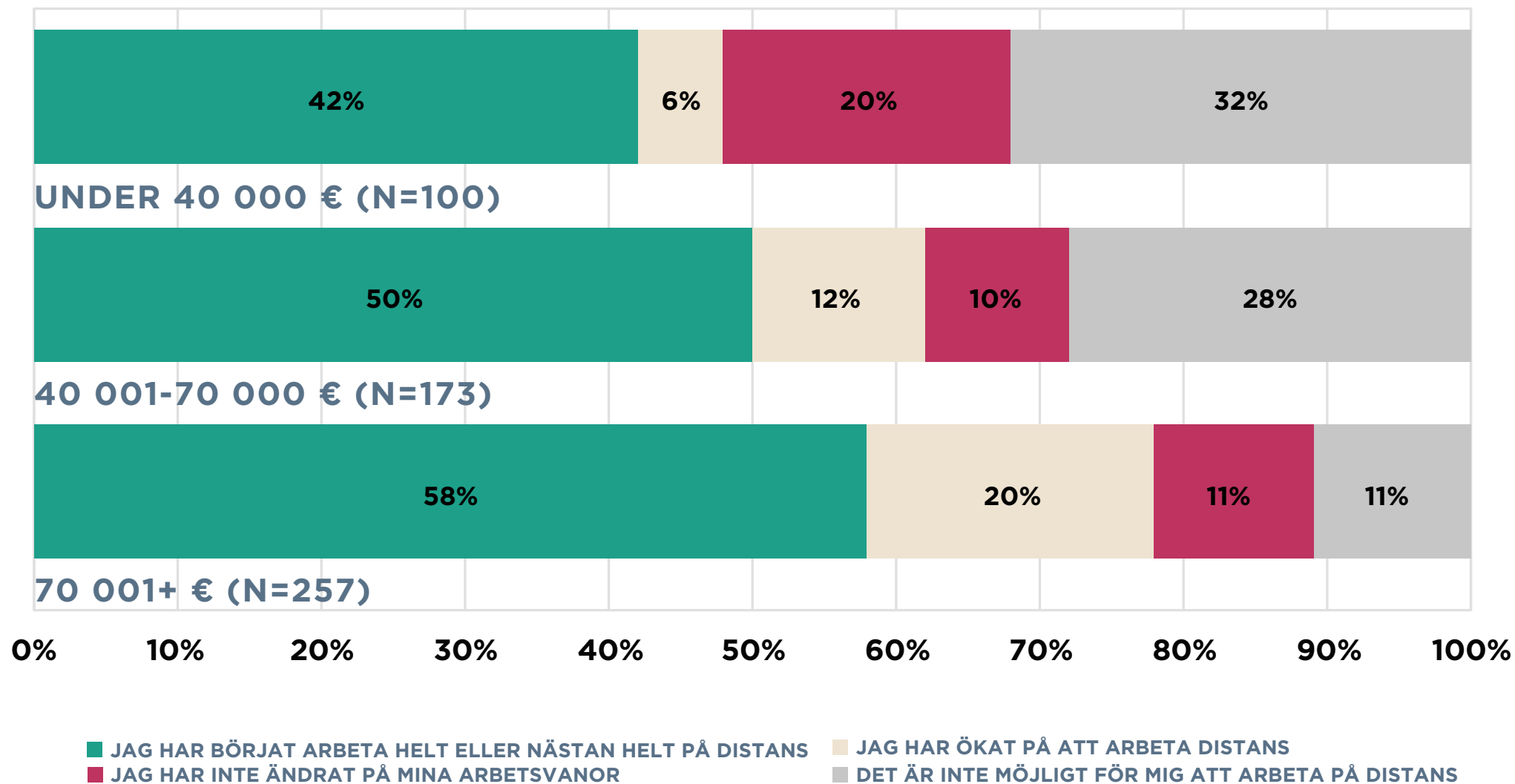
# Har du börjat arbeta på distans under coronasituationen?



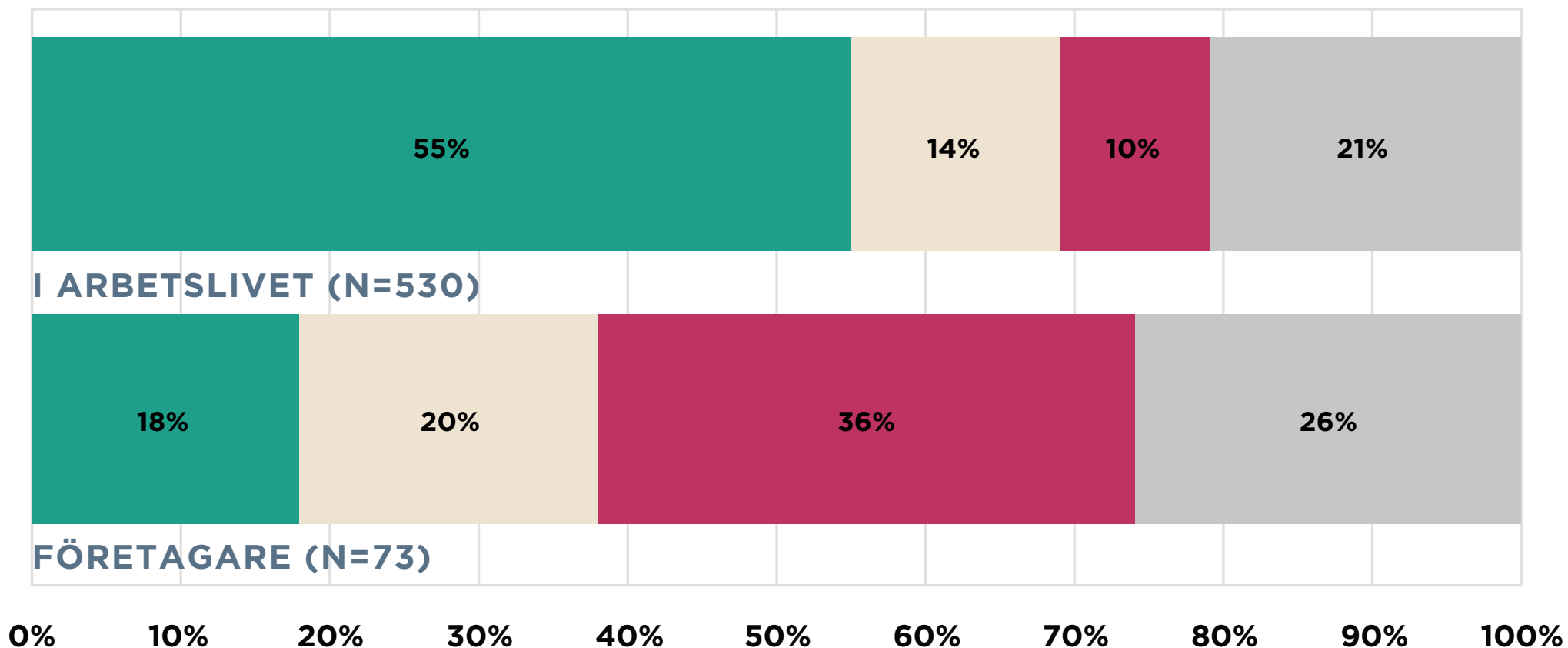
# Har du börjat arbeta på distans under coronasituationen?

INKOMST

DISTANSARBETE



# Har du börjat arbeta på distans under coronasituationen?



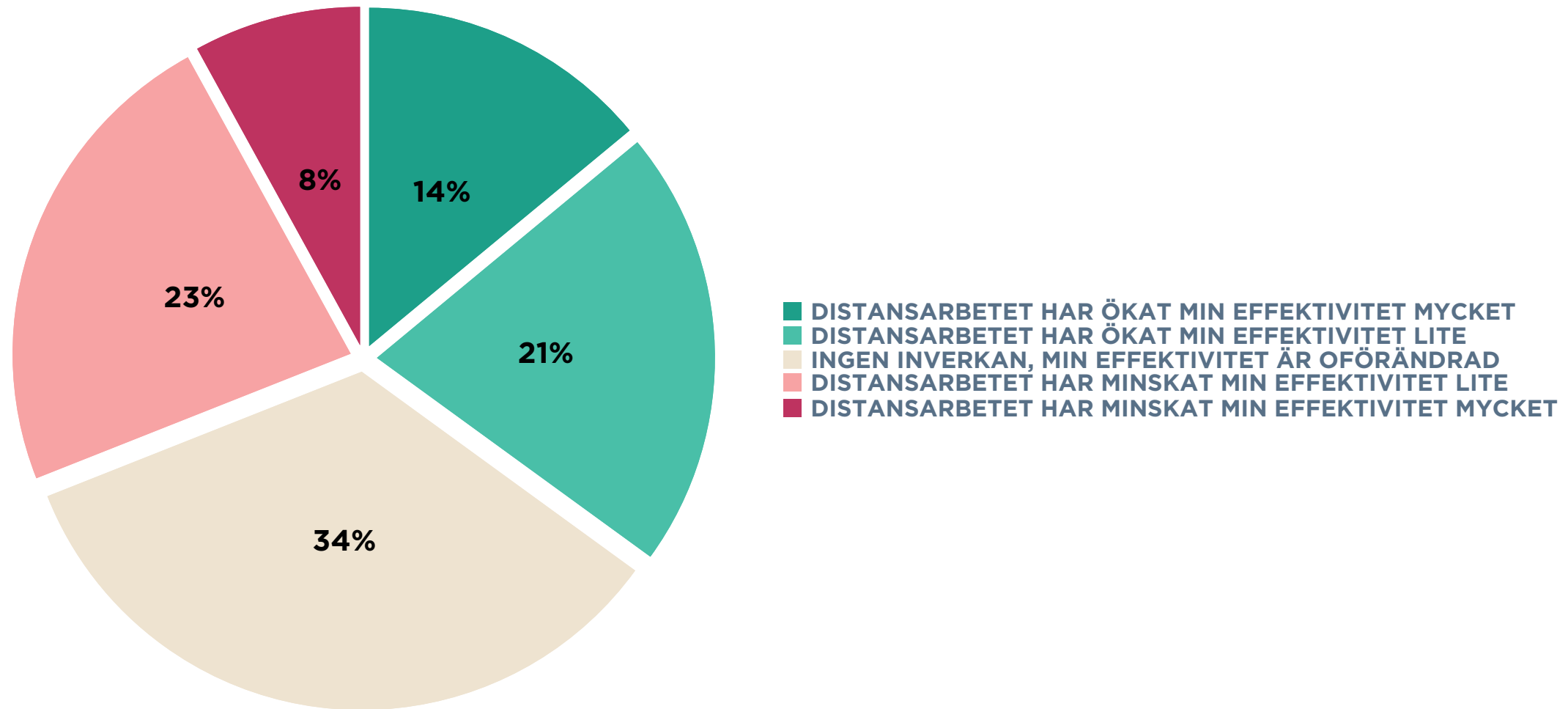
■ JAG HAR BÖRJAT ARBETA HELT ELLER NÄSTAN HELT PÅ DISTANS  
■ JAG HAR INTE ÄNDRAT PÅ MINA ARBETSVANOR

■ JAG HAR ÖKAT PÅ ATT ARBETA DISTANS  
■ DET ÄR INTE MÖJLIGT FÖR MIG ATT ARBETA PÅ DISTANS

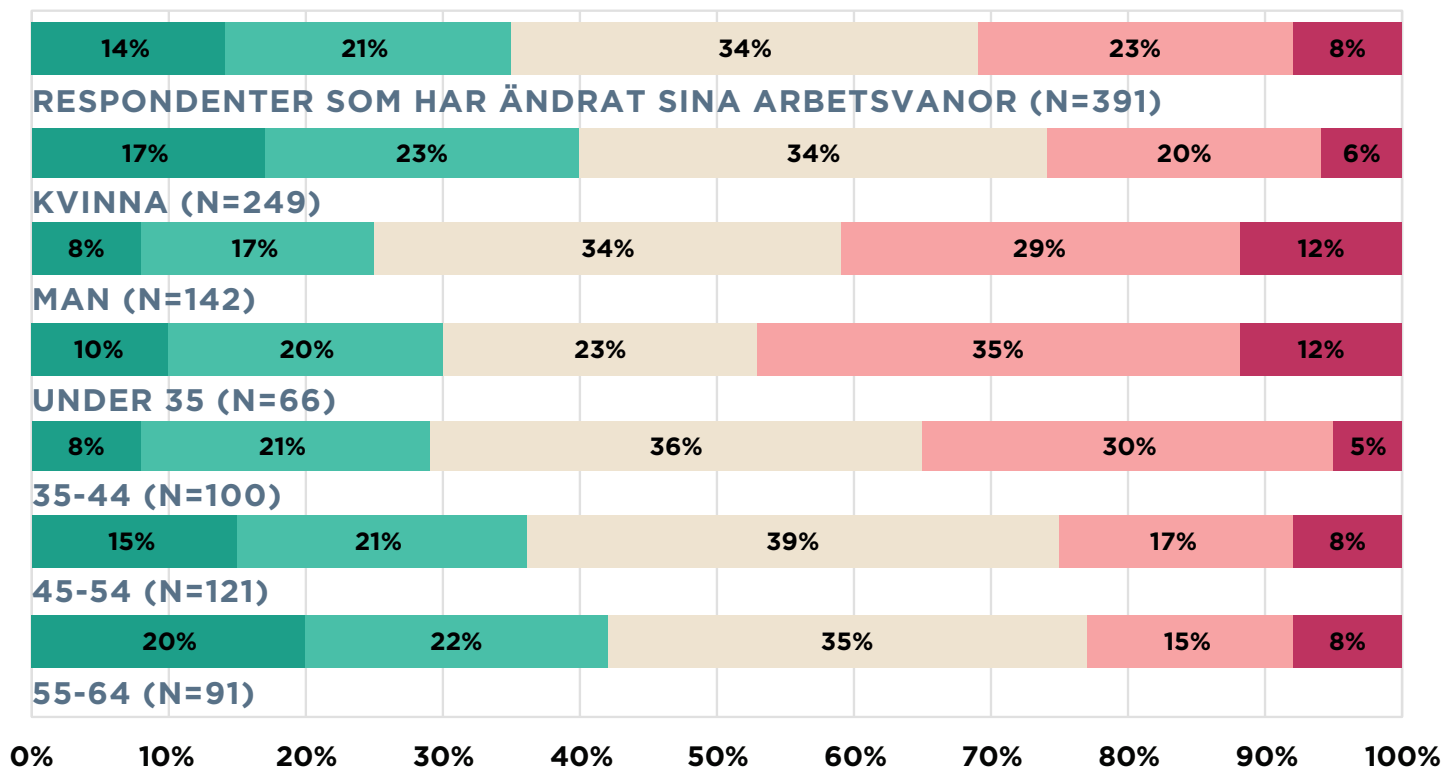
# DISTANSARBETETS EFFEKTIVITET



## Hur dan inverkan har ökat distansarbete haft på arbetets effektivitet?

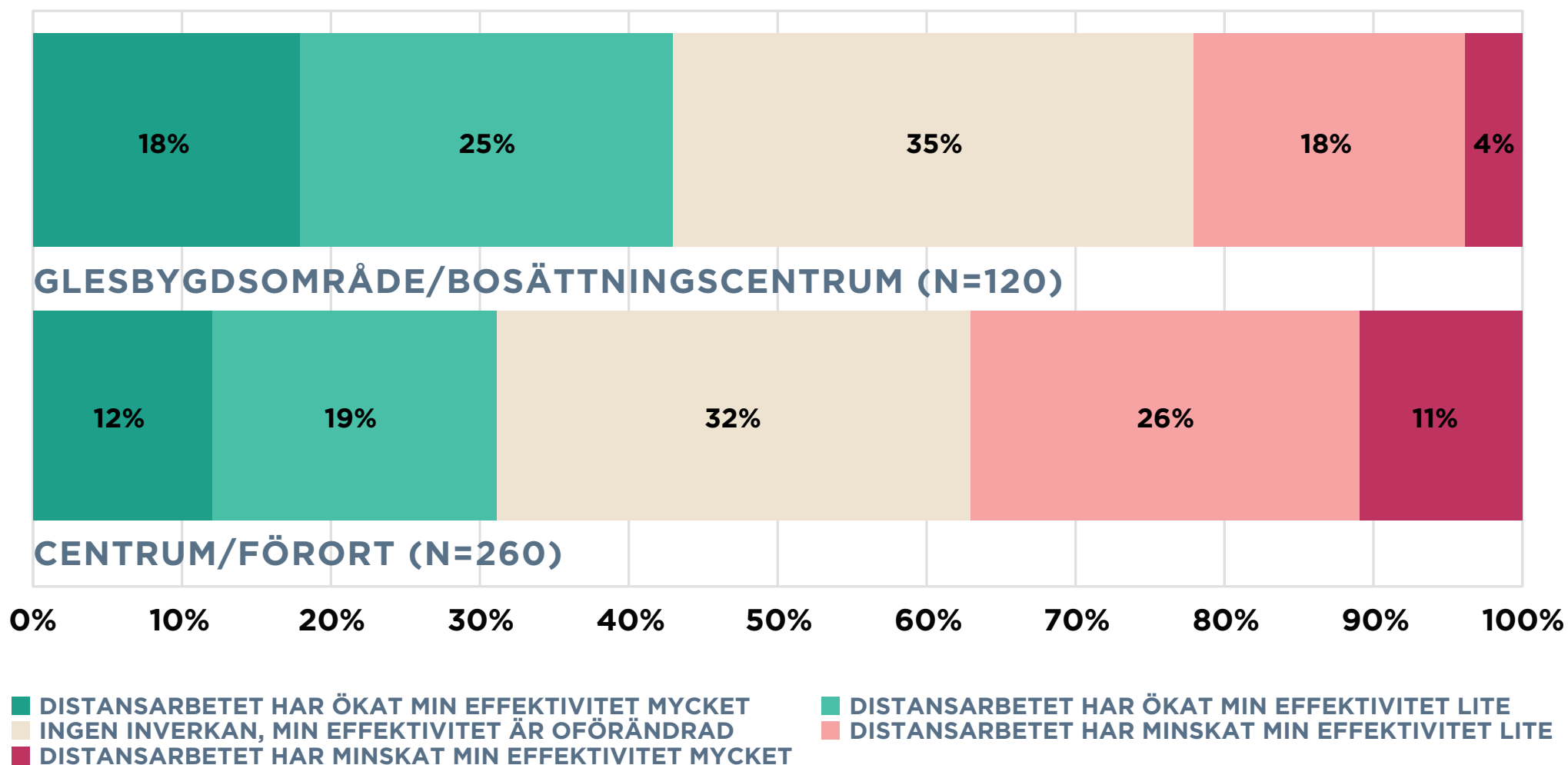


# Hurdan inverkan har ökat distansarbete haft på arbetets effektivitet?



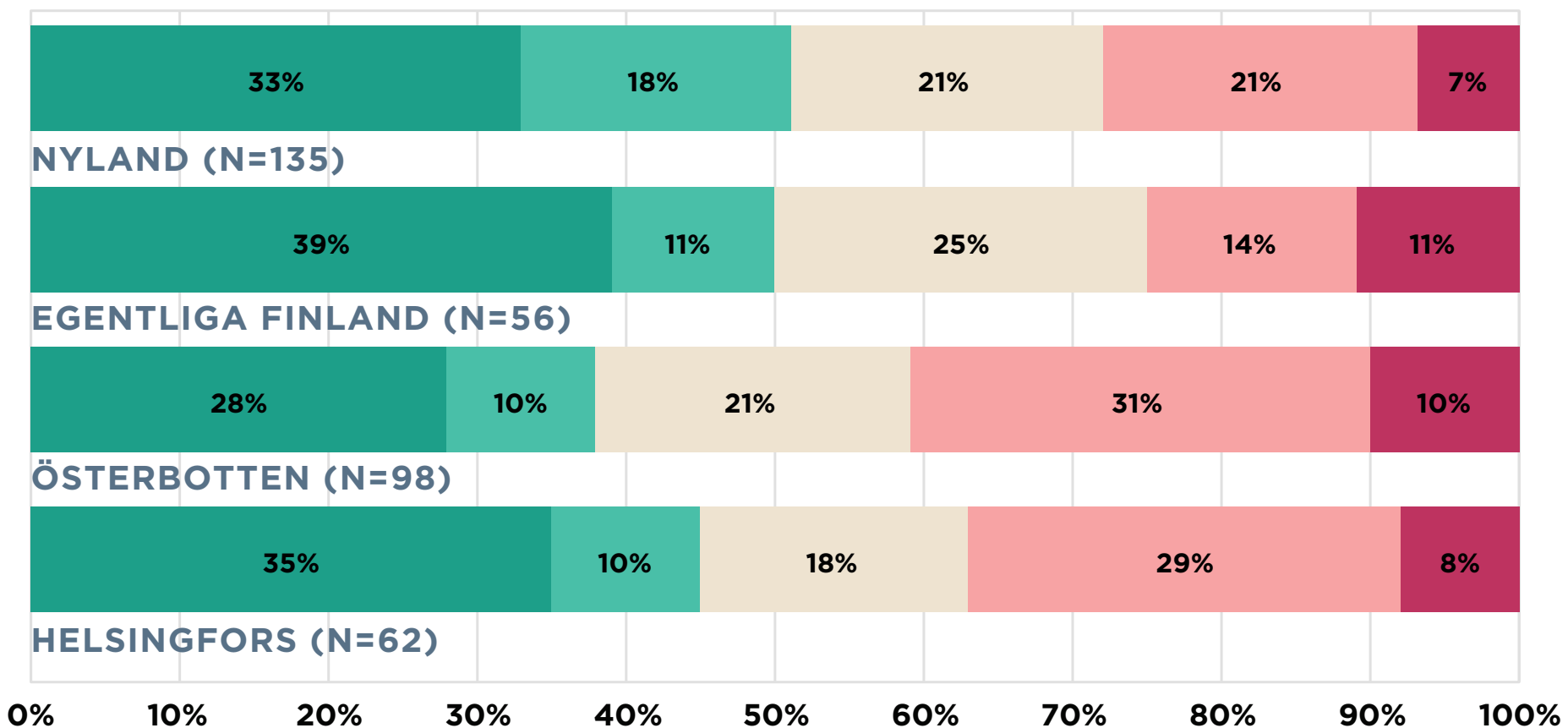
- DISTANSARBETET HAR ÖKAT MIN EFFEKTIVITET MYCKET
- DISTANSARBETET HAR ÖKAT MIN EFFEKTIVITET LITE
- INGEN INVERKAN, MIN EFFEKTIVITET ÄR OFÖRÄNDRAD
- DISTANSARBETET HAR MINSKAT MIN EFFEKTIVITET LITE
- DISTANSARBETET HAR MINSKAT MIN EFFEKTIVITET MYCKET

# Hur dan inverkan har ökat distansarbete haft på arbetets effektivitet?



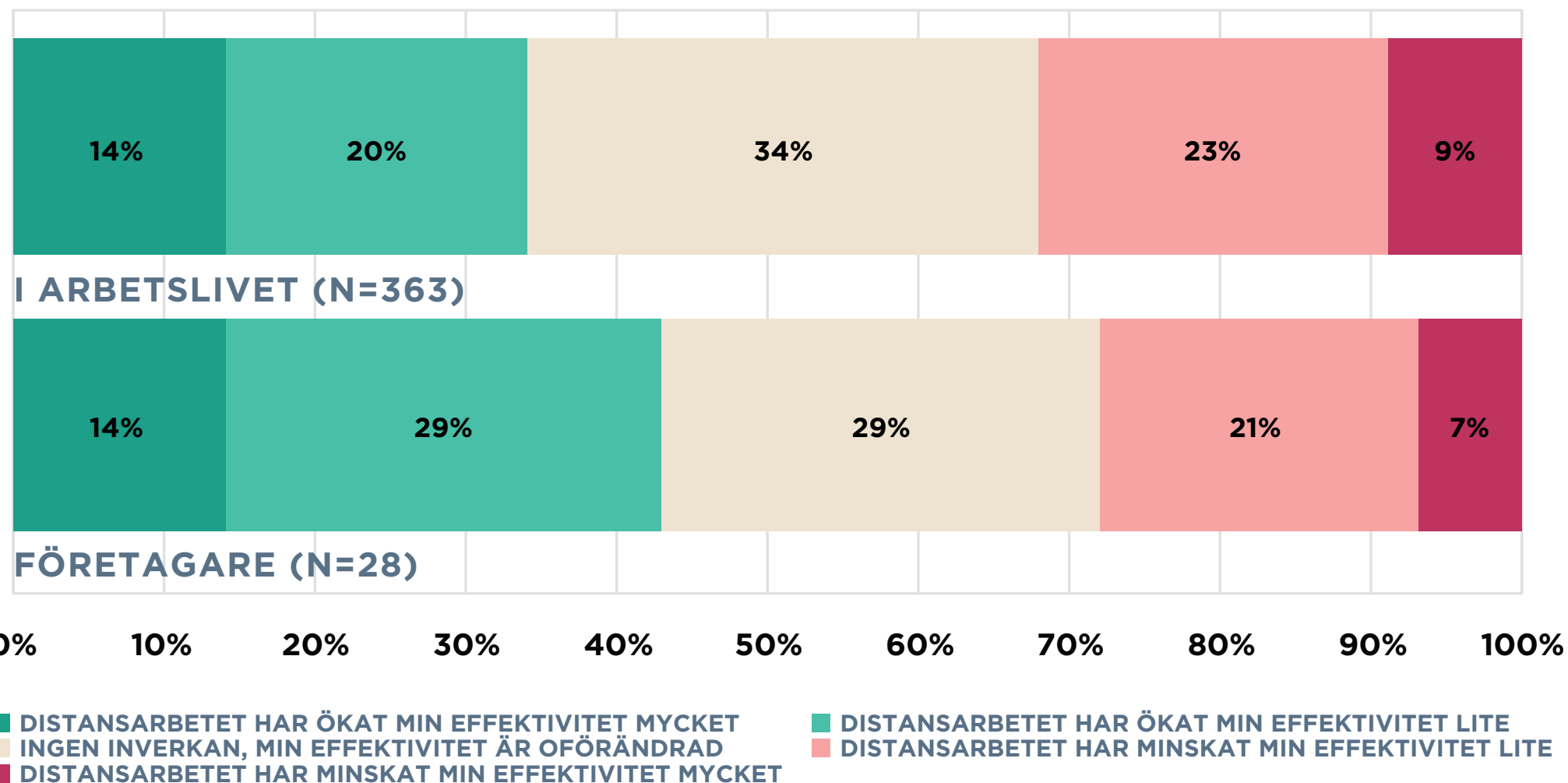


# Hurdan inverkan har ökat distansarbete haft på arbetets effektivitet?

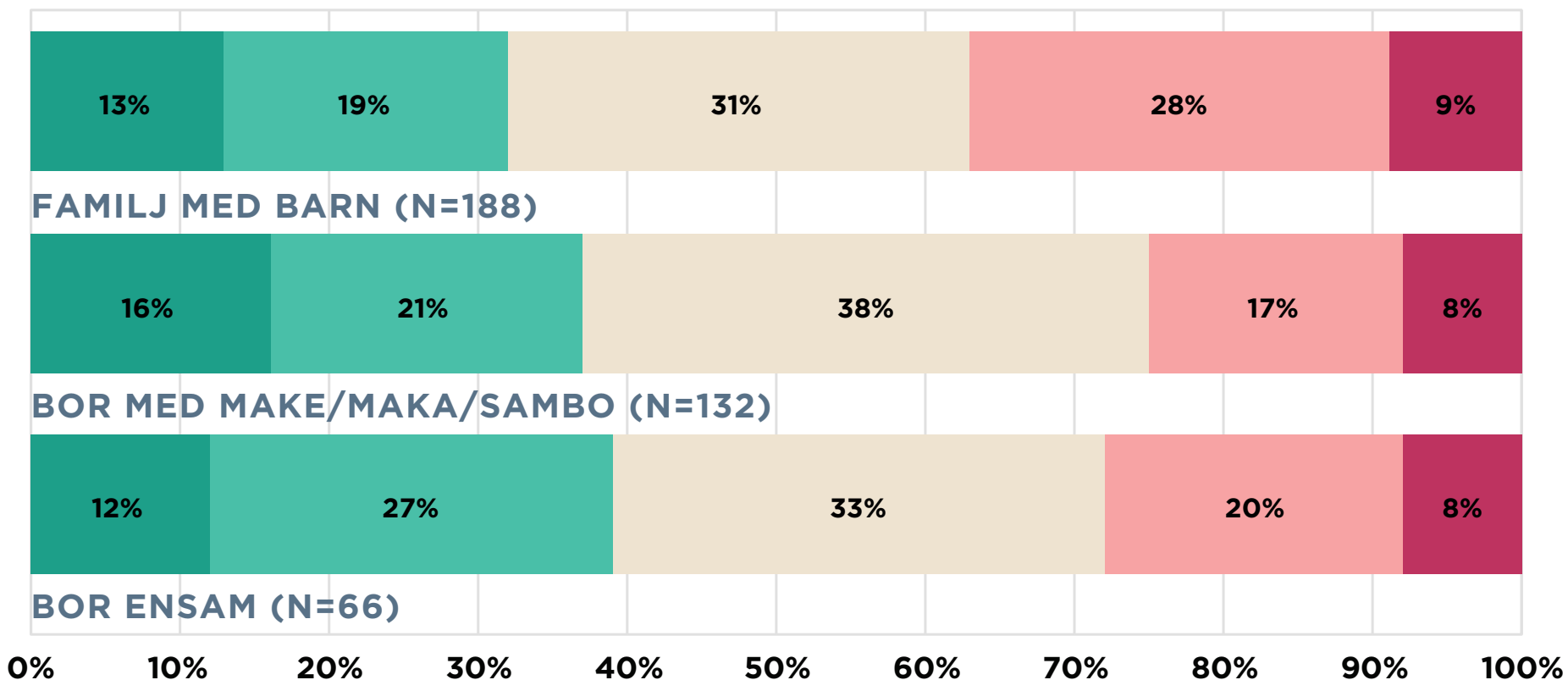


- DISTANSARBETET HAR ÖKAT MIN EFFEKTIVITET MYCKET
- DISTANSARBETET HAR ÖKAT MIN EFFEKTIVITET LITE
- INGEN INVERKAN, MIN EFFEKTIVITET ÄR OFÖRÄNDRAD
- DISTANSARBETET HAR MINSKAT MIN EFFEKTIVITET LITE
- DISTANSARBETET HAR MINSKAT MIN EFFEKTIVITET MYCKET

# Hur dan inverkan har ökat distansarbete haft på arbetets effektivitet?



# Hurdan inverkan har ökat distansarbete haft på arbetets effektivitet?

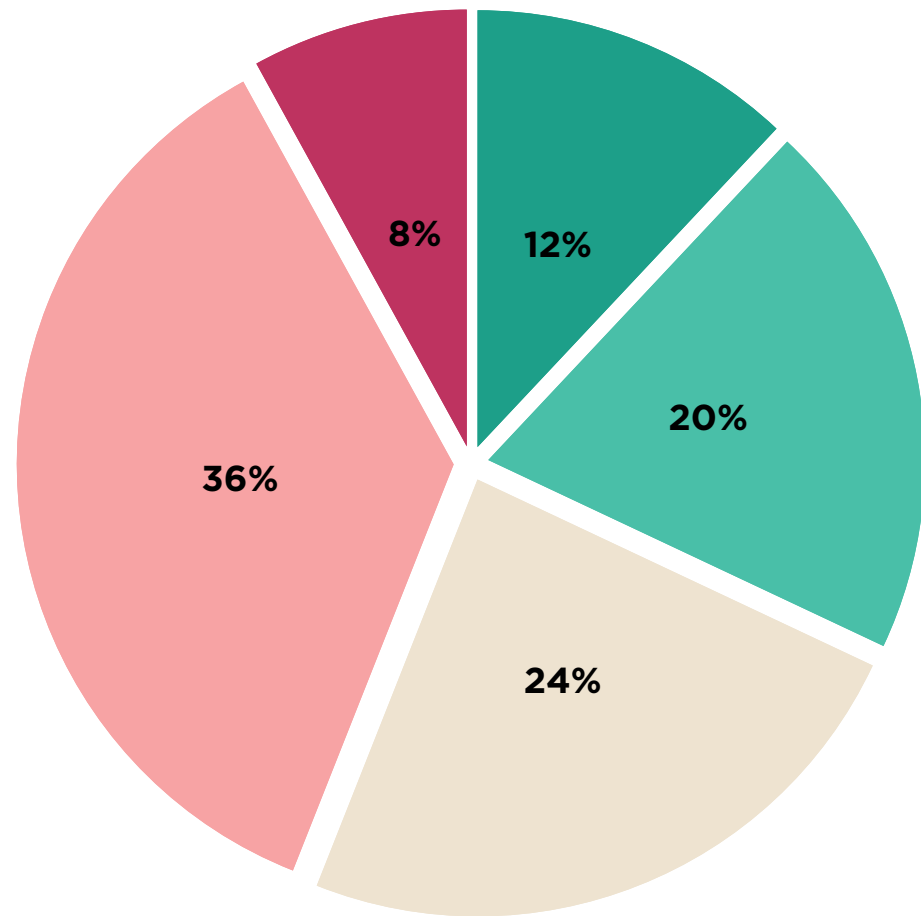


- DISTANSARBETET HAR ÖKAT MIN EFFEKTIVITET MYCKET
- DISTANSARBETET HAR ÖKAT MIN EFFEKTIVITET LITE
- INGEN INVERKAN, MIN EFFEKTIVITET ÄR OFÖRÄNDRAD
- DISTANSARBETET HAR MINSKAT MIN EFFEKTIVITET LITE
- DISTANSARBETET HAR MINSKAT MIN EFFEKTIVITET MYCKET

# ARBETSVÄLMÅENDE

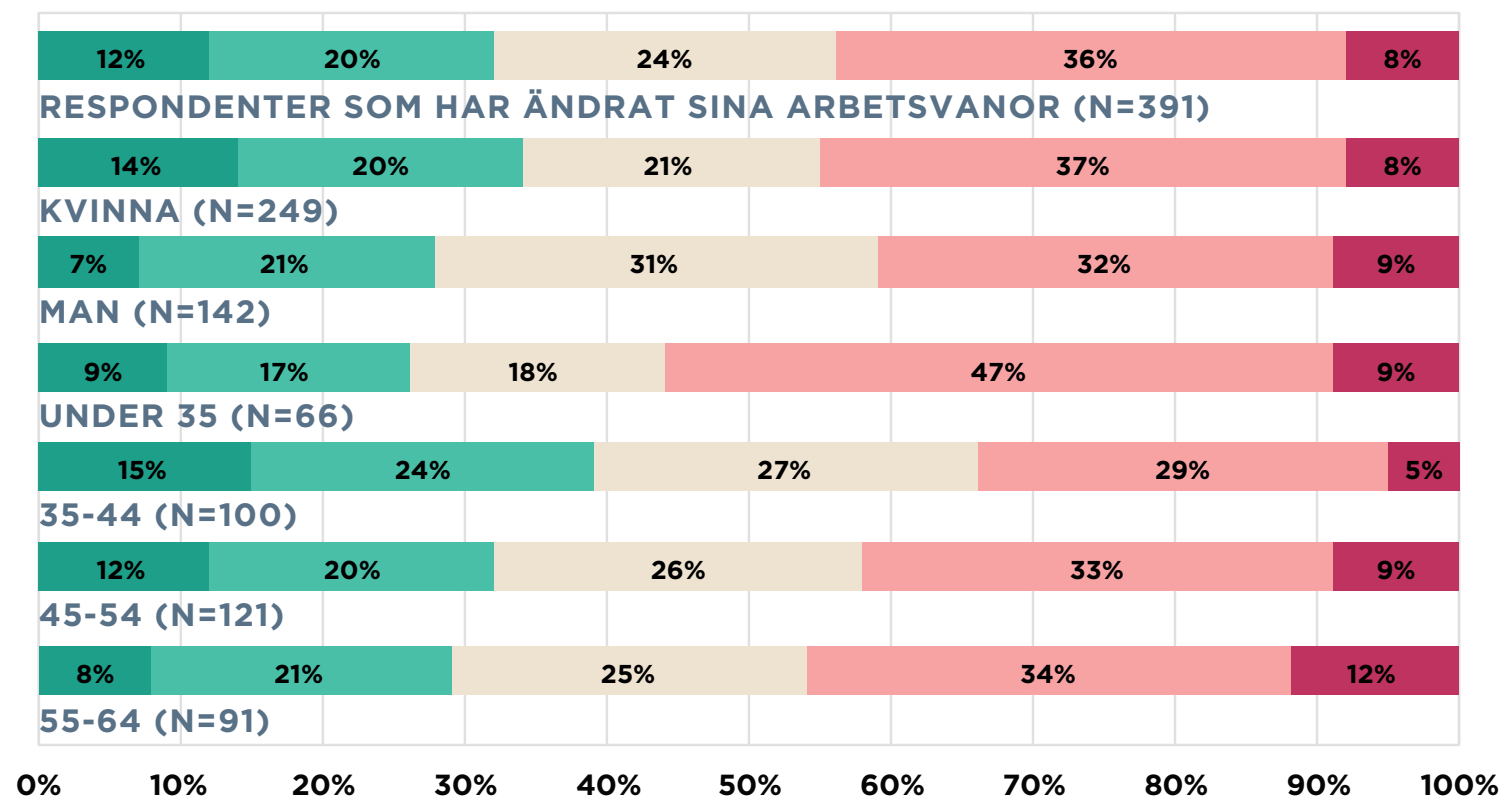


## Hur dan inverkan har ökat distansarbete haft på ditt arbetsvälmående?



- DISTANSARBETET HAR ÖKAT MITT ARBETSVÄLMÅENDE MYCKET
- DISTANSARBETET HAR ÖKAT MITT ARBETSVÄLMÅENDE LITE
- INGEN INVERKAN, MITT ARBETSVÄLMÅENDE ÄR OFÖRÄNDRAT
- DISTANSARBETET HAR MINSKAT PÅ MITT ARBETSVÄLMÅENDE LITE
- DISTANSARBETET HAR MINSKAT PÅ MITT ARBETSVÄLMÅENDE MYCKET

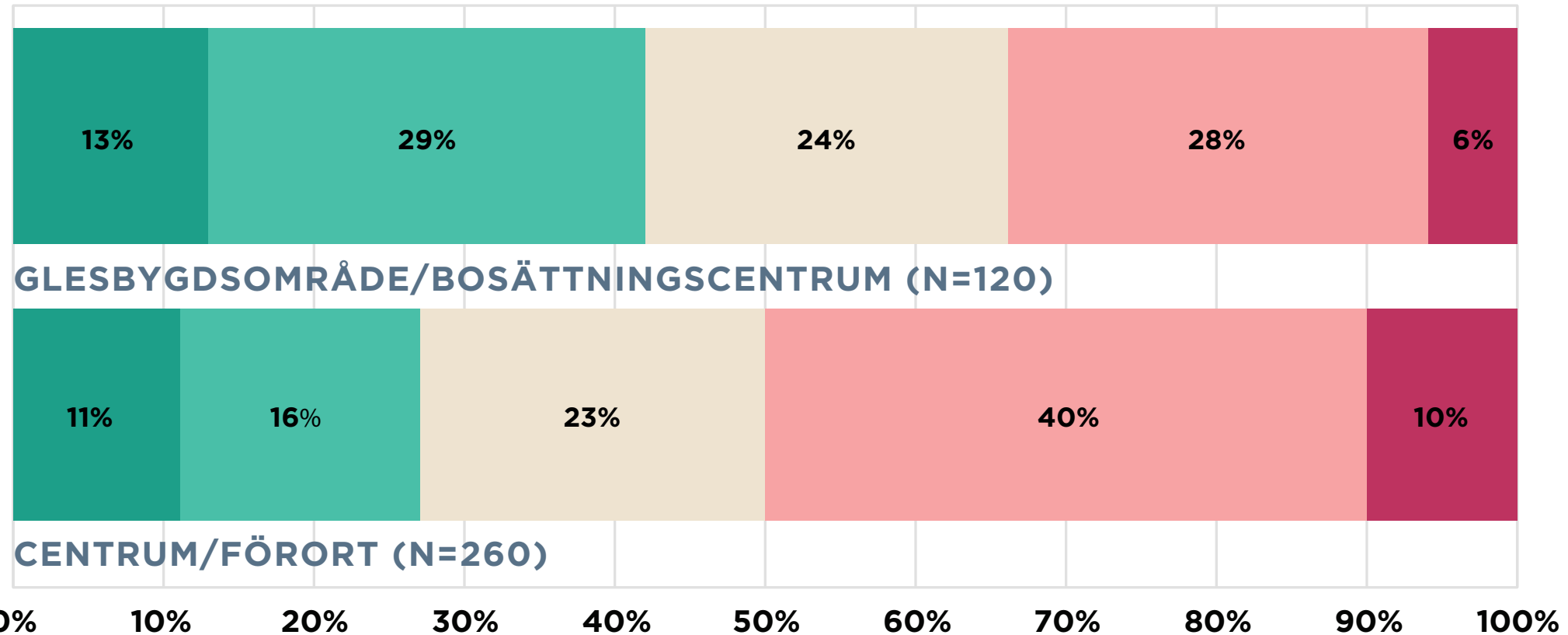
# Hurdan inverkan har ökat distansarbete haft på ditt arbetsvälmående?



■ DISTANSARBETET HAR ÖKAT MITT ARBETSVÄLMÅENDE MYCKET  
■ DISTANSARBETET HAR ÖKAT MITT ARBETSVÄLMÅENDE LITE  
■ INGEN INVERKAN, MITT ARBETSVÄLMÅENDE ÄR OFÖRÄNDRAT  
■ DISTANSARBETET HAR MINSKAT PÅ MITT ARBETSVÄLMÅENDE MYCKET

■ DISTANSARBETET HAR ÖKAT MITT ARBETSVÄLMÅENDE LITE  
■ DISTANSARBETET HAR MINSKAT PÅ MITT ARBETSVÄLMÅENDE LITE

# Hurdan inverkan har ökat distansarbete haft på ditt arbetsvälmående?



**DISTANSARBETET HAR ÖKAT MITT ARBETSVÄLMÅENDE MYCKET**

**INGEN INVERKAN, MITT ARBETSVÄLMÅENDE ÄR OFÖRÄNDRAT**

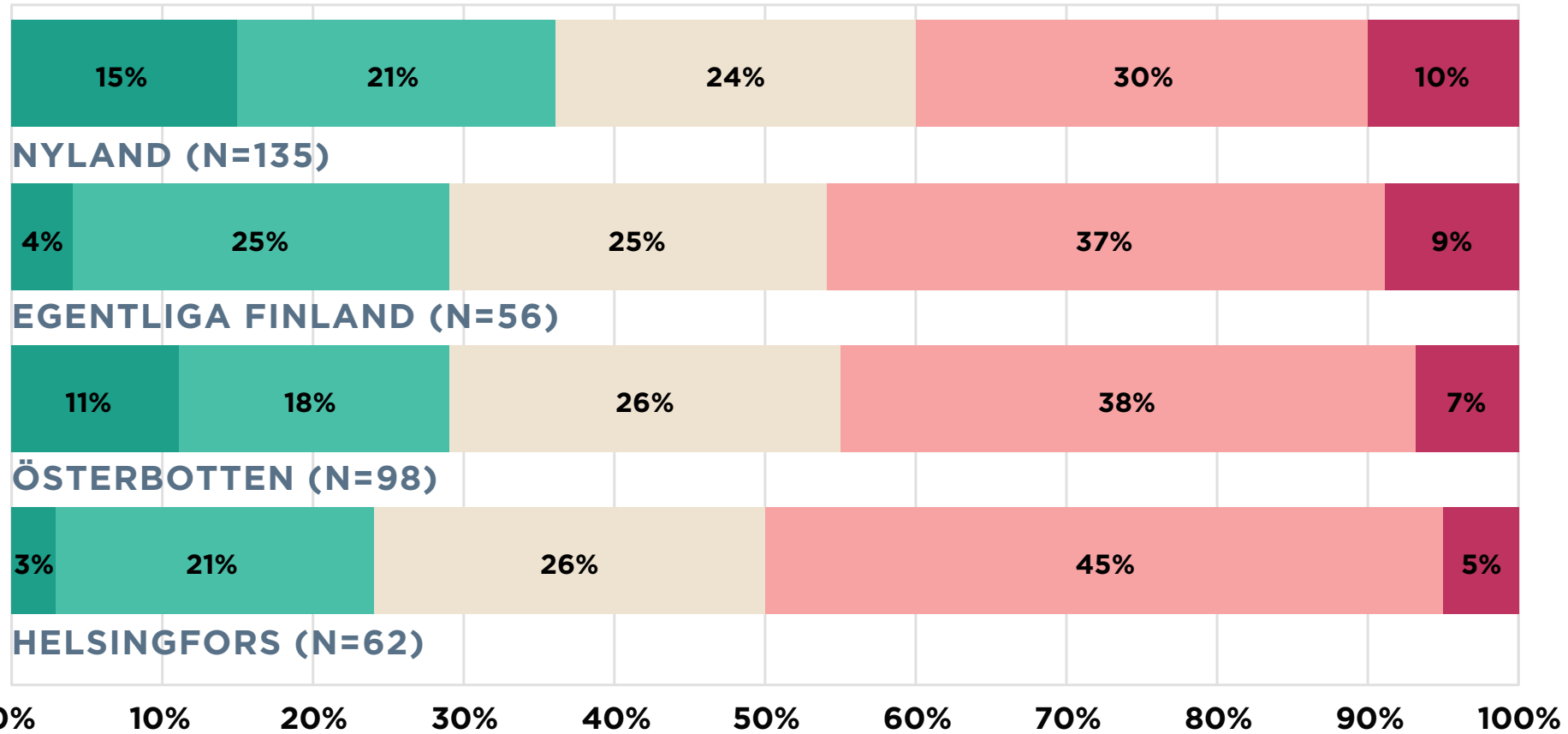
**DISTANSARBETET HAR MINSKAT PÅ MITT ARBETSVÄLMÅENDE MYCKET**

**DISTANSARBETET HAR ÖKAT MITT ARBETSVÄLMÅENDE LITE**

**DISTANSARBETET HAR MINSKAT PÅ MITT ARBETSVÄLMÅENDE LITE**

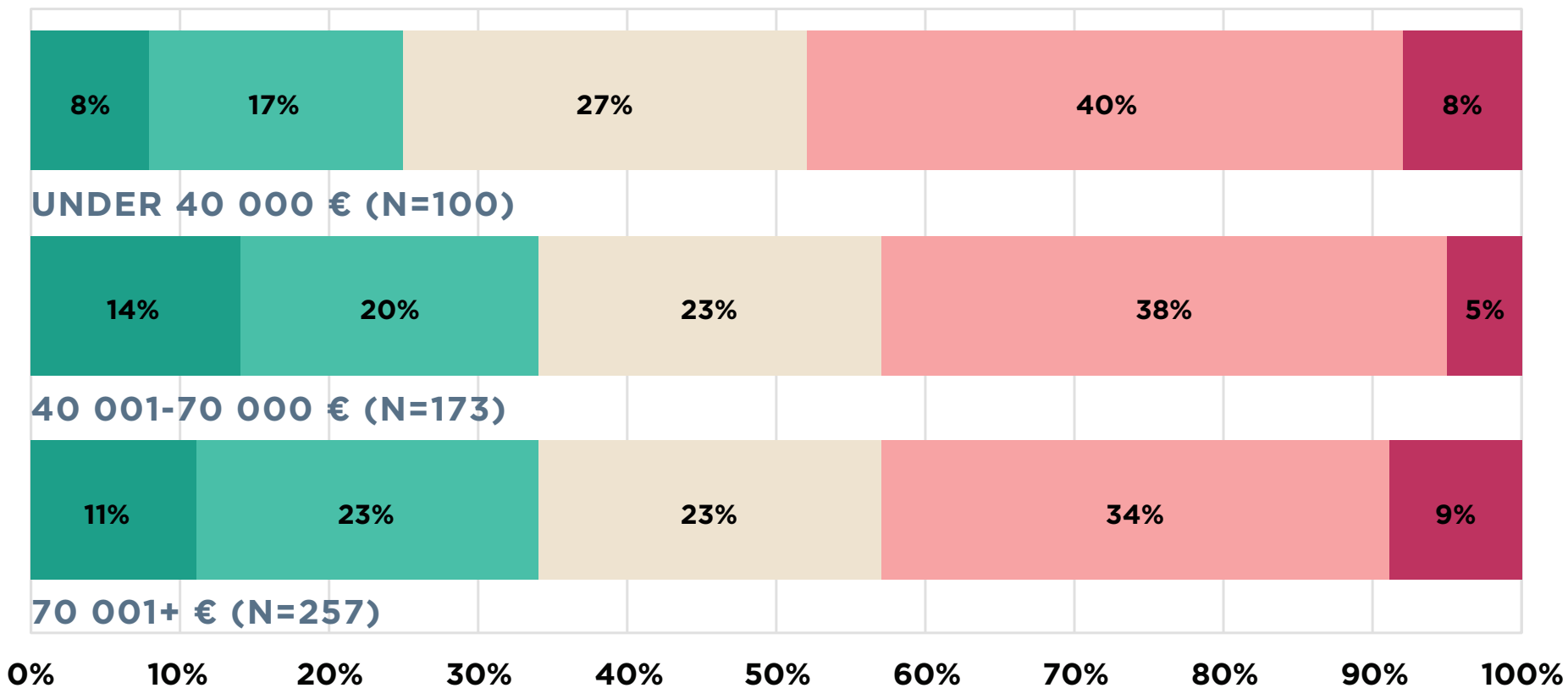


# Hur dan inverkan har ökat distansarbete haft på ditt arbetsvälmående?



- DISTANSARBETET HAR ÖKAT MITT ARBETSVÄLMÅENDE MYCKET
- DISTANSARBETET HAR ÖKAT MITT ARBETSVÄLMÅENDE LITE
- INGEN INVERKAN, MITT ARBETSVÄLMÅENDE ÄR OFÖRÄNDRAT
- DISTANSARBETET HAR MINSKAT PÅ MITT ARBETSVÄLMÅENDE LITE
- DISTANSARBETET HAR MINSKAT PÅ MITT ARBETSVÄLMÅENDE MYCKET

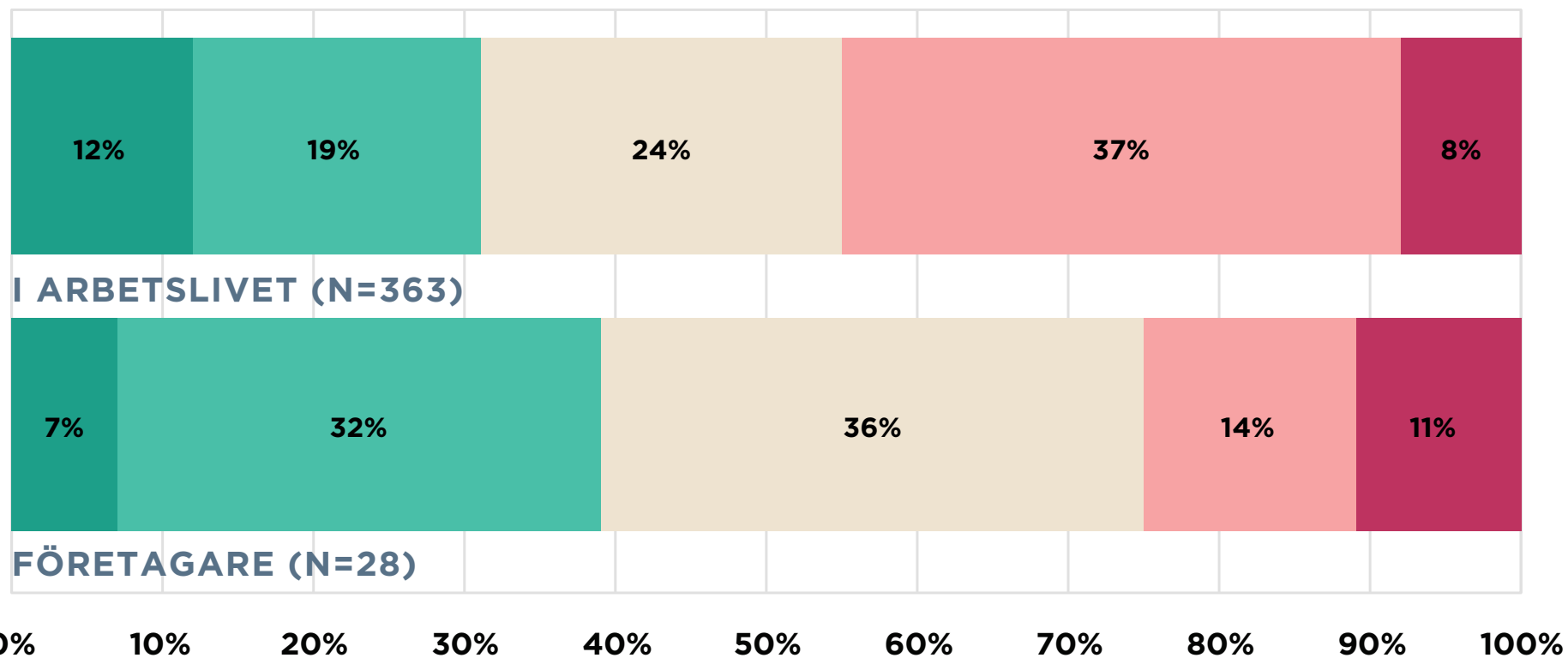
# Hur dan inverkan har ökat distansarbete haft på ditt arbetsvälmående?



**DISTANSARBETET HAR ÖKAT MITT ARBETSVÄLMÅENDE MYCKET**  
**INGEN INVERKAN, MITT ARBETSVÄLMÅENDE ÄR OFÖRÄNDRAT**  
**DISTANSARBETET HAR MINSKAT PÅ MITT ARBETSVÄLMÅENDE MYCKET**

**DISTANSARBETET HAR ÖKAT MITT ARBETSVÄLMÅENDE LITE**  
**DISTANSARBETET HAR MINSKAT PÅ MITT ARBETSVÄLMÅENDE LITE**

# Hur dan inverkan har ökat distansarbete haft på ditt arbetsvälmående?



DISTANSARBETET HAR ÖKAT MITT ARBETSVÄLMÅENDE MYCKET

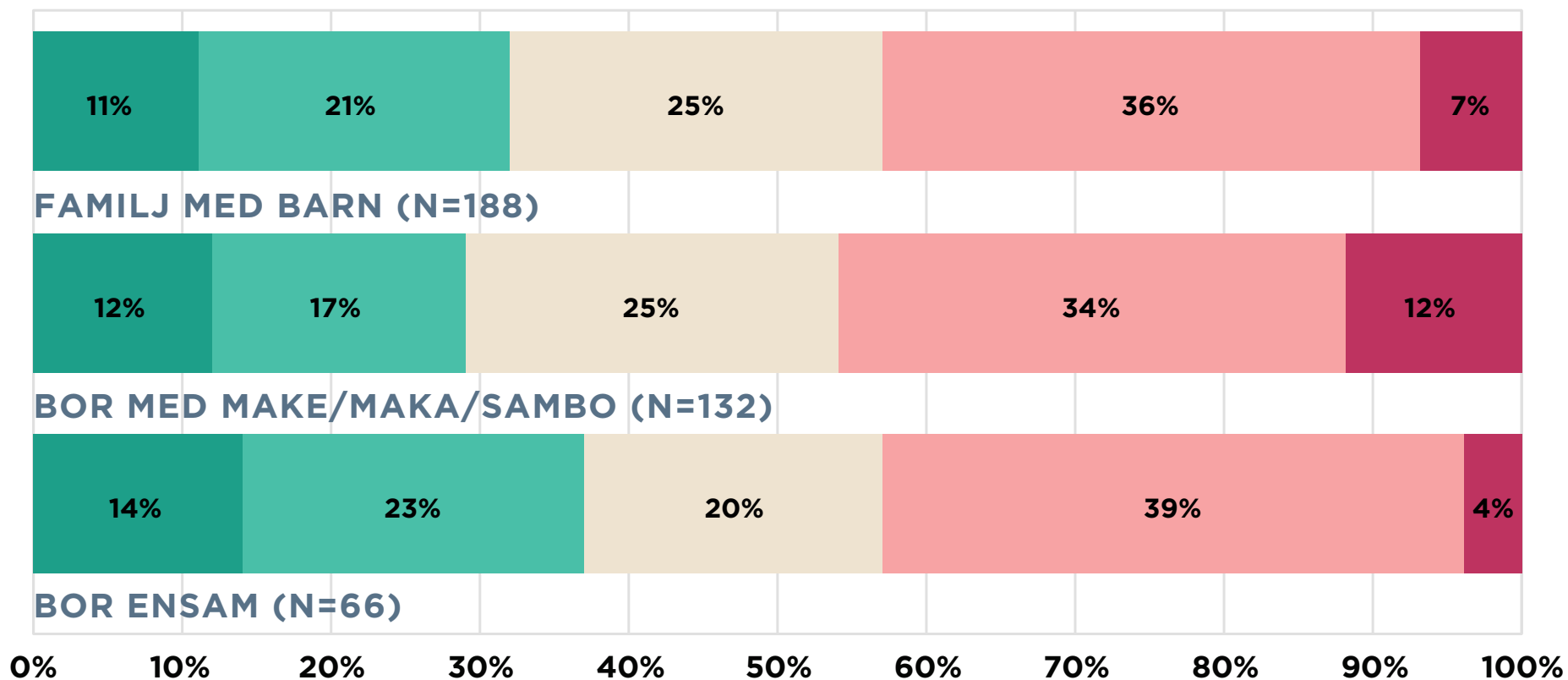
INGEN INVERKAN, MITT ARBETSVÄLMÅENDE ÄR OFÖRÄNDRAT

DISTANSARBETET HAR MINSKAT PÅ MITT ARBETSVÄLMÅENDE MYCKET

DISTANSARBETET HAR ÖKAT MITT ARBETSVÄLMÅENDE LITE

DISTANSARBETET HAR MINSKAT PÅ MITT ARBETSVÄLMÅENDE LITE

# Hur dan inverkan har ökat distansarbete haft på ditt arbetsvälmående?



DISTANSARBETET HAR ÖKAT MITT ARBETSVÄLMÅENDE MYCKET

INGEN INVERKAN, MITT ARBETSVÄLMÅENDE ÄR OFÖRÄNDRAT

DISTANSARBETET HAR MINSKAT PÅ MITT ARBETSVÄLMÅENDE MYCKET

DISTANSARBETET HAR ÖKAT MITT ARBETSVÄLMÅENDE LITE

DISTANSARBETET HAR MINSKAT PÅ MITT ARBETSVÄLMÅENDE LITE

KÄNSLOR

Vilka av följande negativa känslor har du upplevt som följd av coronasituationen?



**Vilka negativa följder har  
coronasituationen haft på  
ditt liv?**

**ÖPPNA SVAR**

”Min arbetsstol hemma gör min rygg sjuk och det är svårt att motivera mig själv att motionera tillräckligt, men värst är att jag skulle villiga gå o hälsa på min farmor som knappast lever länge.” – Man, Nyland

”Ekonomi i botten! Min vårdarlön går åt till löpande utgifter, eftersom vår firma i transportbranschen helt stannade av. Inga inkomster men fortsatta amorteringar och kostnader = katastrof! Med det tillkommer minskad trygghet, minskad välmående, vardagens planering - slutar det i konkurs???”  
– Kvinna, Österbotten

”Till och med jag som identifierar mig som rätt introvert har börjat sakna mänskliga kontakter. Ovissheten kring situationen och hur den kommer att utvecklas har också inneburit att oron inför (min egen) framtid ökat en hel del: ”Jag har jobb just nu, men hur länge?” Något överraskande har jag också ibland fått närmast dåligt samvete för att jag har ett jobb som inte nämnvärt (ekonomiskt åtminstone) påverkats av coronasituationen. Isolationen verkar för min del leda till en märklig ond spiral av mörkare tankar. Det har överraskat mig en hel del. Situationen har också lett till en kraftigt ökad passivitet i mitt liv. Tidigare regelbunden gymträning har uteblivit helt och hållet (vilket det också har varit lätt att ha dåligt samvete för).”  
– Man, Egentliga Finland

”Är hemma med första barnet som var ca 5 månader gammal i mars. Väldigt tråkigt att bara vara hemma. Vi kan inte delta i något som ordnas för babyn eftersom allt är inhiberat. Med ett litet barn vill/kan jag inte göra något alls utanför hemmet. Är rädd att hon blir

väldigt människoskygg eftersom hennes liv börjar med så lite kontakt med andra människor.”  
– Kvinna, Nyland

”Företagets ekonomi är starkt hotat. Detta leder till stora risker för mig personligen pga att man i dagens läge är tvungen att ha personborgen på lånen för att få låna pengar till ett företag. Detta påverkar förstås mitt välmående och ökar oron.”  
– Man, Österbotten

”Tråkigt att vår son som bor i Sverige inte kunde komma hem till påsken. Saknar honom. Ledsamt att vi inte kan umgås med min svärfar och hans fru som båda är i riskgruppen. Många inställda evenemang via jobbet. Tråkigt att inte alls fått träffa arbetskamraterna. Viss oro för framtiden. Saknar gudstjänster och andra kulturrevenemang.” – Kvinna, Egentliga Finland

”Mindre interaktion i arbetet, vilket nog behövs en hel del. Skulle gärna gå ut och äta lunch på olika lunchställen, gå på kaffe på en uteservering på veckoslut.”  
– Man, Nyland

”Är min mans egenvårdare - känner otrygghet.”  
– Kvinna, Österbotten

”Till och med jag som identifierar mig som rätt introvert har börjat sakna mänskliga kontakter. Ovissheten kring situationen och hur den kommer att utvecklas har också inneburit att oron inför (min egen) framtid ökat en hel del: ”Jag har jobb just nu, men hur länge?” Något överraskande har jag också ibland fått närmast dåligt

samvete för att jag har ett jobb som inte nämnvärt (ekonomiskt åtminstone) påverkats av coronasituationen. Isolationen verkar för min del leda till en märklig ond spiral av mörkare tankar. Det har överraskat mig en hel del. Situationen har också lett till en kraftigt ökad passivitet i mitt liv. Tidigare regelbunden gymträning har uteblivit helt och hållet (vilket det också har varit lätt att ha dåligt samvete för).”  
– Man, Egentliga Finland

”Nästan inga inkomster, kan inte gå på gym så hälsan lite sämre. Svårt för äldre släktingar att vara isolerade och rädd att i misstag smitta dem när man handlar åt dem.” – Kvinna, Nyland

”Rädsla för att närma sig främmande människor och även närstående.” – Man, Österbotten

”Bor i skärgården. Har besökt Åbo några gånger under denna tid. Staden känns mera ångesfylld, då man är van att där se många människor i farten, nu så gott som dött överallt (centrum i alla fall) Saknar umgänget med vänner så som valborgsfest och middagar; umgänget med grannar tyvärr mindre.” – Kvinna, Egentliga Finland

”Mina arbetsprojekt har minskat (jag jobbar med projekt för att dryga ut pensionen). Jag saknar ögonkontakt med mina vänner och umgänget i föreningar.”  
– Man, Nyland

”Stressigt att få allt att fungera, sitta i möten på samma gång som man ska undervisa barn.”  
– Kvinna, Österbotten

”Skärmtiden har ökat, finns en risk att man blir förlappad.” – Man, Egentliga Finland

”Ergonomi vid hemmakontoret inte lika bra som på arbetsplatsen. En del motion har uteblivit pga att den inte går att göra virtuellt.”  
– Kvinna, Nyland

”Sämre möjlighet att delta i politik, demokrati, föreningsverksamhet.” – Man, Österbotten

”Har ingen egen tid.” – Kvinna, Egentliga Finland

”Får vänta längre på möjlig njurtransplantation, ökad risk för att hamna i dialys. Har missat en del hobby/motionsverksamhet.”  
– Man, Nyland

”Oro över hälsan. På en liten ort är det väldigt utpekande att insjukna, mycket sneglande vad folk gör och inte gör. För min del som arbetspendlar till Sverige har det väckt mycket ångest.”  
– Kvinna, Österbotten

”Mina placeringar har sjunkit 20–30%.”  
– Man, Egentliga Finland

”Har haft mer tid att överanalysera situationer vilket inte är bra.” – Kvinna, Nyland

”Saknar körsången och att umgås med goda vänner. Inget snus. Inga resor ens inom landet, vill till Lappland.”  
– Man, Österbotten



**Vilka positiva följder har  
coronasituationen haft på  
ditt liv?**

**ÖPPNA SVAR**

*"Jag har renoverat hemma och lagat gården i skick i rekordtid."*

– Man, Nyland

*"Sover bättre då jag inte behöver stiga upp så tidigt då jag jobbar hemma. Skönt att inte behöva skaka hand, skönt att få ha engångshandskar i butiken. Har alltid varit lite orolig över andra människors dåliga hygien, nu är det berättigat att vara det."*

– Kvinna, Österbotten

*"Jag flyttade till landet den 14 mars och har nu levt med och i naturen i sex veckor. Det är på sätt och vis en dröm som förverkligats. Har haft tid att fixa i husen och på tomten. Allt som jag tänkte göra i sommar är redan gjort. Har hållit daglig kontakt med mina tre barn via videomöten."*

– Man, Egentliga Finland

*"Som 70+ har jag varit isolerad av fri vilja på sommarstugan i Nyland. Då vädret varit så tjänligt har jag varit ännu mera ute i naturen, frisk havsluft. Har fått ett intensivare förhållande till min särbo."*

– Kvinna, Nyland

*"Mitt liv som pensionär har inte påverkats speciellt, vi får se hur pensionerna påverkas i framtiden. Något direkt positivt kan jag inte komma på annat än att det funnits mera tid än vanligt att läsa böcker och göra små reparationer på huset som inte blivit av tidigare."*

– Man, Österbotten

*"Som introvert njutit av att vara för mig själv. Jag har mera njutit av naturen, och skött det, t.ex. med att plocka skräp."*

– Kvinna, Egentliga Finland

*"Stärkt tilliten till det finska folkets gemenskap samt samhällssystemets handlingskraft."*

– Man, Nyland

*"Intet ont som inte har något gott med sig: Vi börjar inse hur viktigt vårt lands jordbruk är, mat behövs varje dag och det kommer från bönder och djuruppfödare."*

– Kvinna, Österbotten

*"Jag mår bättre av tanken att man i framtiden kanske tar andra kriser som klimatkrisen tex mera på allvar."*

*"Jag funderade över den här frågan ett bra tag men kan inte riktigt komma på något positivt som situationen fört med sig. Jag bor ensam och har redan tidigare trivts med att vara för mig själv. Därför finns det kanske tillfälligt en större acceptans för min egen livsstil i sambället i stort, men jag vet inte om det här kan räknas som en "positiv följd"."*

– Man, Egentliga Finland

*"Jag har sluppit mina arbetsresor (både pendlande och utlandsresor) som ofta är ett stressmoment för mig. Vår familj har spenderat mycket tid tillsammans."*

– Kvinna, Nyland

*"Jag har fått spendera mera tid med vårt barn och ta del av i lärande med förskoleuppgifter. Det har känts skönt att få ta det lugnt, läsa bok och vila upp sig."*

– Man, Österbotten

*"Har insett att man inte bör ta saker för givet, kommer i högre grad att uppskatta enkla saker som t.ex. att gå ut på en öl i framtiden. Nu just nöjer jag och min närkrets oss med mindre, vilket är fint att märka."*

– Kvinna, Egentliga Finland

*"Arbetsgivarens inställning till distansarbete har förändrats till mera positiv. På hemmafronten har vi haft mera tid inom familjen att vara tillsammans."*

– Man, Nyland

*"Har konstaterat att man klarar sig bra utan konsumera allt möjligt som utbjuds. Tagit tillvara allt som naturen bjuder i form av vandringsleder etc."*

– Kvinna, Österbotten

*"Uppskattar små guldkorn i vardagen som lokala restaurangers matleverans till dörren när jag vi inte själva hinner sätta tid på matlagning."*

– Man, Österbotten

*"Inga som helst. Har varit permitterad i jämt 1 månad och kommer åtminstone att vara det till slutet av sommaren."*

– Man, Nyland

*"Billigare bensin."*

– Kvinna, Egentliga Finland

*"Jag har fått mera medveten närvaro med familjen, speciellt med yngsta barnet som har varit hemma från dagis. Vi har fått fler lekstunder tillsammans under dagtid."*

– Kvinna, Nyland

*"Är företagare med matvaruaffärer, vi har utvecklat nya affärsmodeller och metoder att betjäna våra kunder på ett säkert sätt."*

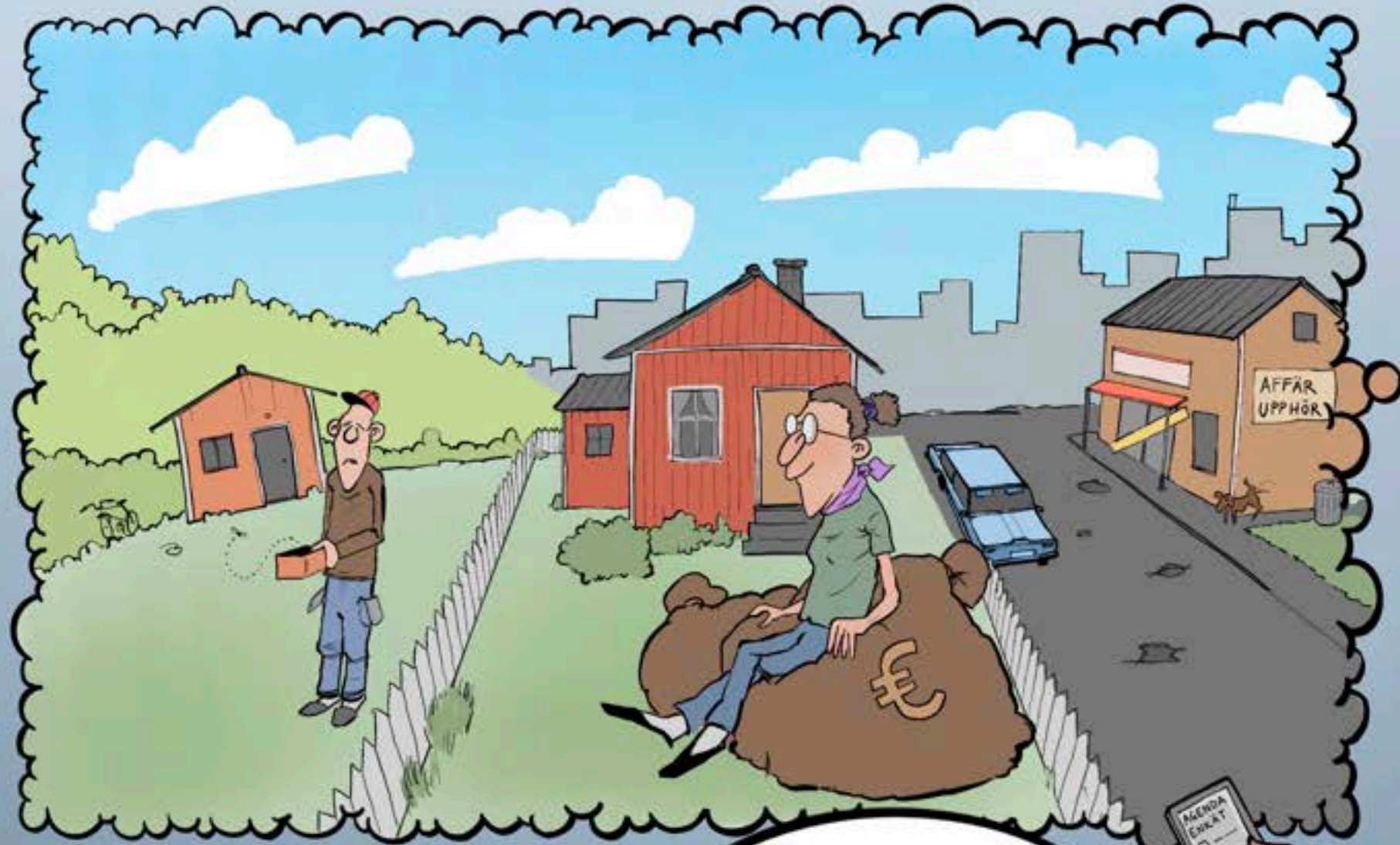
– Man, Österbotten

*"Har äntligen fått mera arbetstid då jag inte behöver åka 100 km varje dag fram och tillbaka till jobbet. I vanliga fall har 2,5 timme gått åt varje dag till arbetsresan."*

– Kvinna, Nyland

*"Fått gå i myskläder och sportkläder, utan makeup i två månader."*

– Kvinna, Österbotten



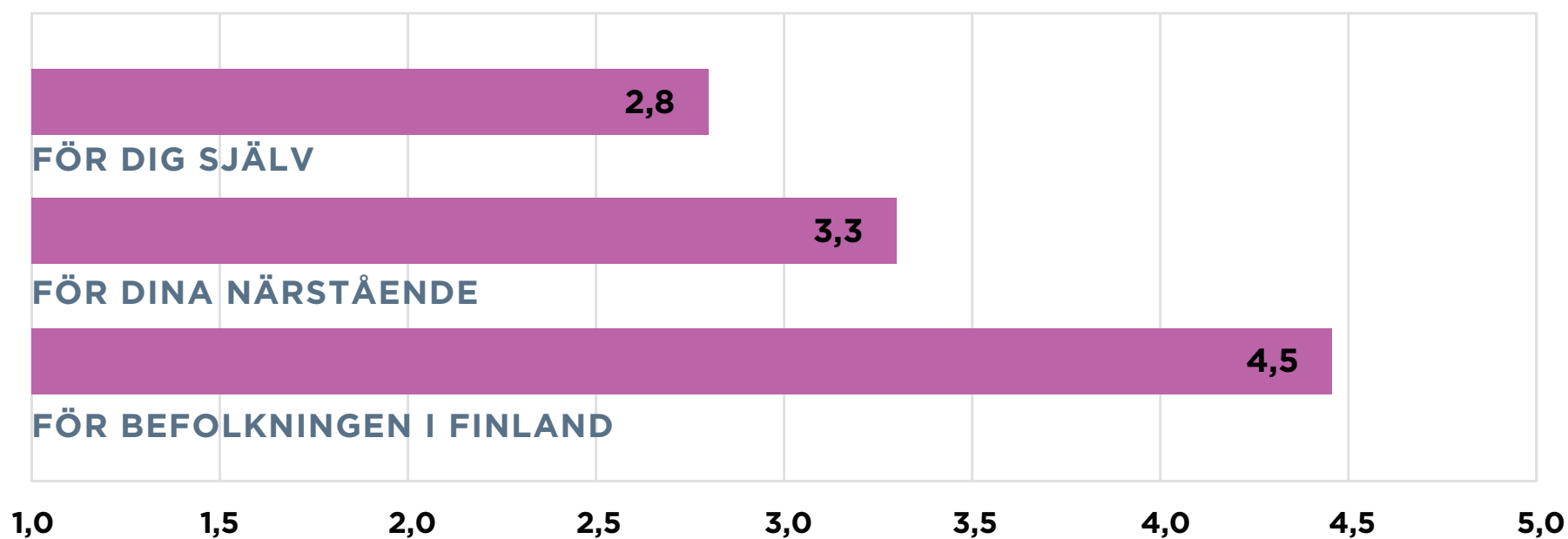
HUR TROR DU ATT  
CORONAKRISEN  
PÅVERKAR DIN EGEN  
OCH ANDRAS  
EKONOMI?



# EKONOMI

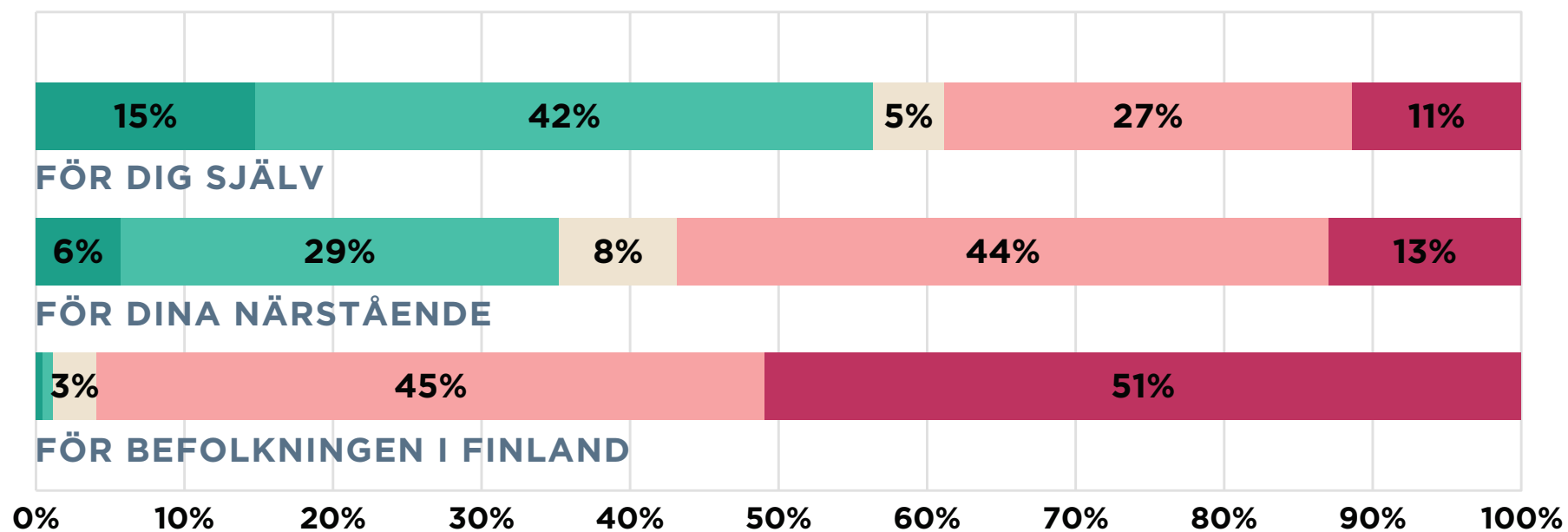


# Hur hotande anser du att coronavirusepidemin är för ekonomi och utkomst?



1=INTE ALLS HOTANDE, 5=MYCKET HOTANDE

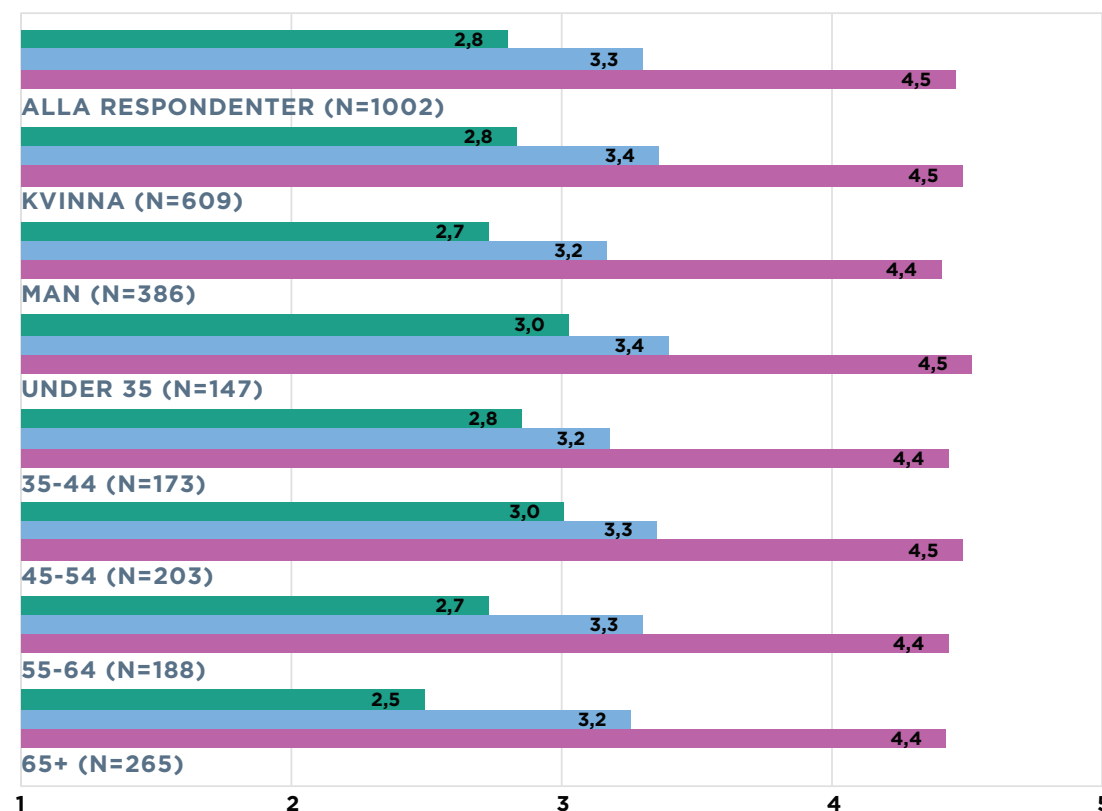
# Hur hotande anser du att coronavirusepidemin är för ekonomi och utkomst?



■ INTE ALLS HOTANDE ■ INTE SÄRSKILT HOTANDE  
■ KAN INTE SÄGA ■ DELVIS HOTANDE ■ MYCKET HOTANDE



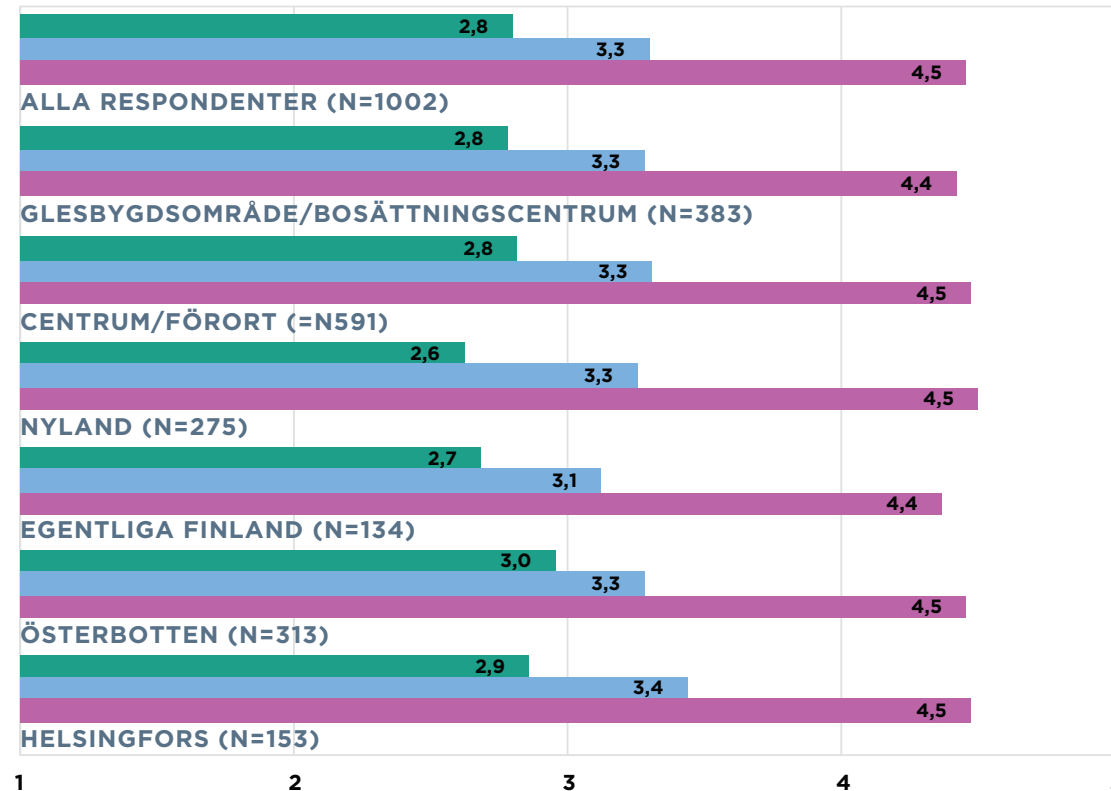
# Hur hotande anser du att coronavirusepidemin är för ekonomi och utkomst?



1=INTE ALLS HOTANDE, 5=MYCKET HOTANDE

■ FÖR DIG SJÄLV ■ FÖR DINA NÄRSTÅENDE ■ FÖR BEFOLKNINGEN I FINLAND

# Hur hotande anser du att coronavirusepidemin är för ekonomi och utkomst?

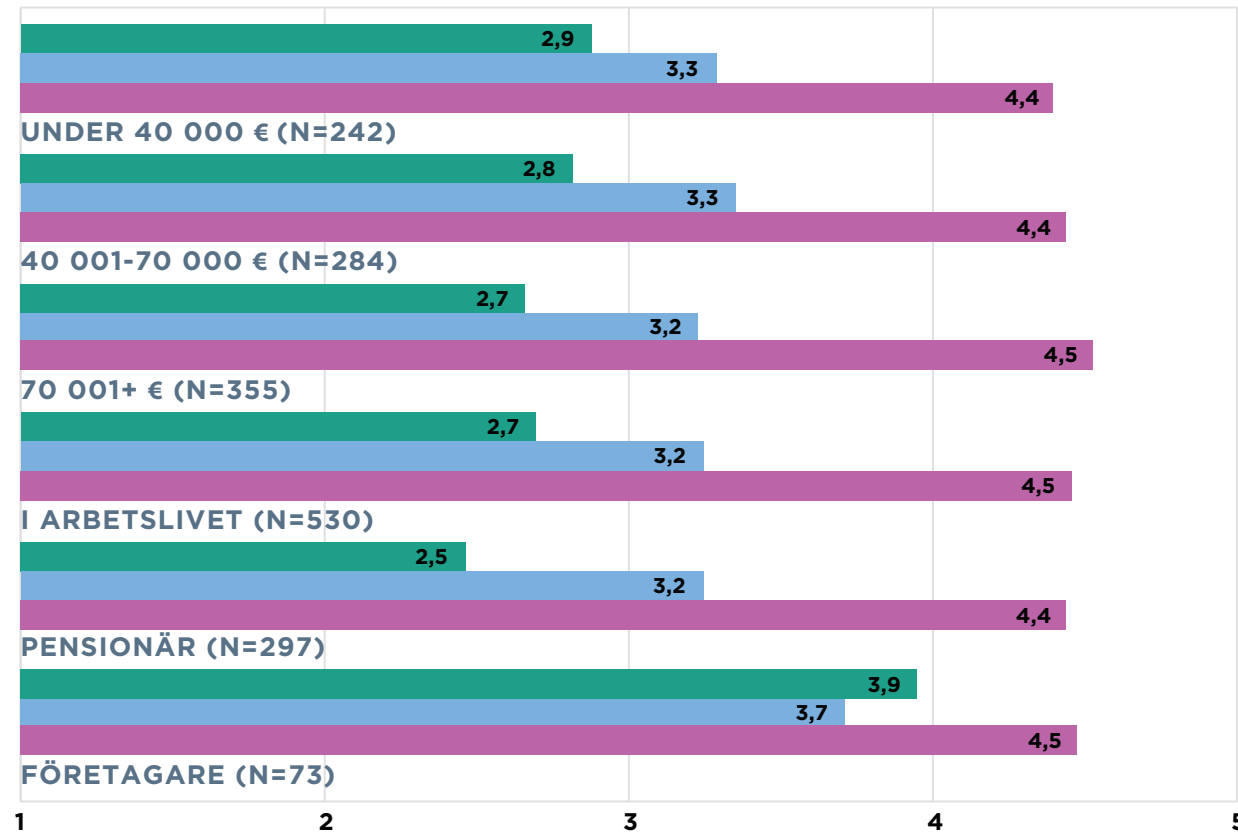


1=INTE ALLS HOTANDE, 5=MYCKET HOTANDE

■ FÖR DIG SJÄLV ■ FÖR DINA NÄRSTÅENDE ■ FÖR BEFOLKNINGEN I FINLAND



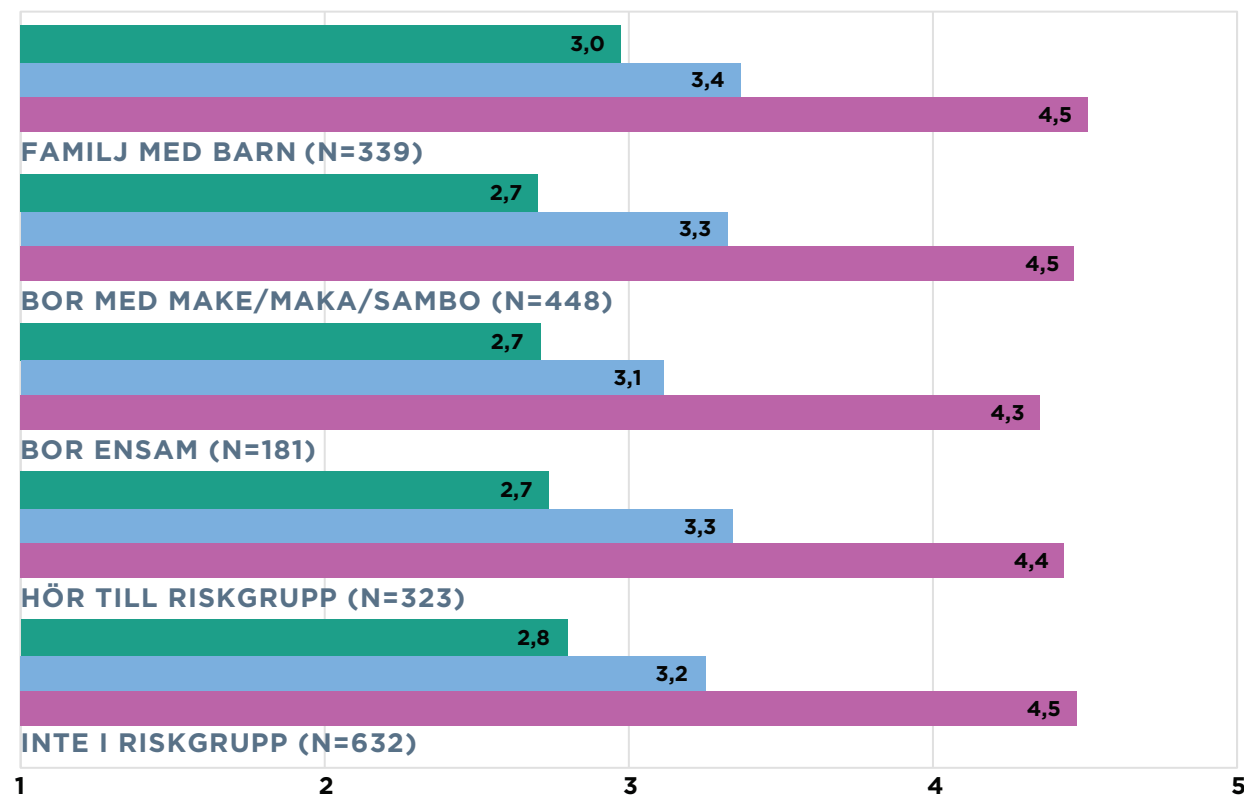
# Hur hotande anser du att coronavirusepidemin är för ekonomi och utkomst?



1=INTE ALLS HOTANDE, 5=MYCKET HOTANDE

■ FÖR DIG SJÄLV ■ FÖR DINA NÄRSTÅENDE ■ FÖR BEFOLKNINGEN I FINLAND

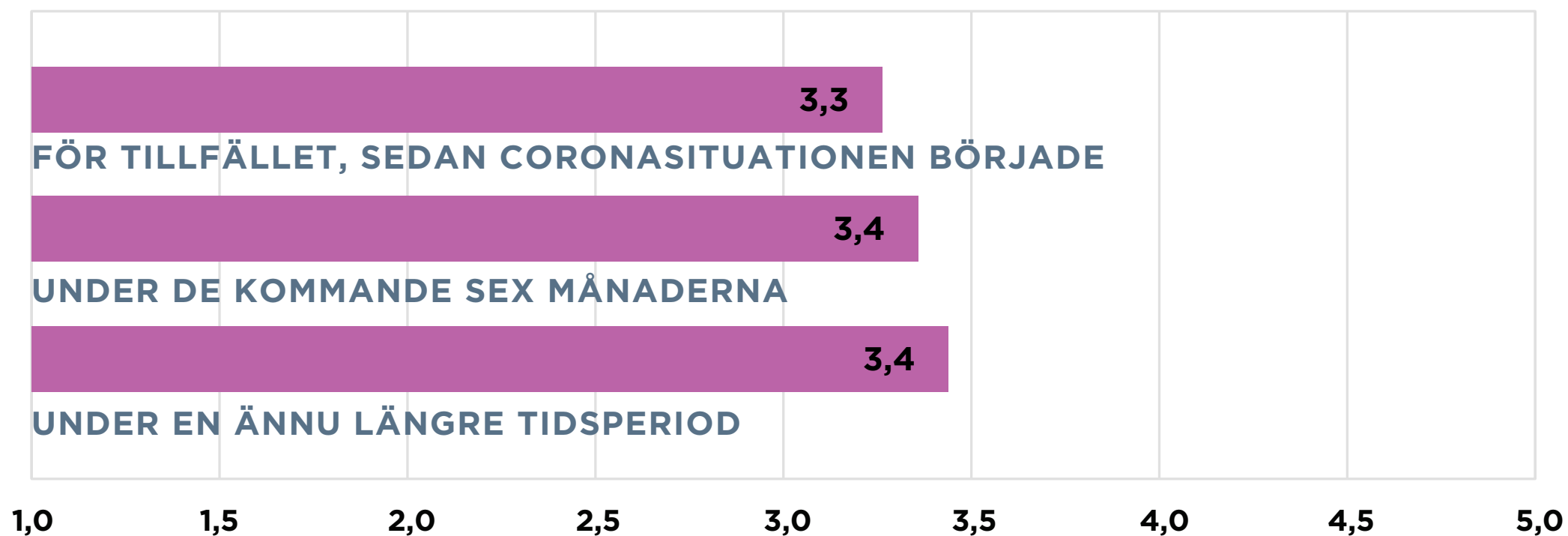
# Hur hotande anser du att coronavirusepidemin är för ekonomi och utkomst?



1=INTE ALLS HOTANDE, 5=MYCKET HOTANDE

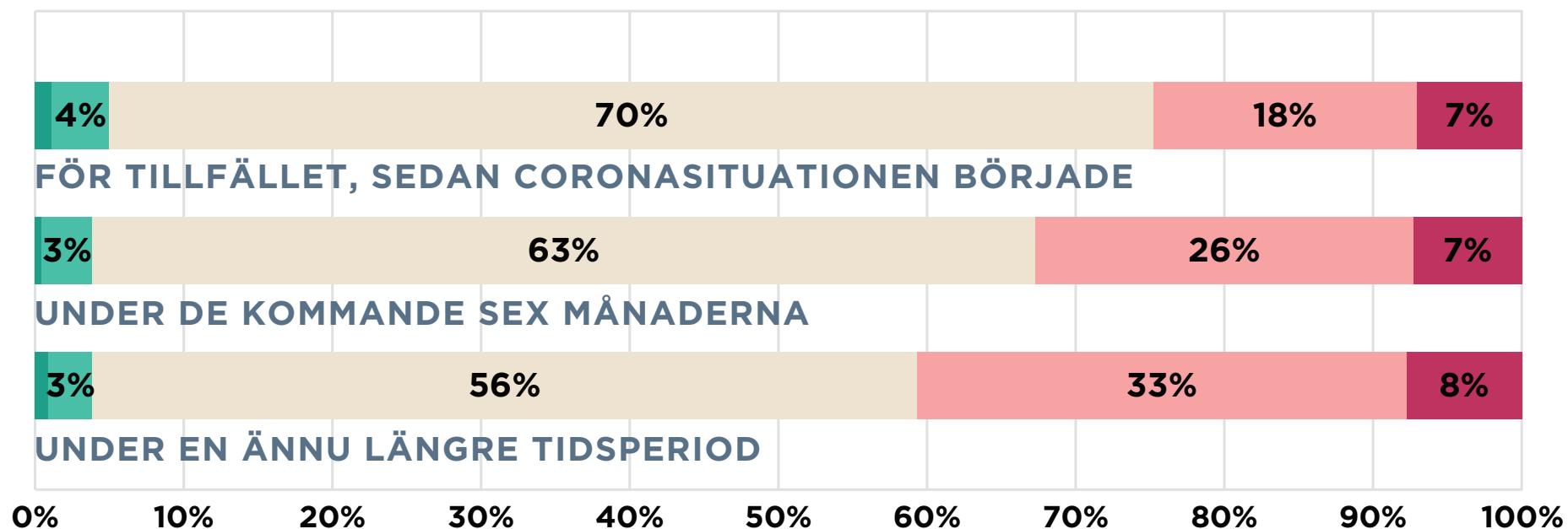
■ FÖR DIG SJÄLV ■ FÖR DINA NÄRSTÅENDE ■ FÖR BEFOLKNINGEN I FINLAND

# Hur anser du att coronavirusepidemin kommer att inverka på din personliga ekonomi?



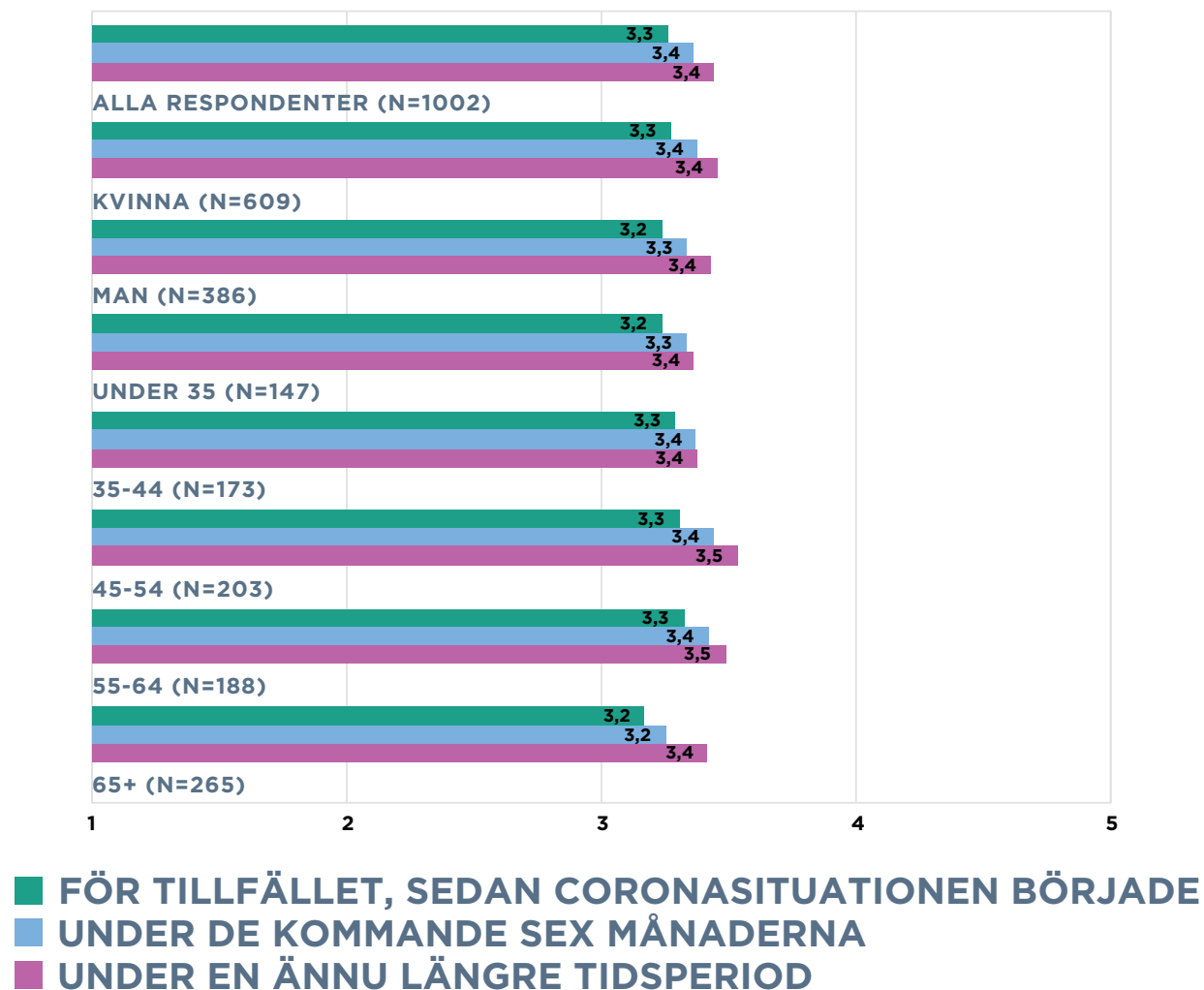
1=MIN EKONOMISKA SITUATION FÖRBÄTTRAS AVSEVÄRT  
5=MIN EKONOMISKA SITUATION FÖRSÄMTRAS AVSEVÄRT

# Hur anser du att coronavirusepidemin kommer att inverka på din personliga ekonomi?

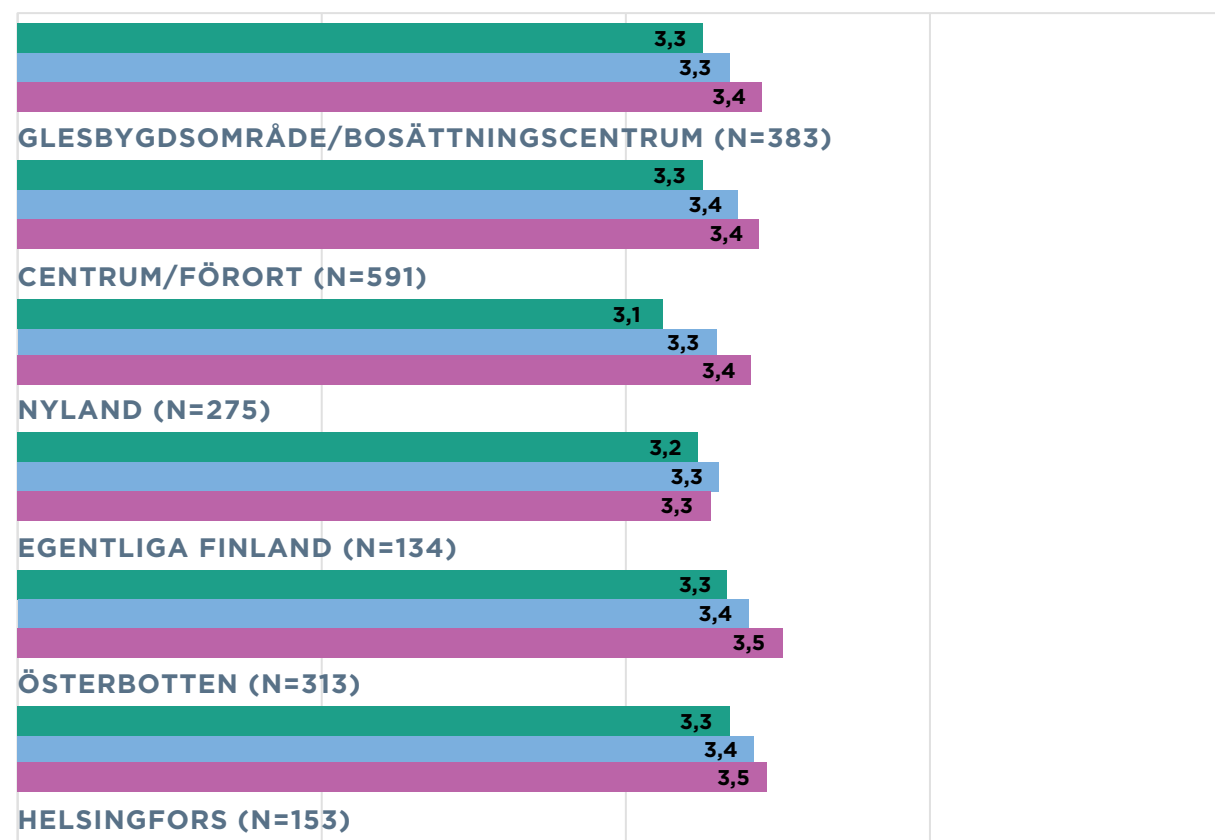


- MIN EKONOMISKA SITUATION FÖRBÄTTRAS AVSEVÄRT
- INGEN INVERKAN/EKONOMISKA SITUATIONEN HÅLLS OFÖRÄNDRAD
- MIN EKONOMISKA SITUATION FÖRÄNDRAS AVSEVÄRT

# Hur anser du att coronavirusepidemin kommer att inverka på din personliga ekonomi?

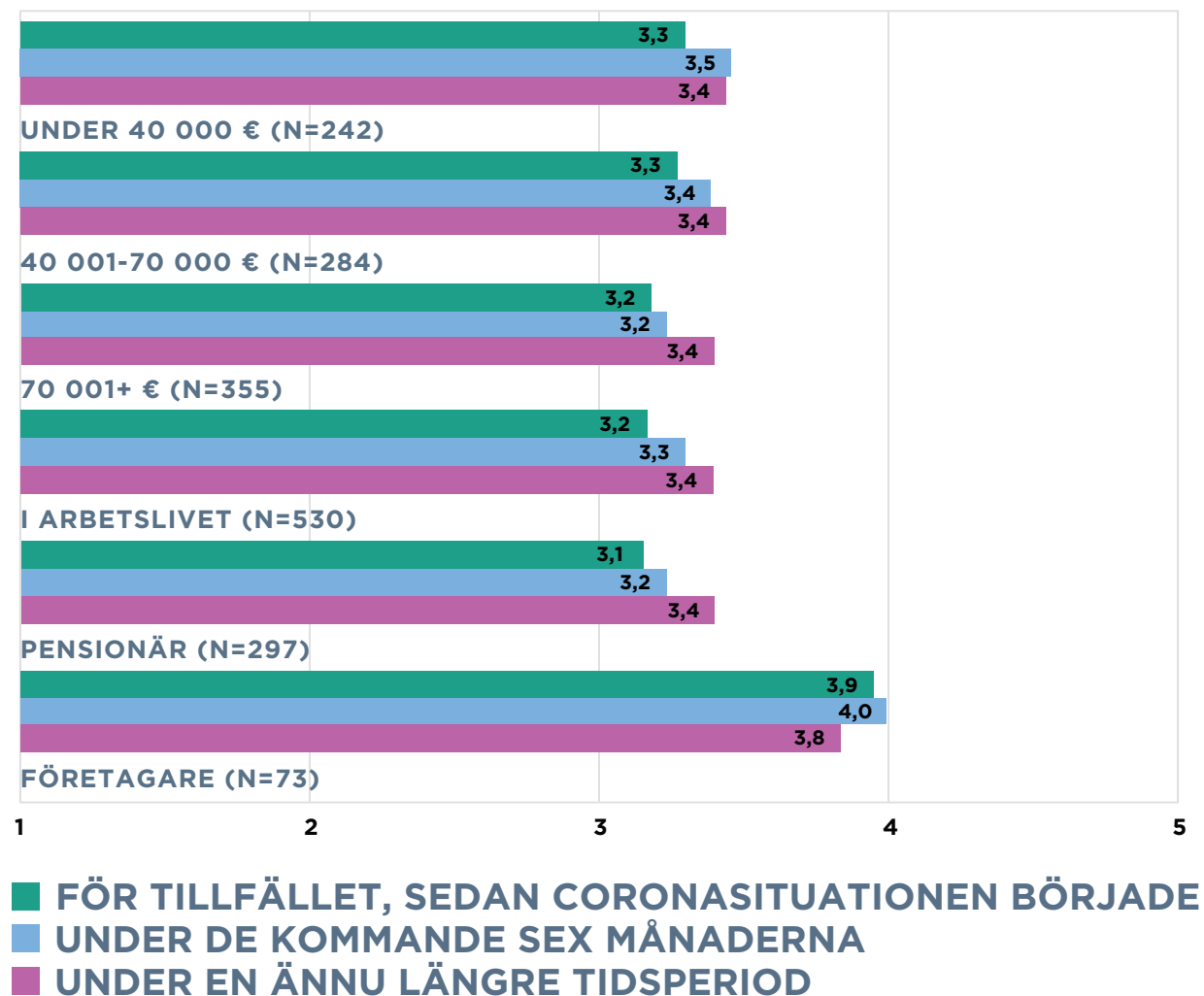


# Hur anser du att coronavirusepidemin kommer att inverka på din personliga ekonomi?

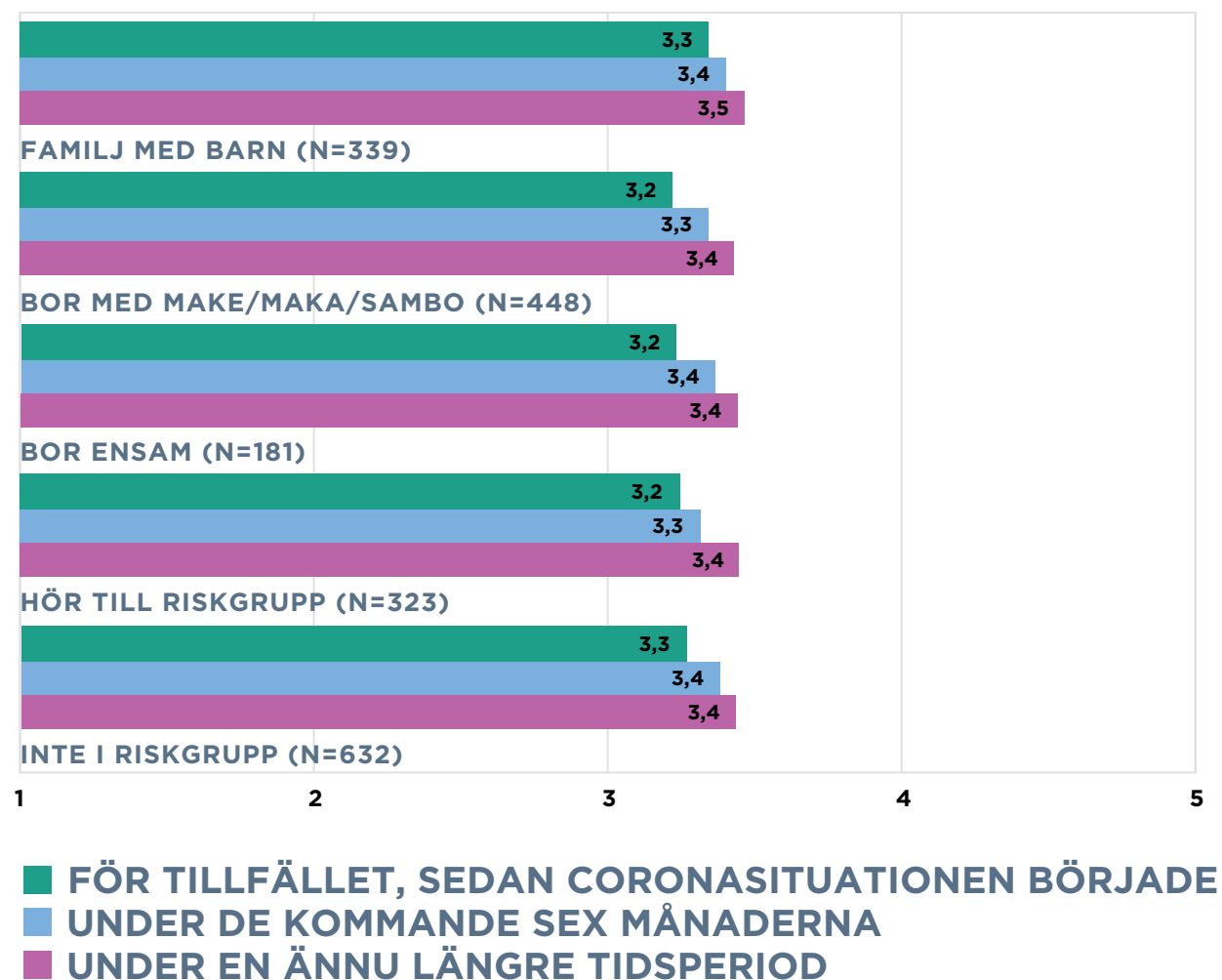


- FÖR TILLFÄLLET, SEDAN CORONASITUATIONEN BÖRJADE
- UNDER DE KOMMANDE SEX MÅNADERNA
- UNDER EN ÄNNU LÄNGRE TIDSPERIOD

# Hur anser du att coronavirusepidemin kommer att inverka på din personliga ekonomi?



# Hur anser du att coronavirusepidemin kommer att inverka på din personliga ekonomi?



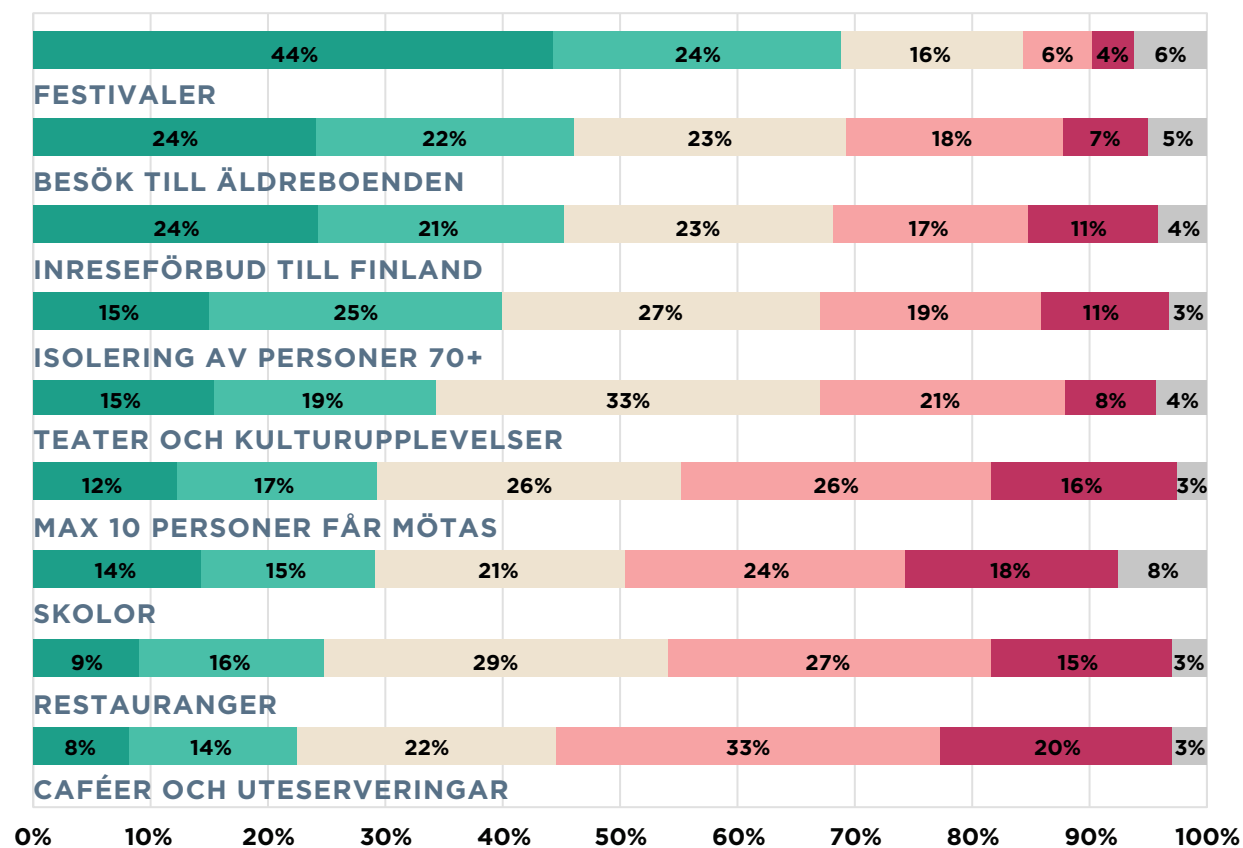


# REGERINGENS UNDANTAGÅTGÄRDER

---

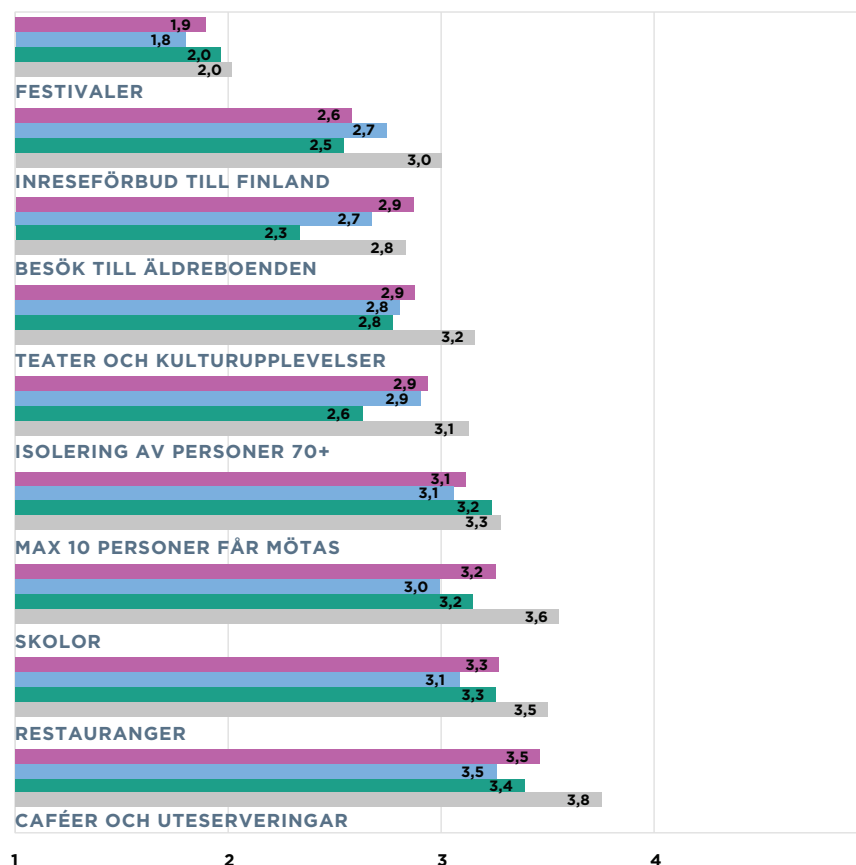


# Hur förhåller du dig till om regeringen skulle bestämma sig för att fortsätta följande undantagsåtgärder/begränsningar



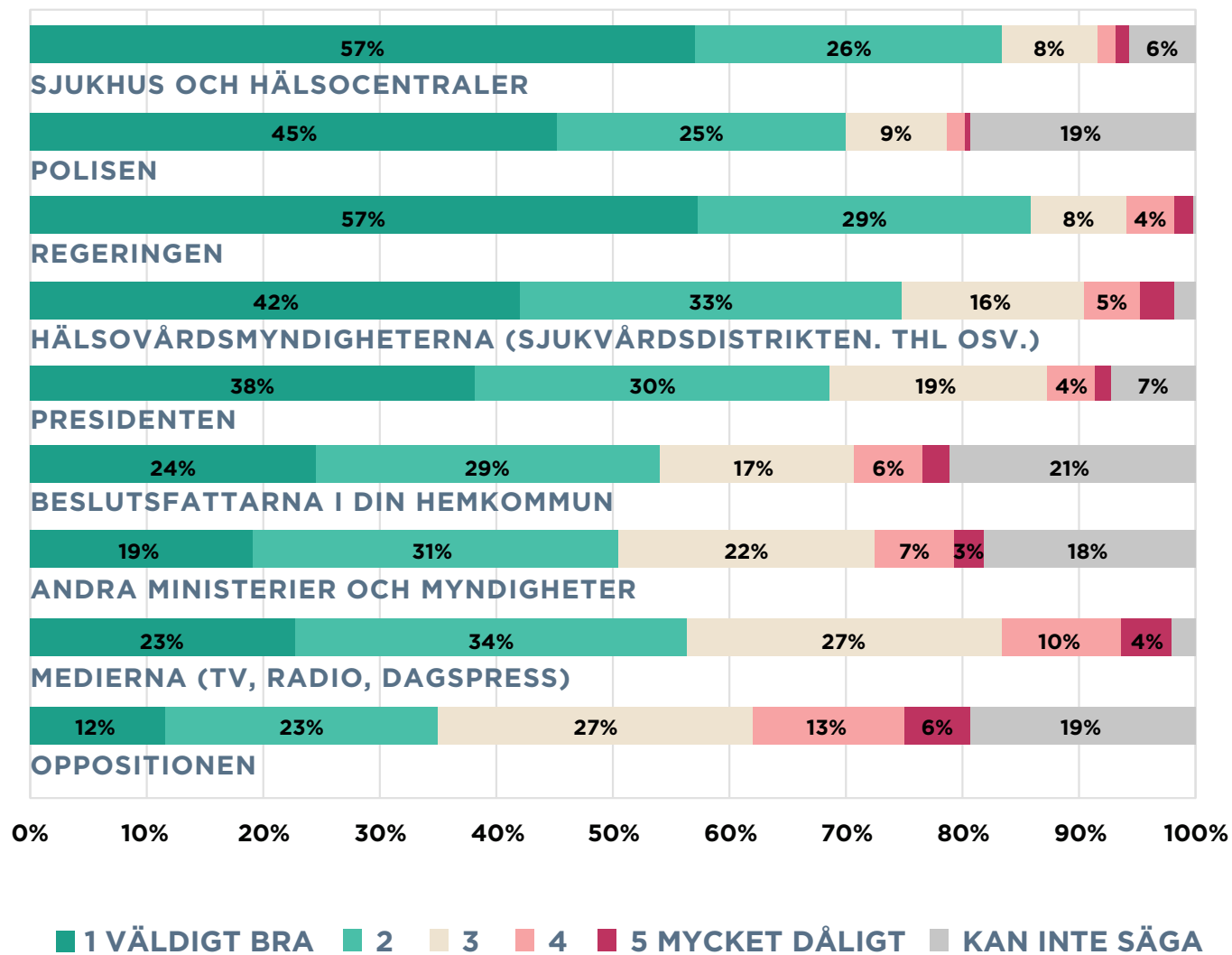
1 MYCKET POSITIVT 2 3 4 5 MYCKET NEGATIVT KAN INTE SÄGA

# Hur förhåller du dig till om regeringen skulle bestämma sig för att fortsätta följande undantagsåtgärder/begränsningar

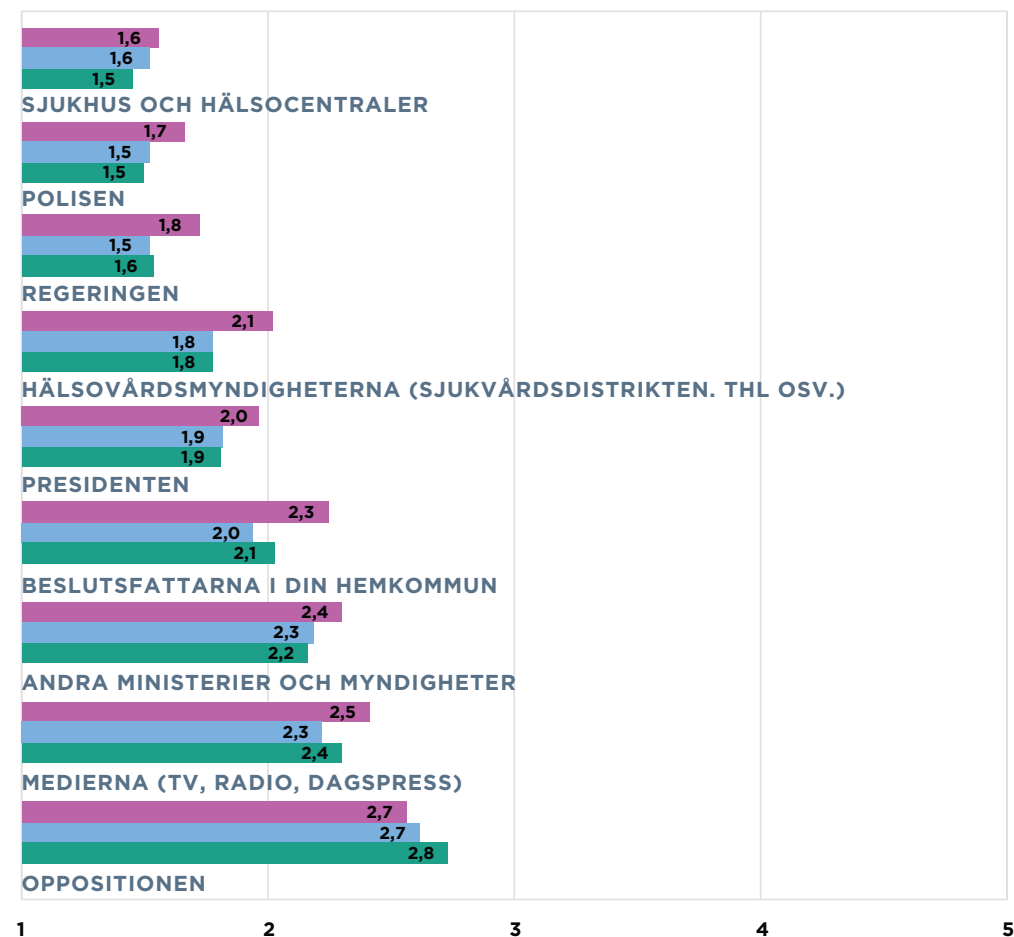


■ NYLAND (N=275) ■ Egentliga Finland (N=134) ■ ÖSTERBOTTEN (N=313) ■ HELSINGFORS (N=153)  
1=MYCKET POSITIVT, 5=MYCKET NEGATIVT

# Olika instansers agerande under coronasituationen



# Olika instansers agerande under coronasituationen

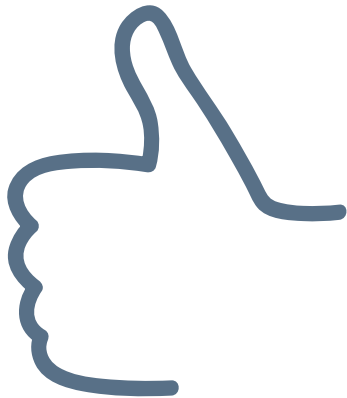


■ FAMILJ MED BARN (N=339) ■ BOR MED MAKE/MAKA/SAMBO (N=448) ■ BOR ENSAM (N=181)  
1=VÄLDIGT BRA, 5=MYCKET DÅLIGT

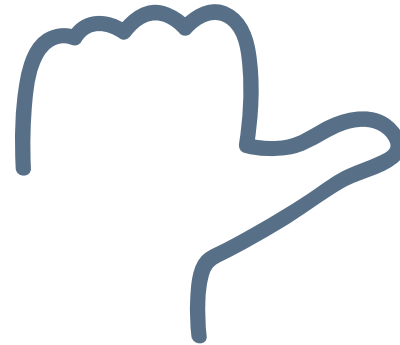
PÅSTÅENDEN

# Vad anser du om följande påståenden?

Man borde i framtiden öka på internationellt samarbete som följd av coronasituationen



Mitt intresse för lokalproducerad mat har ökat



Finland borde införa den svenska strategin i bekämpningen av coronasituationen



# Vad anser du om följande påståenden?

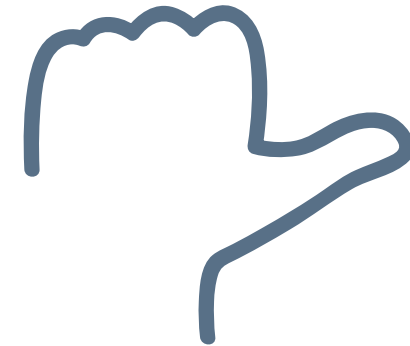
Finländarnas benägenhet för att starta egna företag kommer att öka som följd av coronasituationen



Regeringen och statsledningen har lyckats kommunicera tydligt och klart under coronasituationen



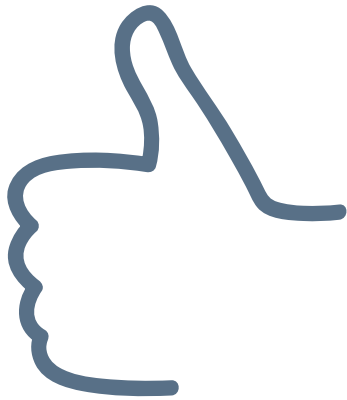
Coronasituationen har förstärkt förhållanden mellan mig och mina närmaste





# Vad anser du om följande påståenden?

Det finländska samhället har visat sin handlingsförmåga i hanteringen av coronasituationen



Jag har övergått till att allt oftare handla över nätet



Det har varit lätt att hitta pålitlig information om coronasituationen på mitt eget modersmål

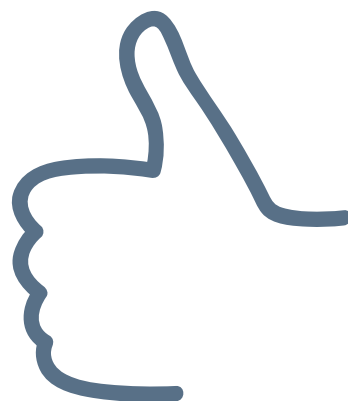


# Vad anser du om följande påståenden?

Min fysiska hälsa har påverkats negativt av coronasituationen



Regeringen har fattat rätt beslut vid rätt tidpunkt



Jag har övergått till att oftare beställa hämtmat över nätet



TANKESMEDJAN  
**AGENDA**  
AJATUSHAUTOMO

Tankesmedjan Agenda 2020  
ISBN 978-952-7273-22-7 (inb)  
ISBN 978-952-7273-23-4 (PDF)  
Illustrationer: Sebastian Dahlström